

P. leini *D. simplistes* *agnus* 1833

VERITAS IMPRESSIONIS
SACRORUM STIGMATUM
IN CORPORE
SERAPHICI S. FRANCISCI
ASSISIENSIS

IN LUCE POSITA

Et a Criticorum quorundam opinionibus
vindicata

A F. FLAMINIO ANNIBALI DE LATERA
ORDINIS MINORUM

*Sacra Theologiae Lectore Jubilato, &
Observantis Romanae Provinciae
Alumno.*

R O M Æ MDCCLXXXVI.
Ex Typographia Archangeli Casaletti.

Superiorum Permissu.

EMO. ET RMO PRINCIPI

D. D.

JOANNI-MARIÆ RIMALDI

S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO

Fr. Flaminius Annibali de Latera Ordinis Minorum
Sacrae Theologiae Lector Jubilatus

FELICITATEM.

NIL mihi certe jucundius,
EME PRINCEPS, nil huic operi ho-
norigentius evenire poterat, quam
hoc ipsum, utcumque a me ela-
a 2 bora.

boratum , celeberrimo nomine tuo
 inscriptum in lucem edere , ac
 præfidiis hisce munitum validissi-
 mis , veritatis , & religionis ami-
 cis typis excusum offerre . Ex hac
 enim tanti nominis inscriptione ,
 tantique Mæcenatis auctoritate ,
 illud abunde ei lumen , & pretium
 accessurum putavi , & firmissime
 credidi , quod ab studio , vel arte
 auctoris nec habere unquam , nec
 ullo modo ei communicari potuisse
 optime noveram . Virtutes illæ
 præfulgidæ , quibus augusto Pur-
 puratorum Patrum Senatui adscri-
 bi meruisti , quibusque nunc mi-
 rifice purpuram ipsam exornas ,
 animi scilicet , corporisque nobi-
 litas , bonarum artium , scientia-
 rum

rumque cultus, & amor, in omnes humanitas, & beneficentia singularis, intime id mihi suadebant; sed illa præsertim, ut ceteras reticeam, summa in Deum pietas, & in Divum Franciscum, Minorum Patrem, & Ducem gloriosissimum satis perspecta devotio, me ultimo adegit, ut Te in mei, ac operis patronum, & auspicem deligerem. De sacris namque in eo agitur Stigmatibus, quibus Vir Seraphicus, & Patriarcha beatissimus, mira Dei gratia in suo corpore impressus fuit, & quidem contra etherodoxos, & recentiores quosdam intemperantes criticos agitur, qui mirabilem impressionem hanc vel absolute

negant, vel a confictis causis eant repetentes, Stigmata ipsa metaphorica tantum, aut mystica fuisse contendunt. Hujusmodi idcirco opus non alterius profecto nomini dicandum erat, quam Viri, Sanctissimi Institutoris, ejusque Ordinis amantissimi, non alteri vovendum, quam præclarissimo Principi Romanæ Ecclesiæ, cujus auctoritatem, dum hæretici, & alii laudata Stigmata inficiantur, vel sugillant audacter nimis, vel omnino adimunt, vel flocci facere videntur. Tot enim tantisque impressio isthæc asseritur, et roboratur testimoniis Romanorum Pontificum, qui etiam solemne de eadem festum in Eccle-

cle-

clesia universali celebrandum in-
 stituerunt , tot tantisque privile-
 giis , & gratiis hoc ipsum cumu-
 larunt , ut veritas hujus impres-
 sionis denegari non possit , quin
 Ecclesiæ , ejusque supremi Pasto-
 ris auctoritas lædatur simul , aut
 denegetur. Opus proinde , in quo
 dum vera , & realis in corpore
 S. Francisci vulnerum impressio
 defenditur , & vindicatur , Ec-
 clesiæ pariter , ac Summi Ponti-
 ficis dignitas propugnatur , & af-
 feritur , non alteri , a jebam , of-
 ferendum erat , quam ejusdem
 Ecclesiæ Purpurato Patri , quem
 pius in Beatum Franciscum affe-
 ctus , fervensque Ecclesiasticæ au-
 ctoritatis , & disciplinæ zelus æque
 com-

commendant . Ipsum igitur , Mæ-
cenas amplissime , benigne respi-
ce , ac in perenne obsequentis ani-
mi argumentum clementer acci-
pe .

FR. PASCHALIS A VARISIO

*Lector Emeritus, Catholica Majestatis in Regali
Matritensi Congressu pro Immaculata Virginis
Conceptione Theologus, ac totius Ordinis S P. N.
Francisci Minister Generalis, Commissarius,
Visitator Apostolicus, & in Domino Servus.*

CUM opus, cui titulus *Veritas Impressio-
nis Sacrorum Stigmatum in Corpore Se-
raphici S. Francisci &c.* a Reverendo Patre
Flaminio Annibali de Latera Nostræ Obser-
vantis Provinciæ Romanæ Lectore jubilato
compositum, a duobus PP. Theologis de Or-
dine nostro, quibus id commisimus, revi-
sum, & approbatum fuerit, vigore præsen-
tium facultatem eidem concedimus, quate-
nus, servatis servandis, illud typis mandare
possit.

Dat. Romæ ex Araceli die 6. Novembris
Anno 1786.

Fr. Paschalis a Varisio Minister Generalis.

De Mand. Rxi in Chr. Patris
Fr. Jo. Ant. Ticinensis Secy. Gen. Ord.

AP-

DE mandato Revmī P. Paschalis a Variis Ministri Generalis totius Ordinis Fratrum Minorum nos infra scripti diligenter examinavimus opusculum, cui titulus: *Veritas impressionis Sacrorum Stigmatum in corpore Seraphici S. Francisci &c.* ab Adm. Reverendo Patre Flaminio Annibali de Latera ejusdem Ordinis Lectore Jubilato compositum; & quoniam in eo nedum nihil castigatione dignum invenimus, magnam quinimo Auctoris eruditionem, sanamque Criticem admirati sumus, atque etiam adeo solide tum ab hæreticorum calumniis, tum a Criticorum quorundam phantasticis opinamentis veram realemque Sacrorum Stigmatum in corpore S. P. N. Francisci impressionem vindicatam perspeximus, ut nemo deinceps eandem valeat in dubium revocare; idcirco prædictum opus adprobamus, maximumque ex eo bonum Christianæ Reipublicæ, ac Pietati accessurum censemus, si publicam in lucem prodierit.

Datum Romæ ex Aracæli nonis Novembris
1786.

F. Thomas Manni de Jerano S. T. Lector Generalis.

F. Gaudentius Patrignani de Coriano S. T. Lector Generalis.

Quam

APPROBATIONES.

QUam turpiter labantur, qui neglectis artis Criticæ regulis, ac, ne quid ad summam audaciam defuit, publico Romanæ Ecclesiæ omnium Matris, & Magistræ judicio repudiato, Dominum Jesum Christum frigescendo mundo ad inflammanda corda nostræ sui amaris igne in carne Beati Francisci Passionis suæ sacra Stigmata renovasse negant, facile intelliget, qui præclarum Opus, cui titulus: *Veritas impressionis Sacrorum Stigmatum in corpore S. Francisci Assisensis in luce posita, & a Criticorum quorundam opinionibus vindicata a Fr. Flaminio Annibali de Latera Ordinis Minorum Sacræ Theologiæ Lectore Jubilato, & Observantiæ Romanæ Provinciæ Alumno*, accurate perlegerit. In hoc enim Opere tanta eruditionis copia, tantaque argumentorum vi suscepta Sacrorum Stigmatum corpori S. Francisci Assisensis divina virtute impressorum causa a doctissimo Auctore defenditur, ut rem plene conficiat, nullumque adversariis suis evadendi aditum relinquat. Quare Opus ipsum, quod quidem Reverendissimi Patris Fr. Thomæ Mariæ Mamachii Ord. Præd. Sacri Palatii Apostolici Magistri jussu expendi, quin aliquid a Catholicæ religionis dogmatibus, rectæque morum institutione alienum in eo mihi occurrerit, publica luce dignissimum duco.

Romæ in Coenobio Sanctæ Mariæ super Minervam
xi. Kalend. Decemb. Anno MDCCLXXXVI.

Fr. Thomas Maria Soldatus Ord. Præd. Sac. Theol. Magister, ejusdemque in Collegio Germanico-Hungarico Professor.

I M P R I M A T U R

Si videbitur R^mo P. Sacri Palatii Apost.
Magistro .

Franciscus Xaverius Passeri Vicegerens.

I M P R I M A T U R

Fr. Thomas Maria Mamachius Ord. Præd.
Sac. Pal. Apost. Magister .

PRÆ-

P R Æ F A T I O.

SI ad compescendos errores, pro temporum veritate gliscentes, calamum adhibendum esse, & veritatis amor, & scriptores omnis ætatis abunde suadent, erroneæ, quæ contra veritates nonnullas nostris hisce temporibus circumferuntur, opiniones intimè nos ad hoc ipsum impellunt, ut istarum falsitate detecta, veritas, quam sub pietatis larva opprimere conantur, pro viribus defensata triumphet. Inter veritates, quas nostra hac ætate sic quidam impetere audent, illa una est de vera, ac reali in corpore S. Francisci Seraphici sacrorum Stigmatum impressione, cujus propterea festum quoque, licèt a Romanis Pontificibus institutum, & ab Ecclesiâ universali receptum, atque hætenus celebratum, è medio tollunt, & ab Ecclesiæ Dypticis abradere præsumunt. Recentiores hi nostri, dum hæc & similia agunt, potius hæreticorum, criticorumque intemperantium imitatores, & asseclæ, quam
tot

tot illustrium Catholicorum virorum discipuli , videri volunt , ac magis in illorum scriptis degustandis , quam in istorum libris perlegendis , delectari , ut homines emunctæ naris , & peregrinæ habeantur eruditionis .

Paucis missis , qui post aliquot elapsos a morte S. Francisci annos , cum nondum scilicet fama satis ubique vulgasset , Stigmatum prodigium Ecclesiæ auctoritate probatum esse , vel de ipsis non recte senserunt , vel eorundem realitatem , in longinquis positi regionibus , inficiati sunt ; omnium primi , qui maligno animo , & aperta fronte hæc nedum falsa , & ficta dixere , sed cachinnis etiam & dictariis in eadem debaccati sunt , fuerunt ultimi temporis Novatores . Post hos , diverso tamen spiritu , de eisdem rectè minimè senserunt Catholici quidam critici , ad sobrietatem non utique sapientes , quibus non omnia Protestantium dogmata penitus displicuisse , in propriis tractationibus satis clarum exhibent argumentum .

Anno siquidem 1513. prodiit in Germania absque typographi , & auctoris nomi-

mine libellus , satyrico titulo inscriptus ,
Alcoranus Nudipedum , contra librum *Con-*
formitatum Fr. Bartholomæi de Pisis , anno
1578. iterum Genevæ impressus latino gal-
licoque idiomate , germano illo duplo ma-
jor , & pestilentior , signatus , *Alcoranus*
Chordigerorum. Ann. 1589. satyra hæc infä-
mis tertio belgica lingua fuit excusa Dordra-
ci Batavorum , notata , *Alcoranus Fratrum*
Minorum , ut in Apologetico , impresso
Antuerpiæ an. 1607. n. 1. ad Lectorem , ad-
vertit Fr. Henricus Sedulius , qui de anno
primæ editionis prudenter dubitat , quo-
niam libelli concinnator Ministrum se ja-
ctat & Visitatorem , cum scilicet talis esse
non poterat , quia Lutherus anno 1513.
buccinam contra Romanam Ecclesiam non-
dum insonuerat , muniaque , & nomina
hujusmodi adhuc suis non accomodaverat .
Petrus Bælius in impio suo Dictionario Hi-
storico-Critico , tom. 2. Vocab. *François*
d' Affise , Nota (I) , præter editiones Alco-
rani a Sedulio recensitas , alias duas indicat
in margine , unam ann. 1556. citée per Du
Verdier Biblioth. pag. 358. , alteram anno
1560.

1560. à Geneve chez Conrad Badius . Hisce editionibus adhuc alia addenda est an. 1651. *Deventriae typis Joannis Columbii* , quam nos præ manibus habuimus , cui titulus , *Alcoranus Franciscanorum* .

Maligni hujus operis auctor ab aliquibus habitus est aliquando Lutherus ; at Sedulius a viro de istius grege , Erasmo scilicet Albero Brandenburgensi , ipsum agnoscit , simulque num. 10. scribit , calumniarum , & convitiis plenas esse notas marginales , quibus Alcoranus conspurcatus est , ac S. Franciscum in eo vocari *Idolum stigmatizatum* , uti & nos ita esse conspeximus . Bælius ipse loco citato , exultans in rebus pessimis , & calumniis plaudens , hæc habet : „ Voiez l' Alcoran des „ Cordeliers lib. 1. pag. 4. de l' Edition de „ Geneve 1560. in 8. vous trouverez une „ Note marginale bien satirique ; elle est „ conçue en ces termes : Quant aux stig- „ mates de cette idole , les Jacobins disent „ que ce fut S. Dominique qui les lui fit „ d'une broche , étant survenu quelque „ différent entre eux comme il étoit caché „ sous

„ sous un lit . „ In Nota (G) suo marte
 addit ibidem totius religionis irrisor , &
 everfor Bælius , jurgium die quadam inter
 duos Patriarchas exarsisse „ & que St.
 „ François s'étant réfugié sous un lit , l'au-
 „ tre armé d'une broche la lui fourra cinq
 „ ou six fois dans le corps . „ Hæc è suo ce-
 rebro Bælius , cui illud idem responderetur ,
 quod ipsemet de auctore prædictæ Notæ
 lepide scribit : „ L' Auteur de cette Note ,
 „ est coupable pour le moins d'un très
 „ grand peché d'omission . Il n'a cité per-
 „ sonne qui dise que les Jacobins content
 „ cela &c. „ Et Bælius sane , si diis placet ,
 multos inventi hujus exhibet assertores , ac
 testes , imo tot omnino , quot profert au-
 ctor Notæ , unde risu excipiendus est una
 cum isto , utpote qui ambo sine veritate ,
 & sine teste fumosi capitis deliria profe-
 rant , ac figmenta .

Post Açorani promulgationem nil
 Protestantibus frequentius fuit , quam ore
 & calamo S. Franciscum *idolum stigmatiza-*
tum edicere , ejusque plagas tamquam a
 Minoritis excogitatas venditare . Theodo-

R^{us} Beza in cap 6 Epist. ad Galat. virum Seraphicum, Stigmatibus insignitum, vocat *horrendum stigmaticum idolum*, ut de eo adnotant Cornelius a Lapide in eundem Apostoli locum, & Theophilus Raynaudus tom. 13. de *Stigmatismo sacro*, & prophano cap. 7. dicens: *Spurcus Beza omnibus tetrīs notis inustus, cui S. Franciscus est idolum stigmaticum horrendum, ejus vero vulnera figmenta*. Centuriatores Magdeburgenses Centur. 13. cap. 10 de Summo Pontifice Alexandro IV. S. Francisci vulneribus testimonium, ut audiemus, invictissimū n̄ perhibente, hæc ajunt: *Figmentum monasticum de Francisci Stigmatibus sua auctoritate confirmavit. ita quidem, ut ea se vidisse constanter affirmarit. Commentum monasticum, quo toti terrarum orbi Minoritæ imposuerunt. Tandem, Stigmatum historia cum S. Bonaventura descripta, ita concludunt: Ludibria hæc fuerunt, impressa a spiritu superstitionis auctore.... Aliis quoque hæc per peculiaria quædam miracula innotuisse, sine fronte mentiuntur, quæ recensere animus non est. Ipse demum Alexander IV. Pontifex*

is publicè se oculis ea suis conspexisse non veritus est dicere . Editor quoque Alcorani Franciscanorum , Deventriæ impressi , ut supra . sic titulum hunc exponit : *id est , blasphemiarum , & nugarum Lerna , de Stigmatizzato Idolo , quod Franciscum vocant , ex libro Conformitatum .*

Eadem ferme habet Philippus Mornæus , & ipse Lutheranus , pag. 345. *Historiæ Papatus* , quam ipsemet , non in suo , sed in nostro sensu optime interpretatur *Mysterium iniquitatis* . Hæreticum hunc egregie confutavit Leonardus Coquæus Heremita Augustinianus in *Antidoto contra progressum sexagesimum primum* tom. 2. , ubi ex pag. 508. ejusdem Mornæi , aliud etiam signat istius mendacium , institutorem festi sacrorum Stigmatum indicare volentis . *Balcus* , inquit laudatus Raynaudus loco citato , *scriptorum omnium miserrimus , ita & impudentissimus* , in *Catalogo scriptorum Angliæ in Appendice ad num. 37. Centuriæ tertiæ* , narrationem de S. Francisci Stigmatibus *fabulosum portentum appellat* . Franciscus Turrianus in Apologetico apud eundem

b 2

Ray.

Raynaudum ibidem, hæc refert Petri Be-
 quini verba: *Paulus Christum crucifixum &
 animo circumtulit. & voce exposuit. ac pin-
 xit, & vita sic expresse, ut ejus etiam in sua
 carne circumferret stigmata, non picta, aut
 ficta, uti Franciscanum idolum, sed in om-
 nibus suis partibus impressa.* Hæreticis his
 ad censendi sunt Petrus Bælius, & Jacobus
le Fevre d' Etaples, ambo Stigmatum S.
 Francisci hostes acerrimi; primus enim in
 Dictionario, præter jam allata, hæc quo-
 que scribit: „ Une des plus grandes singu-
 „ laritez de François d' Assise est, qu' on
 „ pretend que Jesus-Christ lui imprima les
 „ marques de ses cinq plaies. Les Moines
 „ de son Ordre content mille & mille mer-
 „ veilles sur ce sujet. Ils ont obtenu la
 „ permission de consacrer une fête à ces
 „ saints stigmates, & d' en réciter l' Offi-
 „ ce „ De hoc officio vero, & Stigma-
 tum festo, eodem Bælio referente, *le Fe-*
vre in verbum 17. capituli sexti Epistolæ ad Ga-
 lat. scribit, superstitiosum esse, & damna-
 bile, quod judicium approbans impius re-
 lator, ita prosequitur: „ La superstition
 „ de

„ de cette fête a quelque chose de conta-
 „ gieux ; elle est fort capable de jeter dans
 „ l'illusion les âmes devotes ; les Prédi-
 „ cateurs se rendent si pathétiques ce jour-
 „ lá , & débitent des imaginations se guin-
 „ dées , qu'ils sement l'enthousiasme , &
 „ l'extase dans plusieurs cerveaux &c. „

Ex quo Novatores S . Franciscum di-
 xerint *idolum Stigmatizatum* , inter bardos,
 & suos prædicare non cessant , Minoritas
 æquiparare Christo crucifixo proprium pa-
 rentem , hujus vulneribus exornatum ,
 quod quam falsum sit , & malignum in eo-
 rum sensu , totus mundus judex est , ac
 testis verax . In primis Lutherus furiose ,
 pro suo more , insurgens in librum *Confor-*
mitatam Bartholomæi Pisani , stulte & ca-
 lumniose scribit in *Præfatione* , eundem li-
 brum tanti fecisse Pisani confratres , ut ab
 his *habitus sit loco Evangelii* , & ipse *Fran-*
ciscus loco Christi obtrusus . A magistro
 tantum didicere discipuli , qui Alcorani ti-
 tulum sic etiam interpretantur : *Epitome*
præcipuas fabulas , & blasphemias comple-
ctens eorum , qui B. Franciscum ipsi Christo
 b 3 *æqua-*

æquare aufi sunt , excerpta ex amplo Consermitatum libro . Imo auctor præcitatus editionis Deventriensis Alcorani Franciscanorum , in epistola prævia Christiano Lectori hæc impudentissime scribere audet : Ex Christo Domino nostro figuram solum ac typum Francisci faciunt , hoc est , Christus est servus , Franciscus vero Dominus ejus Ex hoc Christo Domino nostro Monachi servi figuram faciunt , ac collocant Franciscum longe supra Christum Franciscum ut verum Messiam , Mediatorem , Advocatum , ac Patronum invocant , & vitam æternam ab ipso petunt . Sed quis , cui sanum ficepit , insana hæc , & maligna hæreticorum figmenta non rideat , simulque non vituperet Julii Cæsaris Scaligeri ignorantiam , qui in Poeticis , cum Alcorani auctore , licet superbus , & invidus non minus quam Joseph filius , hæc plagiarius fidissimus canere non dubitavit ?

Hoc restabat , ea Francisci imagine Christum

Redderet . O lector ! Christus hic alter erit .

Sed

Sed magis vituperandi sunt Catholici illi , qui eadem a Protestantibus mutuati , scriptis etiam tradiderunt , ut auctor dissertationis gallicè conscriptæ „ Sur l' Inscription „ Du Grand Portail Du Couvent des Cordeliers de Reims „ *Deo Homini , & B. Francisco , utrique Crucifixo* , quam inscriptionem apposuit P. *Le Franc* ejusdem Cænobii incola . Huic dissertatori concinit recentior quidam in *Collectione Opusculorum , Religionis utilitatem* , ut ipse vult , *concernentium* , ac tom. 9. hujus collectionis eandem affert dissertationem italicè versam , estque ejusdem. tomi *Opusculum Secundum* . In prima Nota celebrat collector dissertatorem , quem non Adrianum Baillet ; ut olim credidere nonnulli , sed fuisse Joannem Baptistam Thiers , ex Dictionario Historico Auctorum Ecclesiasticorum nos docet . In alia Nota ad cap. 1. pag. 78. addit ex proprio innato genio collector , S. Franciscum a suis Christo crucifixo æquiparari , eo quod in stemmate proprii Ordinis duo exhibeant cancellata brachia , nudum unum , vestitum alterum , Christi primum , S. Fran-

cisci secundum, Crucem inter se mediis
habentia, quorum utraque manus rubra
cicatrice obducta est. *in hoc de suis ist*

Hæreticorum finis in tot calumniis ex
cogitandis, & vendendis, unus est præci
pius, eorumque singulis communis, ni
scilicet vel ex hoc uno, a saculo inaudit
Stigmatum prodigio, totum reformatio
nis ædificium destrui, ac veluti a funda
mentis ruere videant. Cum namque Ec
clesia Romana longe ante S. Francisci ævum
a Christo, ut ipsi blaterant, ita defecisset,
ut nec veritas, nec vita, Seraphicæ viro
in terris agente, in ea inveniri, vel assequi
possent, unanimi consensu pernegare des
creverunt, tam illustre prodigium in me
dio Ecclesiæ, per ipsos reprobata, contigis
se, & quidem in Viro eidem, ejusque sua
premo Capiti addictissimo! Timebant enim
ne quis contra eos ita argumentaretur: Si
Ecclesia Romana S. Francisci ætate erat il
la Babylon, ut vos prædicatis, in Apoca
lypsi descripta, in qua gratiam & gloriam
nemo assequi poterat, a Christo jam re
probata, ac derelicta, cur est, quod ejus
filio-

fitionum unus, Seraphicus nempe Franci-
 scus, ipsimet Ecclesie summe devotus,
 tali gratia ab eodem Christo donatus fuit,
 ut etiam propria Stigmata ei visibiliter im-
 presserit. Hoc adeo torsit hæreticorum cra-
 nium, ut, cum alia via a vexatione libera-
 ri non possent, hanc invenerunt expeditio-
 nem gratis videlicet asserendi, vulnera
 S. Francisci Seraphici vel ficta fuisse, & a
 fratribus excogitata, vel Diaboli fuisse il-
 lusiones, ut ajunt Magdeburgenses, quo
 certe nil facilius, aut expeditius dici potest,
 cuius Antheminem latet, Protestantes ad
 simplicium deceptionem plenis buccis quo-
 tidie resonare, Ecclesiam Romanam ideo
 precipue a vera fide excidisse, quia exercet,
 ac fovet idololatriam in cultu, & veneratio-
 ne Sanctorum. Cum itaque horum omnium
 Imágenes, & Reliquias habeant ipsi pro ido-
 lis, de S. Francisco hoc unum addunt,
 quod sit *idolum stigmatizatum*, quia signa-
 culis Passionis Christi notatus exprimitur.
 Hic non est locus, hanc eorum retundere
 calumniam, centies a Catholicis validissime
 confutatam, ac dicimus tantummodo, Da-
 laum

læum quoque, Calvinī affeclam. suorum de hac ipsa re ignorantiam exprobrasse. Docens hic in *Apologia* quo cultu Sancti colantur in Ecclesia Romana, hunc approbat veluti justum, & rationabilem dum ita scribit: *Ea ipsa Roma, de qua querimur, fere nobiscum sentit; quamvis enim nonnaturalis creaturis magnos ea præstet honores, hoc tamen semper agnovit, quamdam esse cultus speciem, qui nulli debet, nec potest, præterquam Deo, præstari, illeque est, quem communi satis vocabulo Latriæ cultum appellat, quo distinguatur a ceteris speciebus, quæis alterum, qui Deus non sit, coli posse putat.*

Quid mirum insuper si hæretici tam acriter infectentur S. Francisci Stigmata, cum ipsi, ob rationem desuper adductam, omnia miracula recensita in historia Ecclesiæ Romanæ jam lapsæ, ut ipsi calumniantur, ficta, & imaginaria esse proclamant? Bellarminus tom. 2. lib. 4. cap. 14., quod est *De Notis Ecclesiæ*, harum undecimam ponit *gloriam miraculorum*. Ad hæc rident Novatores; licet a Venerabili Cardinali
ibi-

ibidem egregie devicti , & cum horum ne
unum quidem indicare possint a propriæ
reformationis auctoribus patratum , quod
ad proprium Apostolatum confirmandum,
si fuisset a Deo , operari debuissent , despe-
ratione ducti , scriptis & ore garriunt , *ex
miraculis non sumi argumentum firmum ad
probandam veram fidem* . Addunt vero cum
Calvino in *Prafat. Instit.* , & cum Magde-
burgensibus in singulis Centuriis , *miracu-
la Sanctorum nostrorum vel esse ficta , vel ima-
ginaria , idest , vel non ita contigisse , &
falso narrari ab historicis , vel si contigerunt,
esse præstigias demonum* . O infelix astutia !
Scriptura , quam ipsi unam audire , ac se-
qui gloriantur , nonne apertissime docet ,
virtutem efficiendi miracula prædicatoribus
veræ fidei , & Ecclesiæ suæ ministris a Chri-
sto fuisse collatam ? *Convocatis duodecim
Apostolis , habetur Luc. 9. v. 1. dedit illis
virtutem , & potestatem super omnia damo-
nia , & ut languores curarent . Et misit
illos prædicare regnum Dei , & sanare in-
firmos* . Facultas prædicandi Evangelium
una cum virtute patrandi miracula hic a
Chri-

Christo simul juncta conceditur; unde & Marci 16 hæc ab eodem Redemptore dicta leguntur: *Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur: In nomine meo demonia eiicient; linguis loquentur novis; serpentes tollent; & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit; super agros manus imponent, & bene habebunt.* De Sanctis Apostolis, & prædicatoribus veritatis hæc dicta esse, quæ sequuntur, verba aperte declarant: *Illi autem profecti, prædicaverunt ubique, Domino cooperante, & sermonem confirman- te, sequentibus signis, quorum multa in Actibus Apostolorum a S. Luca recensentur.* Quid plura? Ipsemet Christus Joann. 14. v. 12. de iis, qui credituri erant in eum, non ne dixit: *Qui credit in me, opera, quæ ego ipse facio, & ipse faciet, & majora horum faciet?* Ita sane. Et si reformatores credebant in Christum, ejusque habebant veram fidem, & sanam doctrinam annuntiabant, cur non fecerunt opera Christi, scilicet miracula? Et si hæc de suis fidelibus dixit ipsa Veritas, & Magister, cur ipsi tradiderunt, eorumque factiosi prædicant, mi-

miracula non esse tesseram veræ fidei , & ab istis non sumi argumentum firmum ad hanc probandam ?

Virtus miraculorum , Ecclesiæ ab ejus institutore impertita , in eadem perdurare debet usque ad ipsius consummationem , & sæculi finem , cum ab eo data fuerit in signum veritatis , ad infideles miraculorum luce omni tempore illuminandos , & fideles opportune reficiendos , & in veritate confirmandos . Aperte id tradit Apostolus 1. ad Corinth. cap. 12. , ubi ait , quod Deus inter alios posuit in Ecclesia etiam illos , quibus dedit *gratias curationum , genera linguarum* . Idem Apostolus , ut superius dicta confirmemus , 2. ad Corinth. c. 12. non probat veritatem suæ missionis ex prodigiis per ipsum a Deo patratis , dicens : *Signa Apostolatus mei facta sunt super vos in omni patientia , in signis , & prodigiis , & virtutibus* ? Tandem idem Christus ad confirmandam suam cælestem doctrinam , & divinitatem Joann. 10. non utitur argumento miraculorum , sic Judæos perstringens : *Simili non vultis credere , operibus credite* ?

Aper-

Apertissima sunt scripturæ verba. *At si ex miraculis non sumitur argumentum firmum ad probandam veram fidem*, cur Paulus hæc ipsa profert in testimonium sui Apostolatus, & cur Christus hæc palam operari non destitit, ac signa esse dixit illorum, qui in eum credituri erant, objecitque Judæis in tanta eorumdem luce minime credentibus? Hæretici nihilominus miraculis fidendum non esse contendunt, quæque in Ecclesia Romana patrantur, vel ficta, vel imaginaria esse proclamant, & si quæ veri speciem habere concedunt, dæmonis arte fieri mentiuntur, quemadmodum de S. Francisci Stigmatibus eos credere; & evulgare intelleximus.

Sed ratio, cur ita obloquantur, est, ut innuimus, desperatio, ad quam eos impulere proprii Antesignani, qui cum ad suam extraordinariam inissionem probandam portentum nullum edere potuerint, quamvis id non una vice tentaverint, ne quis ex hoc inferret, eam non fuisse a Deo, quia signis, ut illa Pauli, & aliorum, minime firmatam, contra evidentiam Scriptura-

turarum clamare cæperunt , miracula non esse argumenta firma veræ fidei . Hunc Magistrorum canõnem amplectentes discipuli , idipsum edocere non cessant , cum illis addentes , quæ in Ecclesia nostra eveniunt portenta falsa esse , & conficta , ut sic nobis auferant arma , seque a pressura liberent , & a laqueis extricent . Catholici e contra gloriantur de miraculis , quæ Deus inter ipsos operari dignatur per eorum nonnullos, quos illibata vita commendat , dumque hæc , atque illud Stigmatum S. Francisci admirantur , & extollunt , cum S. Augustino lib. de Utilit. credendi cap. 17. lætantur , *se teneri in Ecclesia etiam vinculis miraculorum* . Novatoribus autem , diabolica vi hæc fieri dicentibus, reponunt , etiam de Christo blasphemasse Judæos , ipsum in *Beelzebub principe demoniorum eicere demonia* .

Ipsi Catholici , qui diabolicas artes , & incantationes non minus certe , quam Protestantes , detestantur , cum in eorum communione prodigia a Deo per aliquem fieri conspiciunt , hujus vitam expendunt ,
& si

& si hæc virtutibus exornata resplendant, tunc illud Nicodemi Christum alloquentis usurpant: *Nemo potest hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum eo.* Hujus rei testis est omni exceptione major Sacrorum Rituum Congregatio, quæ dum agit de Catholicorum aliquo inter Sanctos, vel Beatos adscribendo, prius de istius moribus diligentissime inquirat, ejusque vitam, an fuerit Evangelio perfecte conformis, longa & scrupulosa indagine dijudicat. Si hæc talis, & quidem in gradu summo, sitve, ut aiant, heroico, probari nequeat, ulterius in ejus causa non procedit, nec dignum putat, qui Beati, vel Sancti titulo decoretur. Si vero de excellenti ejusdem virtute, in qua sanctitatem, & perfectionem consistere credit, tutissima evadit, tunc ad prodigia per ipsum patrata excutienda descendit, tamque rigide & exacte agit in hac re, ut ex pluribus miraculis a Postulatoribus exhibitis duo tantum vel tria ut plurimum approbet ut vera, quandoque vero etiam cuncta absolute rejiciat, si horum nullum eas notas habere dignoscatur.

ut

ut citra omne dubium dici possit : *Digitus Dei est hic*. Ea denique in re tam gravi se gerit Ecclesia Romana circumspectione, & diligentia, ut Muratorius de Ingen. moderat. lib. 1. cap. 17. hæc asserere non dubitaverit. *Ritus canonizationis, ab Apostolica Sede eo nunc peragitur accurato, diligentique studio, ut pie credendum sit, nullum ea in re errori locum fuisse, aut deinceps futurum.*

Post hæreticos ex nostris nullum adhuc invenire potui, qui aperte negarit S. Francisci stigmata, aut qui falsa, & conficta ea dixerit, præter Italum quemdam, auctorem libri inscripti, *Reflexiones Itali cujusdam super Ecclesiam in genere, super Clerum tam Regularem, quam Sæcularem, super Episcopos, & Romanos Pontifices, & super jura Ecclesiastica Principum.* In hoc opere, edito anno 1768. impressionem Stigmatum in corpore S. Francisci modernissimus auctor vocat *solemnem, & indignam fabulam, apertissimum mendacium.* Etiam in Dictionario Domini Richeler, impresso Rhotomagi 1710. apud Viduam Francisci Vauquier, Vocab. *Stigmata*, legitur;

tur: *Gloriosa Stigmata S. Francisci*. *Credetur quod sint fabula*, quæ ultima verba in alia nulla extant hujus Dictionarii editione, nec quidem in Genevensi. Præter hos, inquam, Catholicos, horum nullum deprehendi, qui vulnera S. Viri absolute inficiatus sit. Quotquot enim Catholicorum de insigni hoc portento haud recte senserunt, quoad modum tantummodo peccaverè, ea cum veteribus aliquibus ab imaginatione, jugi, & valida meditatione Passionis Christi fuc-
 censa, repetentes. Horum unus fuit Franciscus Petrarcha. qui lib. 2. de Vita Solitaria cap. 11. loquens de S. Francisci Stigmatibus, eadem vocat *stupendum insigne sacrarum Stigmatum*; sed lib. 3. Epist. senil. in tertia, quæ est ad Thomam de Garbo Medicum Florentinum, eorum impressionem tribuit imaginationi, sive, ut ipse scribit, *opinionì*. Ejus verba sic refert Summus Pontifex Benedictus XIV. de Servor. Dei Beatif. & Beator. Canoniz. lib. 4. part. 1. cap. 33. num. 19. *Profecto Francisci Stigmata hinc principium habuere: Christi mortem tam jugi, & valida meditatione complexus est, ut*
 cum

cum eam in se jam dudum animo transulisset, & cruci affixus ipse sibi suo cum Domino videretur, tandem ab animo in corpus veram rei effigiem pia transulit opinio.

Petrarchæ adhæsit Petrus Pomponatius, qui prius anceps, ut ait Raynaudus jam citatus, an S. Franciscus vere & realiter fuerit Stigmatibus insignitus, hæc tandem imaginationi & ipse adscripsit lib. de Incantationibus cap. 6. in proposit. Dubii Octavi. *Homuncio iste*, ut de eo loquitur Lucas Guericus Schemat tract. 4. *corpore nanus, & spiritu deformior*, ac nullius religionis vir ex testimonio Elidæi Medici, ipsius Pomponatii discipuli, qui aliquando interrogatus de Magistri fide, sine hæsitacione respondit: *Atheus est*, a phantasia S. Francisci vulnera recentiorum primus agnovit. Hinc propterea, sicuti ex Daniele Georgio Moroff Polyhistor. tom. 2. lib. 1. cap. 2. omnium subsequen-
 tum Atheorum Doctor fuit, utpote qui his omnibus argumenta suppeditaverit, quidquid contra scribat Bælius in Apologia frustra pro ipso adornata, ita & omnia intemperantium

Criticorum postremæ ætatis, contra Stigmata S. Francisci, fuit Magister . Ipsum namque sequuti sunt Adrianus *Baillet* in Vita S. Francisci, & Joannes Baptista *Thiers* in dissertatione superius indicata . Horum primus adeo subdole, & artificiose de eis verba facit, ut dubium ingerat lectoribus de eorundem veritate; cumque addat, visum esse S. Francisco, longa macie & pænitiis consumpto, crucifixum Sera-
 phim intueri, non obscure declarat, hujus vulnera apud ipsum mystica tantum, & spiritualia fuisse . Alter vero cap. 3. circa finem ipsa repetit ab amoris vi, dicens: *Clavi S. Francisci, non fuerunt nisi clavi sancti amoris, quibus uniebatur Christo, & lancea nil fuit aliud, quam charitatis flamma, quæ ipsum adurebat; licet postmodum & ipse Thiers in Bailleti sententiam aperte descendat.* His addi possunt Simonius, Dupinus, & fortia quadam ingenia, ut verbis utar præcitati Raynaudi, quæ sub nomine Catholico occultentia indignam Ecclesiæ filiis capit ostentem, sacris B. Francisci Stigmatibus obstreperunt . At de his omnibus opportune in hoc

hoc opere erit sermo, ubi eorum opinio-
nem falsam, & revera phantasticam esse
demonstrabimus.

Antequam vero id agamus, realita-
tem Stigmatum S. Francisci prius contra
hæreticos, & alios indicatos, eadem abso-
lute negantes, ostendemus argumentis juxta
criticæ validissimis, eo distributis ordine,
quem ipsamet rei natura exigere videbitur.
Quamvis autem hæc Criticorum quoque
intemperantium simul exsufflent opina-
menta, nihilominus peculiaribus rationi-
bus postea videbimus, illa nec phantasæ
vi, nec ulla humana industria, vel arte, ut
hi sine probationibus evulgant, imprimi
potuisse. Breviter subinde quidquam de
festo eorundem Stigmatum attingemus,
ac istud superstitionem, ut eorum aliqui
delirant, nec esse, nec dici posse palam fa-
ciemus. Denique probabimus, quod hæc
impressio, etsi vera fuerit, & materialis,
ut a nobis pie creditur, & affirmatur, non
proinde tamen S. Franciscum Christo cru-
cifixo in sensu, quo hæretici, & alii cum
istis maligne calumniantur, æquiparamus.

Hæc

I N D E X.

C A P U T I.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci Seraphici asseritur ab auctoribus coevis, &c. Pag. 1

C A P U T II.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci in luce ponitur ab auctoribus quasi coevis &c. 21

C A P U T III.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci testibus demonstratur, qui eadem dum Sanctus viveret vel oculis viderunt, vel manibus palparunt. 40

C A P U T IV.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci comprobatur testibus, qui ea pariter & viderunt, & palparunt in ejus morte. 60

C A P U T V.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci ex iis, quae in ejus Canonizatione acta fuerunt, invidiosissime probatur. 74

C A P U T VI.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci aucto-

VERITAS IMPRESSIONIS
SACRORUM STIGMATUM
IN CORPORE
SERAPHICI S. FRANCISCI
ASSISIENSIS

CAPUT I.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francis Seraphici asseritur ab auctoribus coevis, qui non obiter, sed consulto horum historiam descripserunt.

UM factum historicum ab auctorum testimonio pendeat, quo isti ætate aut parum, aut longe distant ab eodem facto, eo majoris, vel minoris momenti probationem suppeditant, Criticis fatentibus universis, qui proinde recte concludunt, testem oculatum, et contemporaneum audiendum esse præ alio, qui aliquibus dumtaxat post factum, quod narrat, annis, vel sæculis floruit. Ut de solo teste contemporaneo hic loquamur, „ testimonium aucto-

A

„ ris

„ ris contemporanei, „ inquit P. Honoratus a S. Maria tom. 1. dissert. 7. art. 9. §. 1. regul. 4. „ anteferendum est testimonio doctorum, qui pluribus annis, itemque sæculis a re distant, quia priorum testimonium accuratius videtur esse, quamvis „ posteriores majore sint nomine, et dignitate „. Hæc regula eo vel maxime viget, et vim obtinet, si auctor cœvus probitate, et integritate pollens, factum referat, scribit Carolus Leshius apud eundem Honoratum ibid. dissert. 3. art. 1. „ quod fuerit „ compertum, ac sensibus ita patens, ut de „ eo aures, atque oculi ipsi iudicium ferre „ potuerint; publicum item, quodque in „ orbis totius conspectum venerit. Neque „ enim fit credibile, „ addit Honoratus in præcitata dissert. 7. art. 9. §. 1. reg. 3. „ alicujus integritatis hominem tanta fuisse impudentia, ut aliis obtrudere facta voluerit, quæ „ aperire potuerint scriptores ejusdem ævi, „ et planum facere, illa nihil magis esse, quam „ figmenta. Unde etiam Melchior Canus de loc. theolog. lib. 11. cap. 6. ait: „ Prima „ lex ex hominum probitate, integritateque „ sumetur, quæ omnino res locum habet, „ cum

„ cum quæ narrant historiei, ea vel ipsi se
 „ vidisse testantur, vel ab his, qui viderunt,
 „ accepisse. Et ratio est, subdit Mabillo-
 nius de stud. Monast. tom. 1. part. 2. cap. 8.
 „ quia ex hac probitate illi impotentes fiunt
 „ ad homines aliquando sponte fallendum,
 „ asserendo nempe, gestum aliquod se vi-
 „ disse, quod tamen ipsosmet penitus la-
 „ teat,. Hinc propterea Critici omnes, uni-
 versa hæc paucis complectentes, caute ad-
 vertendum esse nos admonent, quo sæculo,
 qua ratione, quo animo scripserit auctor,
 cujus in rebus historicis utimur testimonio,
 sique iis aut personis, aut rebus, de quibus
 agit, synchronus sit, eique ut credamus ad-
 mittunt, si factò, quod narrat, sit ipse co-
 ævus, illudque referat sincero animo, et ve-
 ritatis amore, quæ duo, tum bona, quæ
 gaudet, fama, tum narratio ipsa simplex,
 et plana haud obscure probabunt.

Scriptores coævus, ac reliquos omnes,
 qui de S. Francisci Stigmatibus testimonium
 perhibent, homines fuisse probos, et inte-
 gros, ex dicendis tum in hoc, tum in se-
 quentibus capitibus, abunde constabit, ac
 etiam apparebit, eorum plurimos factum

4 VERITAS IMPRES.

enarrare sensibus patens, et publicum, quod vel ipsi viderunt, vel a testibus oculatis audierunt. Bollandiani die 4. Octobr. de S. Francisco Confessore §. 1. num. 1. præcipuos hujus vitæ Scriptores referentes, hæc habent: „ Primus omnium ejus vitam con- „ scripsit ex præcepto Gregorii IX., a quo „ Legenda ipsa denominata, Thomas Ce- „ lanus, Provinciæ Pennensis, nunc S. Ber- „ nardini dictæ, Sancto Patri familiaris, a „ quo, vel a Sociis, accepit cuncta quæ „ retulit. Secundus venerabilis Dominus „ Joannes de Ceperano, Notarius Aposto- „ licus, in Sanctum Virum summe pro- „ pensus. Tertius Anglicus quidam Legen- „ dam illam Celani ad metrum gravis, et „ docti carminis heroici reduxit. Quarto „ diffusius ejus acta retulerunt Socii Tres, „ Leo, Angelus, et Ruffinus, ex præcepto „ Ministri Generalis fratris Crescentii. Quin- „ to de ejusdem mandato prænominatus Ce- „ lanus ampliorem, quam ante, scripsit „ Sancti Viri historiam, cui secundam ad- „ didit partem, ita præcipiente Joanne Par- „ menti Ministro Generali, atque hæc illa, „ quæ communiter nuncupatur *Legenda an-*
„ 21-

SACR. STIG. CAP. I.

„ *tigua* . Sexto gravem , et candidam ex om-
 „ nibus Legendam contexuit S. Bonaventura,
 „ ra, id rogante universo ferme sodalities;
 „ deinde breviorē concinnavit aliam, quæ
 „ distribuitur per Officium recitandum in
 „ solemnitatibus S. Francisci . „ Hæc ex
 Waddingo ad ann. 1230. num. VII. edit,
 Lugdunen. Bollandiani , qui de vita a Cela-
 no conscripta ibid. num. 3. addunt: „ Præ-
 „ clara admodum vita est , scriptorem præ-
 „ ferens doctum , et pium; „ ac de eodem,
 deque Joanne a Ceperano , scribit etiam
 Bernardus de Bessa , jam S. Bonaventuræ
 Secretarius , in lib. de Laudib. beati Fran-
 cisci , qui asservatur in Regio MS. Codice
 Taurinensi K. 111. 12. fol. 95. col. 1. ubi
 legitur: „ Plenam virtutibus beati Franci-
 „ sci vitam scripsit in ytaliam exquisitè vir
 „ eloquentie frater thomas , jubente dompno
 „ gregorio papa nono; et eam , quæ inci-
 „ pit, *Quasi stella matutina* , vir venerabilis
 „ dompnus , ut fertur , johannes apo-
 „ stolice sedis notarius „ . Imo Celani Le-
 gendam breviorē reddidit ipsemet Bernar-
 dus de Bessa; nam in Chronico viginti qua-
 tuor Ministrorum Generalium sic habetur:

A 3

„ Quam

6 VERITAS IMPRES.

„ Quam Legendam Fr. Bernardus a Bessa ad
 „ compendiosiores formam reduxit, et in-
 „ cipit: „ *Plenam virtutibus*. Insuper idem
 Celanus de suæmet integritate satis clarum
 argumentum exhibet in Prologo, quem sic
 exorditur: „ Actus, et Vitam beatissimi Pa-
 „ tris nostri Francisci pia devotione, veri-
 „ tate prævia, et magistra, seriatim cupiens
 „ enarrare, et quia omnia, quæ fecit, et
 „ docuit, nullorum ad plenum tenet memo-
 „ ria, ea saltem, quæ ex ipsius ore audiui,
 „ vel a fidelibus, et probatis testibus intel-
 „ lexi, jubente Domino, et glorioso Papa
 „ Gregorio, prout potui, verbis licet im-
 „ peritis, studui explicare.

Hos igitur testes cœvos, qui S. Fran-
 ciscum et viderunt, et cum eo conversati
 sunt, prius audiemus, quæque hi, Celanus
 videlicet, Joannes de Ceperano, Tresque
 Socii ejusdem beatissimi Patris de impres-
 sione, et natura sacrorum Stigmatum enar-
 rant, in præsentī capite referemus, S. Bo-
 naventuræ, aliorumque testimonium ad sub-
 sequentia reservantes. Celanus itaque apud
 Bollandianos præfatos num. 540. et 541. sic
 de S. Francisci Stigmatibus narrationem in-
 sti-

SACR. STIG. CAP. I.

stituit: „Faciente ipso moram in Eremito-
 „rio, quod a loco, in quo positum est,
 „Aumna (Alverna) nominatur, duobus an-
 „nis antequam animam redderet coelo, vi-
 „dit in visione Dei virum unum, quasi Se-
 „raphim, sex alas habentem, stantem su-
 „pra, manibus extensis, ac pedibus con-
 „junctis, cruci affixum..... Cumque li-
 „quido ex ea visione intellectu aliquid non
 „perciperet, et multum ejus cordi visio-
 „nis ejus novitas insideret, cæperunt in
 „manibus, et pedibus ejus apparere signa
 „clavorum, quemadmodum paulo ante vi-
 „rum sanctum supra se viderat crucifixum.
 „Manus, et pedes ejus in medio clavis
 „confixi videbantur, clavorum capitibus in
 „interiori parte manuum, et superiori pe-
 „dum apparentibus, eorum acuminibus
 „existentibus ex adverso. Erant enim signa
 „illa rotunda interius in manibus, exterius
 „autem oblonga, e caruncula quædam ap-
 „parebat, quasi summitas clavorum retor-
 „ta, et percussa, quæ carnem reliquam
 „excedebat. Sic et in pedibus impressa
 „erant signa clavorum, et a carne reliqua
 „relevata. Dextrumque latus, quasi lancea
 „trans-

3 VERITAS IMPRES.

„transfixum, cicatrice obducta (obductum)
 „erat. „Idem Celanus in laudem Sera-
 phici Parentis composuit et Sequentiam Mis-
 sæ sic incipientem, *Sanctitatis nova signa*,
 nunc antiquatam, in qua ad rem nostram
 canebatur :

*Sacrum corpus consignatur .
 Manu , pede vulneratur ,
 Dextrum latus perforatur ,
 Cruentatur sanguine .*

.....
*Patent statim miri clavi ,
 Nigri foris , intus flui ,
 Pungit dolor pœna gravi ,
 Cruciant aculei .*

Joannes de Ceperano apud eosdem Bol-
 landianos ibid. num. 544. post descriptam
 iisdem ferme Celani verbis Viri crucifixi
 apparitionem, ita prosequitur: „Appare-
 „bant in manibus ejus, et pedibus quasi
 „fixuræ clavorum; latusque ipsius dexte-
 „rum veluti lancea perforatum..... Ta-
 „libus in se, Vir Dei, resultantibus mar-
 „ga-

„garitis, studuit summopere pretiosissimum
 „illum thesaurum, qua speciali illum Do-
 „minus prærogativa ditaverat, ab omnium
 „omnino viventium oculis conservare re-
 „conditum, ne quod vel minimum, con-
 „scii cujusquam familiaritatis occasione for-
 „tassis incurreret detrimentum. „Tres ve-
 „ro Socii visionem Viri crucifixi et ipsi re-
 „ferunt, ac subinde hæc addunt: „Qua vi-
 „sione disparente, admirabilis in anima ip-
 „sius remansit ardor amoris, sed in carne
 „ejus mirabilior apparuit impressio Stigma-
 „tum Domini nostri Iesu Christi, quæ Vir
 „Dei pro posse abscondit usque ad mortem,
 „nolens publicare Domini Sacramentum,
 „licet hæc (hoc) penitus celare nequive-
 „rit, quin saltem familiaribus sociis fuerit
 „manifestum. Sed post felicem ejus transi-
 „tum omnes fratres, qui aderant, et sæcu-
 „lares quamplurimi manifestissime viderunt
 „corpus suum (ejus) Christi Stigmatibus
 „decoratum. Cernebant enim in manibus,
 „et pedibus ejus, non quasi clavorum pun-
 „cturas, sed ipsos clavos ex ejus carne
 „compositos, et eidem carni innatos, fer-
 „ri quoque nigredinem: dexterum vero la-
 „tus

10 VERITAS IMPRES.

„ tus quasi lancea transfixum, verissimi ac
 „ manifestissimi vulneris rubea cicatrice erat
 „ obtractum Quorum Stigmatum in-
 „ fringibilis veritas non solum in vita, et in
 „ morte ejus per visum, et contactum po-
 „ tentissimum luculenter apparuit, verum
 „ etiam post mortem ipsius per multa mi-
 „ racula, in diversis mundi partibus osten-
 „ sa, Dominus ipsam veritatem clarius pa-
 „ refecit „. Haftenus laudati Socii, quo-
 rum duo, ut audiemus, Stigmatum eorum-
 dem testes oculati fuerunt, Leo scilicet, et
 Ruffinus, quos vitam Seraphici Patris una
 cum Angelo explevisse tertio idus Augusti
 1246. constat ex eorum epistola data Mini-
 stro Generali Crescentio, in qua, eidem vi-
 tæ præfationis loco deinde præfixa, et re-
 lata a Waddingo ad ann. 1244. num. XI. sic
 se exprimunt: „ Visum est nobis, qui secum,
 „ licet indigni, fuimus diutius conversati,
 „ pauca de multis gestis ipsius, quæ per
 „ nos vidimus, et per alios scire potuimus,
 „ veritate prævia intimare. „

Etiam frater Elias hic locum habet, te-
 stis & ipse nedum coævus, sed & oculatus,
 utpote qui Seraphici Viri discipulus et ipse
 fuit,

fuit, ac familiaris. In Epistola de istius morte, quam eo tunc Vicarius Generalis dedit *Ad universas Provincias*, hanc de sacris Stigmatibus relationem intexuit: „ Annuntio vobis
„ gaudium magnum, & miraculi novitatem.
„ A sæculo non est auditum tale signum, præ-
„ terquam in Filio Dei, qui est Christus Deus.
„ Non diu ante mortem Frater, & Pater nos-
„ ter apparuit crucifixus, quinque plagas,
„ quæ verè sunt Stigmata Christi, portans
„ in corpore suo; nam manus ejus, & pedes
„ quasi puncturas clavorum habuerunt ex
„ utraque parte confixas, reservantes cic-
„ trices, & clavorum nigredinem ostenden-
„ tes, latus vero ejus lanceatum apparuit,
„ & sæpe sanguinem evaporavit. „ Hæc epi-
stola, quam inter alios exhibet Waddingus ad
ann. 1226. num. XIV. quæque incipit „ An-
„ tequam loqui incipiam suspiro „, etiam ad
manus, & aures eorum devenire poterat, qui
adhuc vivum S. Francisci corpus, aut jam
mortuum contemplati fuerant, & manibus
forte palpaverant, unde non sine impuden-
tia, & stupiditate summa chartæ mandasset
Elias, quod statim falsum, & chimericum po-
terat a plurimis comprobari. Hoc ipsum de
aliis

aliis quoque scriptoribus desuper allatis dicendum venit, quia & isti de S. Viri Stigmatibus eo tunc scribebant, cum adhuc erant in humanis illi, qui hunc aut vivum conspexerant, aut defunctum. Ni igitur bardos, & sine fronte hos fuisse dicere velimus, eorum testimonium admittendum est, & plurimi faciendum, cum ipsi non exscriptores fuerint, sed aliorum fontes, & quod narrant, a plurimis utique diversorum temporum, & locorum scriptum sit exploratæ fidei, et emunctæ naris auctoribus, qui, ut in decursu operis, Deo dante, videbimus, satis abunde producuntur in testes.

His addendi forent, non ut Summi Ecclesiæ Pontifices, sed ut historici & ipsi contemporanei, Gregorius IX. & Alexander IV. invictissimum S. Francisci Stigmatibus testimonium perhibentes. At quoniam propriis oculis ea se vidisse in respectivis Apostolicis litteris, & alibi fatentur, eorum proinde verba afferemus, cum ex oculatis testibus depromenda erunt argumenta, ubi etiam Cardinales aliquot indicabimus, qui carmina de iisdem vulneribus in corpore S. Francisci viventis ab se inspectis postmodum exornarunt.

Illis

Illis igitur omiſſis locis , in quibus laudati
 Pontifices affirmant , S. Franciſci Stigmata a
 ſe ; & ab aliis inſpecta fuiſſe , ea tantum ex
 Alexandro IV. in præſenti capite exſcribe-
 mus , quæ testimonium perhibent nunc ad rem
 ſatis ſuperque ſufficiens . In litteris , *Si nova*
militiæ , datis Pontificatus anno primo , *Uni-*
verſis Miniſtris , Cuſtodibus , et Guardianis ,
ac ceteris fratribus Ordinis Minorum , in qui-
 bus eis aperte mandat , ut numquam deferant
 Alvernæ montem , inquit : „ Sane , o dilecti fi-
 „ lii , celebrem illum vernantis Alvernæ mon-
 „ tem , in quo ſublimatum corpus a ſublimio-
 „ ri animo non diſſentit , cum ibi nimius
 „ amor interius in mente fervens , intuitu Se-
 „ raph incaleſcens , incendiî fervore pro-
 „ rumpit exterius , decorans corpus in cruce
 „ ſplendidum ſuis margaritis , affectionum
 „ brachiis amplectimur tot & tanta mirifica-
 „ recolentes . Quem enim amicum æternæ
 „ ſalutis ille locus non delectet quampluri-
 „ mum , ubi , extremo jam inſtante ſæculi ſe-
 „ neſcentis interitu , oſtendit exceſſus Regis
 „ militem regiis militaribus inſignitum? etc. ,
 In aliis vero , directis *Guardiano , et fratri-*
bus ſacraſſimi montis Alvernæ , Pontifi-
 ca

14 VERITAS IMPRES:

catus anno secundo , sic incipit , et prosequitur : „ Romani est Summi Pontificis ea
 „ loca , ubi Christus , ac ejusdem beatissima
 „ semper Virgo , & Mater , vel Sancti inco-
 „ luere , ad majorem eorundem veneratio-
 „ nem , et cultum gratiis , favoribus , et præ-
 „ cipiis privilegiis decorare . Cum ergo Al-
 „ vernæ mons existat hujusmodi , in hoc enim
 „ et Christus , et beatissima Virgo sæpe ap-
 „ paruerunt , et S. Franciscus nedum inhabita-
 „ vit , sed et Stigmata Sacra in sui carne re-
 „ cepit , adeout quoquo modo Golgotha in-
 „ signior , et gloriosior iste dicendus videatur . In illo enim Christus ab impiis , et
 „ scelestissimis dire , et inhumaniter , in hoc
 „ vero Franciscus ab ipso Christo , licet do-
 „ lenter , dulciter , et amanter crucifixus ap-
 „ paruit „ In iis denique incipientibus ,
Quia longum esset , scriptis Pontificatus
 anno quinto , arguit regulares Clericos non-
 nullos de Castellæ , et Legionis Regnis , qui
 S. Francisci Stigmata negantes , eadem in istius
 imaginibus vel exprimi vetabant , vel expres-
 sa abolebant , ac tandem concludit : „ Cum
 „ itaque super his ad honorem Altissimi i op-
 „ portunum per nos deceat remedium adhi-
 „ be-

„ beri , Apostolica auctoritate decernimus ,
„ ut omnes de Regnis prædictis , qui de ima-
„ gine Confessoris ejusdem hujusmodi Stig-
„ mata aboleverint , seu abolere fecerint , et
„ qui prædicaverint , dictum Confessorem
„ ipsa Stigmata nullatenus habuisse , cujus-
„ cumque Ordinis , vel conditionis existant
„ eo ipso laqueum excommunicationis incur-
„ rant , a qua non possint absolvi , nisi per-
„ sonaliter Apostolicam Sedem adeant , super
„ hoc absolutionis beneficium petitori . „

Ex dictis interim constat , et ex dicen-
dis magis magisque constabit , Stigmatum
impressionem in corpore S. Francisci adeo
certam esse , ut juxta Criticorum regulas de
ea prudenter dubitari non possit , utpote quæ
a plurimis auctoribus ejusdem temporis , et
regionis , in qua illa contigit , etiam oculatis ,
ut clarius percipiemus , integritate , probita-
teque præditis , uniformiter , ac iisdem fere
verbis non ambiguis enarretur , non obiter ,
et incidenter , sed serio , et ex professo , ut
ajunt , remque semper ad ejus originem re-
ducentibus . Plurimum namque ad veritatis
firmitatem , et facti alienius certitudinem
confert , si scriptores , ex Criticorum senten-
tia

tia, nisi verbis omnibus, at certe sensu convenient in testimonio, quod de re aliqua perhibent; et si iidem scriptores ad rei gestæ originem, quæ veritatis caput est, continua serie reducantur. Quoties enim hæc minime desiderantur in auctoribus, factum aliquod narrantibus, fidem eis habendam, et factum per consequens admittendum esse, Critici ipsi fatentur, præsertim si hoc in eis contigit regionibus, in quibus auctores ipsi scribebant, nec alicubi eos evertisse constat, quod alibi affirmaverant. Ex tot tantisque historicis tum allatis, cum afferendis, nullum, quæ de S. Francisci Stigmatibus tradidit, aliquando vel retractasse, vel evertisse sci mus, imo eorum plures, semel enunciata de tanto prodigio, apertissime subinde confirmasse, ex eorundem scriptis, et contextibus, quos in sequentibus capitibus adducemus, certiores reddimur. Id speciatim palam fiet de S. Bonaventura, cujus testimonium jure meritoque plurimi facimus, postquam in sequenti capite ipsum attulerimus ex utraque Legenda, ubi consulto, et conceptis verbis Stigmatum describit historiam; variis namque testimoniis ex aliis ejus-

ejusdem operibus desumptis ostendemus, Doctorem Seraphicum varium non fuisse in Stigmatum narratione, ut ei falso Bailletus imponit, sed firmum semper, et in eorundem asserenda veritate constantem.

Accedit quod laudata Stigmata a nullo scriptore cœvo directe, ac serio, scriptis, aut voce oppugnata fuere, quod eorum veritatem firmiorem reddit, imò tutissimam. Regula siquidem est a criticis tradita, et a citato P. Honorato lib. 1. differt. 8. exhibitâ, quæ sic se habet: „ Interest etiam, traditiones, „ mores, et facta historica non fuisse di- „ recte ab scriptoribus ejusdem ævi oppu- „ gnata, vel ab aliis, quorum auctoritas de „ illorum falsitate nos certos efficere possit, „ Dicant adversarii a quo scriptore cœvo alicujus nominis, & auctoritatis oppugnata fuerint Stigmata S. Francisci? Ne unum quidem nobis obicere possunt, atque iis opponere fide dignissimis, quos in asserti nostri confirmationem adduximus, & adducemus. Primi, qui aperte veritatem hanc denegaverunt, gratis tamen, & nullis rationibus adductis, fuerant ultimi temporis hæretici, in Præfatione recensiti, quorum dicta, cri-

tics docentibus, nauci facienda sunt, quia
 tribus sæculis & amplius a factō distant, &
 contra vetustiores, ingenio & probitate præ-
 ditos, amaro animo insurgunt. Uterius,
 cum certi simus, eos, dum hæc & similia
 infiliantur, non veritatis amore, sed odio,
 ac rabie duci in Romanam Ecclesiam, ut
 nempe vel dogmata nonnulla, vel pias tra-
 ditiones, quas ista recipit, e medio tollant,
 summopere nobis ab eorum insidiis caven-
 dum est. Idem enim P. Honoratus tom. 4.
 differt. 6. art. 1. §. 1. ad nostram doctrinam
 scribit: „ Experimento ipso revera proba-
 „ tum est, primos, quos dicunt, Reforma-
 „ tores, itemque Protestantes postremi sæ-
 „ culi, audaci critice protectos, in eo vim
 „ omnem posuisse, ut ab imo Christianismum
 „ suffoderent, sive Scripturas dubitationibus,
 „ & futilibus jurgiis redigentes eò, ut cer-
 „ ta argumenta, minimeque controverten-
 „ da de re Religionis inde comparare non
 „ possent; sive insurgentes in traditiones
 „ constantissimas, nulla alia ductos ratione,
 „ quam fastidio suo; sive curantes diruere
 „ sensim totum fidei exterius ædificium, in-
 „ ter supposita relicendo scripta, & facta
 „ probatiora,,.

Et

Et equidem, Magdeburgenses, ut de solis istis quidquam innuamus, Stigmatum S. Francisci hostibus infensissimis, quam rationem afferunt ad horum falsitatem ostendendam? Nullam omnino, nisi eorum inania verba pro rationibus, ludibria vero, et irrisiones pro argumentis habeantur. Sed quoniam hi sunt, ut eorum dictis omni probatione destitutis adhibeamus fidem, eorumque auctoritatem tot veterum, recentiorumque cordatorum hominum testimonio præferamus? „ Licet enim Ministri isti „, inquit toties citatus P. Honoratus tom. I. disert. I. art. 4. num. 6. „ illustrium Criticorum famam adepti sint, compertissimum „ est, eos in pluribus peccasse, et sæpissime „ supinam prorsus eriticen adhibere „, præsertim in re, de qua agimus, quam gratis respuunt, et damnant, dum nulla penitus adducta ratione absolute pernegant, et sine mente irrident. Si cujuscumque dictum tanti valet, quantum rationibus innititur, quanti valebunt Centuriatorum subsannationes, et cachinni omni prorsus ratione vacui, quibus audacter nimis, nullo penitus instituto examine, S. Francisci Stigmata ad fabulas

amandant, et solo fastidio suo falsa, et ficta esse deprædicant? Quin vero contra ipsos regulis utamur, quibus Catholici arctari possunt auctores, & veritatis amici, fidem Magdeburgensibus absolute denegamus, quia in eorum Centuriis, uti scribit Gulielmus Cave Hist. Litter. in Præfat. cap. 30. „ inef-
 „ se labes, & nævos, multa omissa, pec-
 „ cata multa, deprehendi etiam quandoque
 „ in ipsis conditoribus nimiam affectuum
 „ indulgentiam, nec negari potest, nec dis-
 „ simulari,,. Tandem quanti facienda est
 auctoritas virorum, quorum fidem ipsimet
 Protestantes suspectam habuerunt, quosque
 proinde veluti impios damnaverunt, & pœ-
 nis mulctarunt? Idem P. Honoratus tom. 1.
 dissert. 1. art. 4. num. 6. hæc de ipsis refert:
 „ Primi Centuriarum auctores ab ipsis Lu-
 „ theranis exilio mulctati sunt, quod eos
 „ pati nequirent, immo Schluselburgius,
 „ Lutheranorum celebris scriptor, suo hæ-
 „ reticorum Indici adscribit Centuriatorum
 „ principem Mathiam Flaccum Illyricum;
 „ utpote manifestum Manichæum, & Ar-
 „ rianarum blasphemiarum reum,,. Nemo
 igitur mirari debet, si homines hujus fidei
 in

SACR. STIG. CAP. II. 31

in S. Francisci Stigmata insurgentes, chimerica eadem esse venditarunt; ac proinde, quidquid ipsi garrunt post annos trecentos & amplius ab eorumdem Stigmatum impressione, cum auctoribus coævis, quos audivimus, & cum aliis, etiam oculatis, quos audiemus, scientia, probitate, integritateque conspicuis, impressionem ipsam admittimus, ac veram esse profiteamur.

C A P U T II.

*Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci
in luce ponitur ab auctoribus quasi
coævis.*

„ **F**Acta celeberrima, „ scribit desuper
laudatus P. Honoratus tom. 1. dis-
sert. 7. art. 9. §. 1. „ quæ nihil incredibile
„ afferunt, & in historicorum narrantium
„ regionibus contigerunt, recipienda sunt
„ hæitatione nulla ab scriptoribus illis, in
„ quorum conspectu gesta fuere, sive qui
„ didicerunt illa a viris fide dignis, vel
„ ejusdem ævi, maxime vero si scriptores
„ isti ingenio, probitate, & fide præstant

„ ingenua. „ Cum itaque in præcedenti capite eos attulerimus, qui Seraphico Parenti contemporanei, de Stigmatibus ejus testimonium scripto tradiderunt, atque alibi eos allaturi simus, qui propriis oculis ea viderunt, nunc illorum dicta exscribemus, qui eidem Sancto Viro quasi coævi, utpote qui paucis ab ejus obitu annis de Stigmatibus ejus narrationem exornarunt, & factum a testibus oculatis, & fide dignis acceptum chartæ mandavere. Si namque, ut Critici ajunt apud eundem Honoratum tom. 3. lib. 1. dissert. 2. art. 2. „ non est admit-
 „ tendum factum historicum, quod ab au-
 „ ctoribus ejusdem, aut ferme ejusdem tem-
 „ poris non confirmetur, „ illud profecto
 amplectendum erit, quod a scriptoribus plurimis quasi contemporaneis asseritur, præsertim si istis suffragio suo faveat Ecclesia, quia licet rem cum Criticis agamus, tamen
 „ pietate Christiana cogimur, eas potius
 „ sequi partes, a quibus Ecclesia est, quam
 „ nonnullorum Criticorum, qui pias tradi-
 „ tiones ad fabulas amandant. „ Inter au-
 ctiores quasi coævus cum locum habeat, ut notavimus, etiam Seraphicus Doctor S. Bo-
 na

naventura, ingenio certe, religione, pietate, moribusque clarissimus, cujus auctoritatem tanti facit Ecclesia, ut Stigmatum historiam in horum festo ex eo legendam proponat in Breviario Romano, ei de hisce candide, & ingenue scribenti plurimum deferendum est, quoniam, ut advertit etiam Melchior Canus de loc. theolog. lib. 11. cap. 6., „ si cui historico auctoritatem Ecclesia tribuit, hic dubio procul dignus „ est, cui nos etiam auctoritatem adjungamus; contra vero cui Ecclesia derogavit „ fidem. „ Verum, ut rem critice tantum hic prosequamur, Doctori Seraphico, aliisque historicis fere contemporaneis fidem habendam esse contendimus ob perspectas eorum dotes, animi præsertim ingenuitatem, qua S. Francisci Stigmata describunt, factum nempe illustre, compertum, & publicum, ab iis acceptum, qui illud propriis oculis viderunt, quique mortales adhuc erant, dum isti scribebant factum, diligenter excussum, & ab aliis plurimis descriptum exploratæ fidei hominibus.

In primis Lucas Tudensis Episcopus, natione Hispanus, qui secundo vel tertio

anno a morte S. Francisci opus composuit
 adversus Albigenſes, legendum tomo, non
 33., ut eſt apud Waddingum editionis Ro-
 manæ, qua nos utimur, ſed 25. Bibliothecæ
 Veterum Patrum lib. 2. cap. 11. de Stig-
 matibus Seraphici Parentis hanc luculentam
 inſtituit narrationem: „ Illud etiam beatiffi-
 „ mi Patris Franciſci, cujus humilitate, ac
 „ ſimplicitate ſanctiſſima Deus noſtris tem-
 „ poribus mundi contrivit ſuperbiam, &
 „ ſcientiam reprobavit, qui Stigmata Jeſu
 „ Chriſti in ſuo geſtavit corpore ſpecialius
 „ ad fulciendum teſtimonium veritatis in
 „ medium proferamus, ut veritas enuclea-
 „ tius luceat, & falſitas offuſcetur; etenim
 „ vero ut in ejus ſacra reperitur Legenda,
 „ & multorum Religioſorum, Clericorum,
 „ Laicorum, & Sæcularium, qui manibus
 „ contrectare meruerunt, vel corporeis ocu-
 „ lis ante quinquennium aſpexerunt, pium
 „ perhibet teſtimonium, in manibus & pe-
 „ dibus beati Franciſci quatuor apparuerunt
 „ ſigna clavorum Præ ceteris enim
 „ Sanctis ſignis paſſionis Dei & hominis an-
 „ tonomaſtice ſublimatus, velut ſol meri-
 „ dianus torpentia corda hominum calore
 „ fidei

„ fidei inflammavit. Signa passionis Christi
„ fide sensibili demonstravit, ne Stigmata
„ humanæ redemptionis vetustate de fidelium
„ mentibus delerentur..... Maxima quidem
„ pars mundi ad falsa, vel dubia diverte-
„ bat. Alii diversis erroribus implicati pro-
„ caciter contendebant, Christum in vera
„ carne non fuisse passum. Alii nulla fulti
„ auctoritate asserebant, tribus tantum cla-
„ vis cruci fuisse affixum, & non dextrum
„ latus ejus, sed sinistrum lancea vulnera-
„ tum. Sed omnipotens Deus, qui infirma
„ mundi eligit, ut fortia quæque confundat,
„ per servum suum, litterarum fere rudem,
„ Franciscum, occulta fide ita illorum elu-
„ sit argumenta fallacia, ut etiam inviti ce-
„ dant manifestissimæ veritati. Si autem quis
„ forsitan adhuc audeat dicere, ista miracu-
„ lose, & non ad instar passionis Christi in
„ beato Francisco fuisse gesta, audiant quod
„ in ejus obitu legitur manifeste: Resulta-
„ bat in eo revera forma crucis, & passio-
„ nis Agni immaculati, qui lavat crimina
„ mundi, dum quasi recenter a cruce vide-
„ retur depositus, manus & pedes clavis
„ confixos habens, & dextrum latus quasi
„ lan-

26 VERITAS IMPRES.

„ lancea vulneratum. Erat in medio ma-
 „ num & pedum ejus mirabile cernere,
 „ non clavorum quidem puncturas, sed ip-
 „ sos clavos in eis impositos, ferri retenta
 „ nigredine, ac dextrum latus sanguine ru-
 „ bricatum. „

Hæc Lucas Tudensis, de quo proinde
 Waddingus ad ann. 1224. num. xiv. hæc ad-
 notat: „ Omni profecto acceptione dignum,
 „ & quavis exceptione majus hoc docti vi-
 „ ri, & Episcopi Hispani testimonium, at-
 „ que eo certius, & fide dignius, quo sub
 „ hoc ipso tempore ad secundum, vel ter-
 „ tium annum a Francisci morte scriptum.
 „ Egit enim cum Viri sancti Sociis, præci-
 „ pue cum fratre Elia sibi familiari, dum
 „ Hierosolymis per Assisium rediret in Hi-
 „ spaniam, quem proinde summe laudat.
 „ Adducit etiam in confirmationem horum
 „ Stigmatum tunc vivos omnis generis ho-
 „ mines, testes oculatos, & plagarum con-
 „ tractatores. „

Accedit nunc S. Bonaventura, qui an-
 no 1260., post trigesimum quartum videlicet
 a morte S. Francisci, istius vitam, sive Le-
 gendam conscripsit, prout ab ejusdem Sociis,
 & aliis

& aliis oculatis testibus & ipse audierat. Sed ut validius ex eo desumamus argumentum, scire juvat, Seraphicum Doctorem tribus in opusculis serio, & ex professo agere de S. Francisci Stigmatibus, scilicet in Legenda Majori, & in Minori, ac in Lectionibus de Canonizatione, & de Translatione ejusdem S. Viri, passim vero in aliis scriptis, obiter tamen, & occasione oblata, sed ubique sibi ita semper constans, ut numquam variaverit, aut everterit, quod semel de eodem prodigio narraverat, quidquid in contrarium falso, ut in præcedenti capite innuimus, de eo venditet Bailletus. Hæc enim varietas, quam Criticus iste sibi omnium primus effinxit, falsa omnino deprehenditur ex lectione operum S. Doctoris, atque ex horum collatione cum iis, quæ Criticus ipse confarcinat, atque ex ea clare etiam quisque percipiet, Bailletum infidelem esse tum in reddendis S. Bonaventuræ verbis, cum in recitandis testibus validissimis, & oculatis ab eo productis, quos antequam scriptioni operam daret, Assisium se conferens, diligenter expendit, & propriis auribus audivit: Bailleti impostura patebit quoque ex verbis Doctoris Seraphici, quæ
nos

„ Disparens itaque visio , post arcanum ,
 „ ac familiare colloquium , mentem ipsius se-
 „ raphico interius inflammavit ardore , car-
 „ nem vero Crucifixo conformi exterius in-
 „ signavit effigie , tamquam si ad ignis lique-
 „ factivam virtutem præambulam sigillativa
 „ quædam esset impressio sublecuta . Statim
 „ namque in manibus , & pedibus ejus ap-
 „ parere cæperunt signa clavorum , ipsorum
 „ capitibus in inferiori parte manuum , &
 „ superiori pedum apparentibus , & eorum
 „ acuminibus existentibus ex adverso . Erant-
 „ que clavorum capita in manibus , & pedi-
 „ bus rotunda , & nigra , ipsa vero acumina
 „ oblonga , retorta , & reperiussa , quæ de
 „ ipsa carne surgentia , carnem reliquam
 „ excedebant . Siquidem reperiussio ipsa
 „ clavorum sub pedibus adeo prominens
 „ erat , & extra protensa , ut non solum plan-
 „ tas solo libere applicare non sineret , ve-
 „ rum etiam intra curvationem arcualem
 „ ipsorum acuminum faciliter immitti vale-
 „ ret digitus manus , sicut ab eis ipse acce-
 „ pi , qui oculis propriis conspexerunt . Dex-
 „ trum quoque latus , quasi lancea trasfi-
 „ xum , rubra cicatrice obductum erat ,
 „ quod

„ quod sæpe sanguinem sacrum effundens,
 „ tunicam & femoralia respergebat. „ Iisdem
 ferme verbis, ut monui, paucis tantum im-
 mutatis, rem eandem refert S. Doctor in Le-
 genda Majori cap. 13. scribens: „ Disparens-
 „ igitur visio, mirabilem in corde ejus reli-
 „ quit ardorem, sed & in carne non minus
 „ mirabilem signorum impressit effigiem.
 „ Statim namque in manibus ejus & pedi-
 „ bus apparere cæperunt signa clavorum,
 „ quemadmodum paulo ante in effigie illa
 „ crucifixi conspexerat. Manus enim & pe-
 „ des in ipso medio clavis confixæ vide-
 „ bantur, clavorum capitibus in interiori
 „ parte manuum, & superiori pedum ap-
 „ parentibus, & eorum acuminibus existen-
 „ tibus ex adverso. Erantque clavorum ca-
 „ pita in manibus, & pedibus rotunda, &
 „ nigra, ipsa vero acumina oblonga, retor-
 „ ta, & quasi reperiussa, quæ de ipsa car-
 „ ne surgentia, carnem reliquam excede-
 „ bant. Dexterum quoque latus, quasi lan-
 „ cea transfixum, rubra cicatrice obductum
 „ erat, quod sæpe sanguinem sacrum effun-
 „ dens, tunicam, & femoralia resperge-
 „ bat. „

Eam

Eandem uniformitatem in exprimenda Stigmatum natura nedum servat Seraphicus Doctor in decursu utriusque Legendæ, ubi agit *de transitu mortis S. Francisci*, sed etiam in lectionibus prædictis *de Canonizatione*, & *de Translatione* ejusdem, ut infra patebit. Nunc ut magis magisque pateat, ipsum, ut dicebamus, firmiter veritatem impressionis sacrorum Stigmatum semper credidisse, numquam in hac fide hæsitasse, aut jam dicta retractasse, nonnulla adhuc afferemus ejus testimonia, quæ de ipsis Stigmatibus passim in aliis suis operibus ipse reddit. In Prologo opusculi, cui titulus *Itinerarium mentis in Deum*, hæc habet: „ Cum exemplo beatissimi „ Patris nostri Francisci hanc pacem anhelor „ spiritu quærerem, ego peccator, qui loco „ illius Patris beatissimi post ejus transitum „ septimus generali fratrum ministerio per „ omnia indignus succedo, contigit, ut nutu „ divino, anno post ipsius beati Patris transitum „ trigesimo tertio, ad montem Alver- „ næ tamquam ad locum quietum, amore „ quærendi pacem spiritus declinarem, ibique „ existens, dum mente tractarem aliquas „ mentales ascensiones in Deum, inter alia „ oc-

„ occurrit illud miraculum , quod in prædi-
 „ cto contigit loco ipsi beato Francisco , de
 „ visione videlicet Seraph alati crucifixi . . .
 „ Qui etiam adeo mentem Francisci abfor-
 „ buit , quod mens in carne patuit , dum sa-
 „ cratissima passionis Stigmata in corpore suo
 „ ante mortem per biennium deportavit . „
 Capite vero 7. ejusdem opusculi addit „ Quod
 „ etiam ostensum est beato Francisco cum in
 „ excessu contemplationis in monte excelsio ,
 „ ubi hæc , quæ scripta sunt , mente tractavi ,
 „ apparuit Seraph sex alarum in cruce confi-
 „ xus , ut ibidem a Socio ejus , qui tunc cum
 „ eo fuit , ego , & plures alii audivimus . „
 Sermone 10. *de Diversis* , qui est *de Transla-*
tione S. Francisci , num. 3. scribit : „ Jam
 „ consignatus Christi Stigmatibus gloriosis ; „
 & num. 11. subdit : „ Ex Ægypto volentes
 „ exire , secure hunc sequantur , in quo ap-
 „ parent divina Stigmata clara luce . „ Ser-
 mone 11. *de S. Francisco* pertractans de amo-
 re , quo cor istius ardebat , num. 10. inquit
 „ Non solum in Christum animam transfor-
 „ mavit , & ei perfecte assimilavit , sed in
 „ tantum redundavit , quod eum Stigmatibus
 „ consignavit . „ In Epistola „ *ad quemdam*
Pro-

Provincialem Ministrum, sic fidenter de
 ipsis Stigmatibus loquitur: „ Charitatis tuæ
 „ zelum, quantum possum, efficaciori man-
 „ dato duxi præsentibus excitandum, adju-
 „ rans te per asperisionem sanguinis Crucifi-
 „ xi, & per Stigmata passionis ejus, quæ in
 „ sacro Patris nostri corpore indubitabili cla-
 „ ritate fulserunt. „ Alibi quoque Stigmatum
 prodigium ipse commemorat, ac ita indubi-
 tanter de ipso scribit, ut ad litteram de S. Fran-
 cisco intellexerit illud Apocalypsis cap. 7. „ Vi-
 „ di alterum Angelum ascendentem ab ortu
 „ solis, habentem signum Dei vivi „ Christi
 nimirum Stigmata, quod post ipsum alii quo-
 que de eodem Seraphico Patre intellexerunt,
 uti S. Bernardinus Senensis Serm. 3. *de Stigma-
 tibus beati Francisci*, & Leo X. in sua Bulla,
Ite & vos. Imo S. Bonaventura etiam mira-
 culis veritatem sacrorum Stigmatum probat,
 & confirmat. Etenim in Legenda Minori
 lect. 5. *de Stigmatibus sacris*, ait: „ Porro
 „ licet Vir sanctus, & humilis sacra illa si-
 „ gnacula omni diligentia studeret absconde-
 „ re, Domino tamen complacuit ad gloriam
 „ suam mirabilia quædam aperta per illa mon-
 „ strare, ut dum illorum vis occulta per signa
 C „ cla-

„ clara patesceret, inter densas caliginosi sæ-
 „ culi tenebras ut sidus præfulgidum radia-
 „ ret. „ Hinc tum in hac ipsa lectione, tum
 in aliis tribus sequentibus miracula ipsa sin-
 gillatim recenset, atque sic octavam conclu-
 dit: „ Ex quo luculenter apparet, quod fa-
 „ cra illa signacula illius fuerunt impressa
 „ potentia, & prædita sunt virtute, cujus est
 „ vulnera infligere, medelas afferre, obsti-
 „ natos percutere, contritosque sanare. „

Hæretici, ut advertimus in præfatione,
 miracula hæc irrident, & falsa esse deprædi-
 cant, quod advertit etiam Raynaldus ad an-
 n. 1226. num. LI. ubi post allata quæ S. Bo-
 naventura habet de morte S. Francisci, addit:
 „ Hactenus S. Bonaventura (cujus verba ex-
 „ scripsit Jordanus) post hæc vero de ipso
 „ agit inter Sanctos relato, ac multa egregia
 „ miracula subjicit, ex quibus nonnulla No-
 „ vatores (Centuria 13. col. 1173.) quæ
 „ more suo in ludibrium trahunt, centuriis
 „ suis intexuere. „ At id nos haud movere
 debet, cum ipū post Joannem Clericum,
 negantem miracula a S. Augustino relata,
 de omnibus prodigiis ab Ecclesia Catholica
 receptis edicere non vereantur: „ Hæc
 „ illo

„ illo ævo stratagemata erant Ecclesiastica ,
 „ quibus plebeculæ fucus fiebat ,. Ita Cleri-
 cus , cui respondens Muratorius de Ingen.
 moderat. lib. 2. cap. 2. inquit : „ Ingeniosam
 „ profecto methodum , qua se ab adversariis
 „ cito litigator expediat . Quando rationes
 „ urgent , nullusque alius exitus datur , fa-
 „ cta ipsa , quamquam luce clariora , ne-
 „ gantur , ut in casu nostro faciunt Centu-
 riores , & alii . „ Deus , prosequitur Mura-
 torius , & nos cum ipso ad rem nostram ,
 „ pro errore mirabilia non operatur , utpote
 „ qui decipere nos neque possit , neque velit ;
 „ Ecclesia Catholica miraculis etiam , quod
 „ hæreticis non contingit , fidem suam tue-
 „ tur . Ergo ab hæreticorum patronis res ipsa
 „ neganda fuit , uti negant miracula , virtute
 Stigmatum S. Francisci patrata , & a S. Bona-
 ventura collecta , & recensita . Sed nos huic ,
 non hæreticis assentimur , atque expectantes ,
 ut falsa hæc , si sapiunt , rationibus osten-
 dant , necnon ut Bailletus cum suis locum ali-
 quem S. Doctoris , fideliter tamen exscriptum ,
 in medium proferat , in quo hic vel retractet ,
 vel evertat semel dicta de sacris Stigmatibus ,
 aut aliquo modo vacillet in istorum narratio-
 ne ,

ne, eorundem veritatem ex aliis auctoribus quasi coævis comprobare prosequimur.

Duo hic sese offerunt summi Ecclesiæ Pastores, Nicolaus videlicet Tertius, & Quartus, qui ambo eodem florere sæculo, quo S. Franciscus vixit, & decessit. Horum primus, qui solis quinquaginta annis post Seraphici Patris obitum ad Pontificatum fuit evectus, in diplomate, *Convenientibus vobis*, Minorum Ordinem extollens ait: „ Hic est „ fons scientiarum fluente scaturiens, signa- „ tus paupertatis insigniis, & in sui primo „ InSTITUTE Christi Stigmatibus insignitus. „ In Decretali vero, *Exiit*, Fratrum Minorum Regulam exponens, inquit: „ Hæc est, cui, „ attestante Paulo, nemo de cetero debet es- „ se molestus, quam Christus passionis suæ „ Stigmatibus confirmavit, volens Instituto- „ rem ipsius passionis suæ signis mirabiliter „ insigniri. „ Nicolaus vero IV. in suis literis, *Cum ad aures nostras*, datis anno 1291. post annos videlicet sexaginta quinque a morte S. Francisci, ita rem nostram declarat: „ Hoc diligenter attendimus, quod Sancta „ Romana Ecclesia de beato Francisco, & „ Stigmatum ejus infixione sollicita, illa in „ car-

„ carne ipsius non superficialiter , sed in in-
 „ teriora per carnem , & nervos , & ossa in
 „ quinque partibus , manuum , pedum , &
 „ lateris , in certos , & congruos fines in-
 „ gressa , itaut non virtute naturæ , sed mi-
 „ raculoso gratiæ dono sic fieri , vel esse po-
 „ tuerit , per testes legitime comprobatum
 „ accepit , & ut sic de Stigmatibus ipsius bea-
 „ ti Francisci teneatur , & venerabiliter ob-
 „ servetur , irrefragabili sanctione firma-
 „ vit Quæ quidem , vivo adhuc ipso Con-
 „ fessore , ac postmodum diem functo , hu-
 „ manis oculis , & tactui patentissime clareue-
 „ runt &c. ,

Matthæus Parisius , Monachus Clunia-
 censis , natione Anglus , qui scribebat ante
 annum 1259. quo obiit , quique in Historia
 Maj. Angliæ ad ann. 1227. ex vulgo rem nar-
 rat , ut ajunt Bolland. tom.2. Octobris loco in
 priori capite laudato num. 564. Stigmatum
 historiam sic describit : „ Quintadecima die
 „ ante S. Francisci mortem apparuerunt vul-
 „ nera in manibus ejus , & pedibus , sangui-
 „ nem jugiter emittentia , sicut in mundi
 „ Salvatore in ligno pendente apparuerant ,
 „ cum crucifigeretur a Judæis . Latus quo-

„ que ejus dextrum adeo apertum, & cruore
 „ respersum apparuit, ut etiam secreta cor-
 „ dis intima perspicua viderentur Quo
 „ defuncto, nulla vulnorum prædictorum in
 „ latere, vel pedibus, sive manibus Stigma-
 „ ta remanserunt. „ Multa falsa hic referre
 Parisium, tum ex dictis, tum ex dicendis
 evidenter constat. Quamquam vero in ali-
 quibus facti circumstantiis plurimum discre-
 pet a Scriptoribus coævis, etiam oculatis,
 & ab aliis quasi coævis, ejus tamen testimo-
 nium non omittendum putavi, quia nos cer-
 tos utcumque reddit de veritate ejusdem fa-
 cti, quod adeo celebre, & solemne ex hoc
 ipso apparet, ut ejus fama intra breve tem-
 pus longe lateque diffusa, in Angliam usque
 per os vulgi pervenerit. Ultimo tandem, ne
 infiniti simus in aliis recensendis, quorum ali-
 quot alibi opportune indicandi erunt, unum
 audiemus Jacobum de Voragine Dominica-
 num, mox Episcopum Januensem, natum
 circa annum 1230. defunctum anno 1289.
 quí de S. Francisci Stigmatibus ita scribit
 Serm. 3. de iisdem: „ In visione Dei servus
 „ supra se Seraphim crucifixum aspexit, qui
 „ crucifixionis suæ signa sic ei evidenter im-
 pres-

„ pressit , ut crucifixus videretur & ipse .
„ Consignantur manus , & pedes , & latus
„ crucis caractere , sed diligenti studio ab
„ omnium oculis ipsa Stigmata abscondebat.
„ Quidam tamen hæc in vita viderunt , sed
„ in morte plurimi conspexerunt . „ Alia
plurima habet ibidem auctor iste , sed quoniam
verbis ejus abutitur Joannes Baptista Thiers ,
idcirco de eo alibi redibit sermo , ibique reliqua
ejusdem verba proferemus . Interim concludimus ,
quod si ut credamus auctori factum historicum
narranti , Criticorum nonnulli tempus ab hoc ad
auctorem usque elapsum „ tribus , aut quatuor
generationibus „ circumscribunt , quidam centum
annis , „ multi circiter ducentis „ ut adnotat
pluries laudatus P. Honoratus tom. 2. dissert. 2. multo
magis credendum erit desuper allatis , & quia
omnes paucis annis a S. Francisco distant , ei-
que proinde sunt quasi contemporanei , & quia
quæ de sacris Stigmatibus referunt , narrantur
quoque a testibus coævis in priori capite adductis ,
& a testibus oculatis in sequenti adducendis .

CAPUT III.

*Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci
testibus demonstratur, qui eadem dum San-
ctus viveret vel oculis viderunt, vel ma-
nibus palparunt.*

SI Critici nostri, quique S. Francisci Stigmata falsa, & conficta esse volunt, testibus coævis, vel quasi coævis assensum præstare detrectent, licet horum testimonium, juxta regulas ab ipsismet Criticis constitutas, satis superque sufficiat ad factum historicum comprobandum, ad testes oculatos ejusdem facti nunc eos provocamus., Tutius enim est, inquit Honoratus a S. Maria tom. 1. dissert. 7. art. 9. §. 1. reg. 4. ,, auctorem audire, qui, quæ ,, nunciat, se vidisse affirmat., Et sane, cui credendum erit, vel quæ erit humana fides, si assensus denegetur asserenti, se rem, quam refert, propriis oculis vidisse, aut manibus palpasse, vel testes proferenti, & quidem oculatos, qui adhuc vivebant, dum auctor eos advocat in testimonium ejusdem rei? Huic pro-

perfecto fides necessario habenda est ; nisi Pyrrhoni in historia esse velimus , quia si illis assentiendum non est , qui testantur , se conspexisse quod narrant , vel eis , qui suæ narrationis testes proferunt adhuc vivos , dum ipsi scribunt , ac suis oculis rem a se relatam honestos esse dicentes , jam nullus erit auctor , cui credere debeamus , atque adeo in continua rerum historicarum incertitudine , vel dubitatione versabimur . Testi proinde oculato credere debemus , ac pro testibus oculatis & illi habendi sunt , qui cum adhuc essent in humanis , citati ab aliis tamquam testes oculati alicujus facti , huic minime contradixerunt , cum possent , nec de impostura adversus relatorem istius conquesti sunt . Cum ergo S. Francisci Stigmata , tum ipso vivente , cum post mortem ejus præsertim ita comperta fuerint , & sensibus patentia , ut de ipsis oculi , & manus adstantium judicium ferre potuerint , fides habenda est auctoribus , ea se vidisse , & manibus palpasse fatentibus , vel affirmantibus , alios eadem inspexisse , & contrectasse , qui mortales adhuc erant , dum auctores ipsi hoc eorum utebantur testimonio . Si namque incredibile videtur , alicujus integri

gritatis hominem, ut capite primo dictum est, facta narrare voluisse, quæ a scriptoribus ejusdem ætatis falsa demonstrari poterant, multo minus credibile est, scriptis mandare voluisse factum, hominumque tunc vivorum testimonio comprobare, asserendo nimirum, hos eidem præsentem fuisse, ac sensibus ipsum dijudicasse, qui statim contradicere, totamque narrationem fabulosam, & fictam demonstrare valebant. „ Mente sane, atque intelligentia vacare arbitrarer, „ ait Honoratus loco nunc laudato, „ auctorem illum, qui factum confinxisset, de cujus statim mendacio, & fraude redargui posset, „ a testibus præcipue a se adductis tamquam oculatis, ut in casu nostro.

Si namque unum excipias Matthæum Parisium, quotquot Stigmatum historiam serio, & ex professo narravere scriptores, omnes unanimiter affirmant, S. Franciscum veris Stigmatibus, in vita, & post mortem ejus inspectis, & contrectatis, insignitum fuisse biennio antequam spiritum redderet cælo. Quare cum Vir Seraphicus signacula summi Regis in sua carne gestaverit per duos annos, & dies aliquot, intra spatium temporis tam longum
a plu-

a pluribus ea conspici , & contrectari debue-
 runt ,, licet ipse ,, ut scribit S. Bonaventura in
 Legend. Maj. ,, thesaurum inventum in agro
 ,, multa diligentia studeret abscondere , &
 ,, manus quasi semper portaret contectas , &
 ,, pedibus extunc incederet calceatis ,, . Et
 re quidem vera , S. Franciscus post recepta
 Christi vulnera nec a suorum conversatione ,
 & familiaritate , nec ab hominum conspectu ,
 & consortio recessit , in antris & cavernis ter-
 ræ sese occultando , sed palam cum suis quo-
 tidie conversatus est , ac sæpe etiam cum aliis ,
 ut in Legend. Min. de eo refert Seraphicus
 Doctor. Imo , eodem fatente ,, salutem sitiens
 ,, omnium salvandorum , quia propter ex-
 ,, crescentes in pedibus clavos ambulare non
 ,, poterat , faciebat corpus emortuum per ci-
 ,, vitates , & castella circumvehi ,, & qui-
 dem asello vectum , uti scribit cum aliis au-
 ctor Novi Dialogi Sac. Montis Alvernæ lib.
 1. cap. 8. edit. Florentinæ ann. 1568. Hinc
 propterea cum populi viderent Seraphicum
 Virum , præter morem , & Regulam a se tra-
 ditam , calceatum , & super asellum circum-
 duci , de Stigmatum impressione in ejus cor-
 pore facta admonebantur , ac certiores fie-
 bant .

bant. In eadem Legend. Min. *de Transitu mortis* idem Seraphicus Doctor Lect. 4. „ *de Stigmatibus sacris* , hæc addit : „ Cernens „ autem vir Deo plenus , quod Stigmata car- „ ni tam luculenter impressa Socios familia- „ res latere non possent , timens nihilominus „ publicare Domini sacramentum , in ma- „ gno positus fuit dubitationis agone , utrum „ quod viderat , diceret , vel taceret . Com- „ pulsus tamen conscientiae stimulo , quibus- „ dam ex fratribus intimioribus sibi cum mul- „ to timore seriem retulit visionis . „ Occul- ta igitur , ac penitus abdita per duos annos , & dies , quacumque Sancti Viri diligentia non obstante , Stigmata illa sacra esse nequiverunt , quin saltem ab intimioribus fratribus , aliis- que eidem familiaribus personis probarentur , imo ab his inspecta , & manibus palpata fuisse cum auctoribus id asserentibus fatendum est , & infra demonstrabitur .

De Stigmatibus namque manuum , & pedum scribit idem S. Bonaventura in præci- tata Legend. Maj. cap. 13. „ Viderunt ; dum „ viveret , fratres plurimi ; viderunt etiam „ ex familiaritate , quam cum Viro Sancto „ habebant , aliqui Cardinales ; Summus „ etiam

„ etiam Pontifex Dominus Alexander , cum
 „ populo prædicaret coram multis fratribus ,
 „ & me ipso , affirmavit , se , dum Sanctus
 „ viveret , Stigmata illa sacra suis oculis con-
 „ spexisse , . De vulnere autem laterali sic
 „ profequitur . „ Vulnus autem lateris tam sol-
 „ licite occultavit , ut illud nemo posset , nisi
 „ furtim contueri dum viveret . Unus ete-
 „ nim frater , qui ei sedule ministrare solitus
 „ erat , cum pia eum cautela , ut ad excu-
 „ tiendum extraheret tunicam , induxisset ,
 „ attente respiciens vidit plagam , cui etiam
 „ tres veloci contactu digitos applicans , tam
 „ visu , quam tactu vulneris quantitatem agno-
 „ vit . Consimili cautela vidit etiam frater
 „ ille , qui tunc temporis erat Vicarius ejus .
 „ Frater vero socius mirandæ simplicitatis ,
 „ dum infirmitatis causa languentes scapulas
 „ contrectaret , manu per caputium , & ca-
 „ sualiter vulneri sacro illapso , magnum ei
 „ dolorem inflixit . Proinde portabat extunc
 „ femoralia ita facta , ut usque ad ascellas
 „ pertingerent ad vulnus lateris contegen-
 „ dum . Fratres quoque , qui illa lavabant ,
 „ vel tunicam excutiebant pro tempore ,
 „ quia inveniebant ea sanguine rubricata ,
 „ in-

„ indubitanter per evidens signum in cogni-
 „ tionem sacri vulneris pervenerunt,, . Idi-
 „ psum scripserat antea Fr. Thomas a Celano ,
 „ Seraphici Patris , ut diximus , Discipulus ,
 „ & Socius , tum in Legenda antiqua , cum in
 „ altera ampliori , quam postea adornavit. In
 „ priori namque ita scribit : „ Heu ! quam pau-
 „ „ ci , dum viveret crucifixus Servus Domini
 „ „ Crucifixi , sacrum lateris vulnus cernere
 „ „ meruerunt. Sed felix Elias , qui , dum vi-
 „ „ veret Sanctus , utrumque illud videre me-
 „ „ ruit , sed magis felix Ruffinus , qui propriis
 „ „ manibus contrectavit . Etenim vero cum
 „ „ semel dictus frater Ruffinus manum suam
 „ „ in sinum Sanctissimi Viri (infirmi) ut eum
 „ „ scalperet , immisisset , dilapsa est manus
 „ „ ejus , ut sæpe contingit , ad dextrum latus
 „ „ ipsius , & occurrit illi pretiosam illam con-
 „ „ tingerè cicatricem , ad cujus contactum
 „ „ Sanctus Dei non modicum doluit , & ma-
 „ „ num a se repellens , ut ei parceret Domi-
 „ „ nus , acclamavit . Studiosissime namque
 „ „ abscondebatur hoc ab externis , celabat cau-
 „ „ tissime a propinquis , itaut & tolerabiles
 „ „ fratres , & eius devotissimi secutores , hoc
 „ „ per multum temporis ignorarent ,

Quæ

Quæ de fratre Ruffino hic narrantur, fuisse leguntur etiam in pervetusto opere, cui titulus, *Speculum Vitæ beati Francisci, & Sociorum ejus*, ubi auctor ponit, & abtolvit hoc argumentum: *Quomodo beatus Ruffinus vidit, & tetigit plagam lateris S. Francisci*. Eadem habent Dominus Joannes de Ceperano, Anglicus, qui Legendam Celani ad metrum reduxit, Tres Socii S. Francisci, & alii vetustissimi scriptores Seraphico Patri contemporanei. Hi namque omnes unanimiter conveniunt in recensendis testibus, qui Stigmata S. Francisci viventis vel oculis viderunt, vel manibus palparunt, horumque omnium dicta confirmat, ut audivimus, S. Bonaventura. Sed frater Ruffinus, Elias, & alii, qui dicta Stigmata & vidisse, & contrectasse dicuntur, vivebant eo tempore, quo Celanus, & alii scribebant, & Stigmatum historiam eorum auctoritate, & testimonio comprobabant, & nedum non reclamant, sed scriptis quoque, & palam vulnera ipsa fassi sunt, ut suo loco ponderabimus. Interim quis credat, historicos istos tantæ impudentiæ fuisse, ut homines adhuc vivos propriis nominibus indigare potuerint, hosque tamquam testes ocu-

oculatos proferre in propriæ narrationis confirmationem, a quibus falsitatis, & imposturæ illico revinci, & accusari poterant? Quis, inquam, id sibi suadeat, maxime de Thoma Celanensi, de cujus Legenda scribunt Bollandiani:., Præclara admodum Vita est, scriptorem præferens doctum, & pium, ut etiam capite primo audivimus? Bernârdus a Bessa, ut ibi pariter adnotavimus, hanc tanti fecit, ut eam ad compendiosiores formas reduxerit, & Anglicus laudatus ad metrum gravis, & docti carminis heroici. At quæ de Celani integritate in scribendo certos nos faciunt, quemlibet suadere debent animum docilem, præjudiciis minime abreptum, etiam de aliorum scriptorum probitate, S. Bonaventuræ præsertim, ac Trium Sociorum S. Francisci, hominum videlicet sanctitatis fama longe lateque illustrium. Hi omnes eorum, quæ scribunt, testes proferunt oculatos, eotunc viventes, qui nedum non contradixere, sed relata ab illis, ut dicebam, publice confirmaverunt; imo eorum aliqui Stigmata ipsa, quæ calamo describunt, propriis oculis viderunt, & manibus palparunt. Frater Elias in Epistola de morte Sanctissimi Istitutoris, capite pri-

primo relata, quinque plagas eum in corpore suo gestasse luculentissime scribit. Frater Ruffinus idipsum aperte narrat in *Legenda Trium Sociorum*, quorum unus ipse fuit. Cardinales, qui conspexisse dicuntur vulnera illa sacra in carne S. Francisci viventis, tam verbo, quam scripto testimonium veritati perhibuerunt, *laudes sacrorum Stigmatum*, ut ait S. Bonaventura cap. 13. *Legend. Maj.* „ prosis, & hymnis, & antiphonis, quas ad „ S. Francisci ediderunt honorem, vera- „ citer inferentes. „ Fuerunt hi Hugolinus, postea Summus Pontifex Gregorius IX. Raynerius Capoccius Viterbiensis, Thomas Capuanus, & Stephanus de Casa, sive de Fossa nova, omnes electi ab Innocentio III. atque Otho Candidus, sive Blancus, creatus a Gregorio IX. de quibus fusius, ubi argumenta proferemus ex Actis desumpta Canonizationis Seraphici Patris.

Alexander IV. præterquamquod factus est publice dum prædicaret coram multis fratribus, & ipsomet relatore S. Bonaventura, „ se, dum Sanctus viveret, Stigmata illa „ sacra conspexisse „ ac præter ea, quæ habet in Constitutionibus capite primo relatis,

idipsum fatetur etiam in aliis duabus, *Benigna operatio*, & *Grande & Singulare*. In harum siquidem prima post descriptam Stigmatum S. Francisci naturam ita prosequitur: „ Sane de præfato Sancto hæc certius as-
 „ ferentes, indoctas fabulas, seu vanæ inven-
 „ tionis deliramenta non sequimur, cum ea
 „ nobis dudum nota fecerit plenior fides re-
 „ rum, quando videlicet in minoribus con-
 „ stituti, Confessoris ejusdem familiaritatem
 „ ex munere divino meruimus habere noti-
 „ tiam, præfati prædecessoris nostri (*Grego-
 „ rii IX.*) domesticis obsequiis tunc tempo-
 „ ris insistendo. „ In altera vero clarius etiam
 idem repetit, dicens: „ Gregorius Papa IX.
 „ prædecessor noster clara sua insinuatione
 „ litterarum expressit, quod idem Sanctus
 „ cum adhuc spatium præsentis vitæ percur-
 „ reret, & postquam illud feliciter consum-
 „ mavit, in manibus, latere, & pedibus spe-
 „ cie Stigmatum divinitus extitit insignitus.
 „ Cum igitur tam insigne amoris Dei signum,
 „ quod utique ante ejus obitum patuit, &
 „ Nobis etiam tunc notum fuit, eodem præ-
 „ decessore in minori adhuc officio constituto
 „ &c. „ Sed non est cur plura de testimonio
 ocu-

oculato Alexandri IV, dicamus, cum & ipsi Centuriatores Magdeburgenses, ut vidimus in præfatione, ipsum agnoscant, & fateantur, licet in crimen vertant tanti Pontificis, dicentes: „ Ipse demum Alexander IV, Pontifex publice, se oculis ea suis conspexisse, non veritus est dicere. „

Præter hos autem, alios plures vidisse Stigmata S. Francisci viventis, hujus vitæ scriptores omnes fatentur, unde ex Divo Bonaventura scribit Waddingus ad ann. 1224. num. xviii. „ Illa inspexerunt unus ex fratribus, Joannes de Laude dictus, qui ei sedulo ministrare solebat; & frater Leo, Viri Sancti socius, admirandæ simplicitatis. „ De fratre Joanne prædicto idipsum referunt etiam auctor Dialogi antiqui, & auctor Dialogi novi Sacri Mont. Alver. lib. i. cap. 8. ubi eadem conspexisse ait etiam fratrem Pacificum de Marchia. Refert id etiam pervetustus scriptor *Provincialis Ord. frat. Min.* si-ve auctor *Polychronici Jordanis*, desumpti ex Codice MS. Bibliothecæ Vaticanæ num. 1960. fol. 23., in quo verba faciens de Conventu Bictonii, qui ab eo notatur quintus Custodiæ Assisensis in Provincia Umbriæ „ Bictonium,

inquit,, ubi quiescit frater Joannes de Lau-
 ,, dibus, qui, vivente beato Francisco, ejus
 ,, laterale vulnus tangere meruit:,, De fratre
 autem Leone in antiquo opere inscripto,
Speculum Vitæ B. Francisci, & Sociorum
ejus ipse fuisse dicitur cum eodem S. Fran-
 cisco in monte Alvernæ, cum hic sacris
 Stigmatibus ibi fuit obsignatus. Sub titulo ve-
 ro, *Modus Stigmatizationis S. Francisci*,
 post hujus descriptionem, aliquantulum in
 aliquibus circumstantiis ab aliis diversam, in
 eodem Speculo legitur:,, Beatus autem Fran-
 ,, ciscus jacuit in terra, usque ad horam no-
 ,, nam. Tunc frater Leo superveniens, &
 ,, videns prostratum, levavit eum, putans
 ,, ex abstinencia defecisse; & sic ab illa hora
 ,, S. Franciscus scilicet occulte, ut potuit,
 ,, illa sacra Stigmata in corpore portavit
 ,, Ex illo die non lavabat manus suas sicut an-
 ,, te, sed tantum digitos., De fratre Leone
 etiam Bartholomæus Pisanus, qui cum prope
 centenarius obierit anno 1401. eos alloqui
 potuit, qui cum S. Francisci Sociis conver-
 sati fuerant, libr. 1. Conformit. fruct. & con-
 formit. 8. ita scribit:,, Hic frater Leo cum
 ,, beato Francisco erat in monte Alvernæ,
 ,, quan-

„ quando Dominus Stigmata ipsi beato Fran-
 „ cisco impressit . Huic soli fratri Leoni bea-
 „ tus Franciscus sua Stigmata committebat
 „ tangenda , & novis peciolis etiam mutanda,
 „ quas qualibet die hebdomadæ inter clavos
 „ illos mirabiles , & carnem reliquam ad re-
 „ tinendum sanguinem , & mitigandum do-
 „ lorem renovabat , excepto die Jovis de-
 „ sero , & per totum diem Veneris , in quo
 „ nullum remedium volebat apponi , ut
 „ amore Christi eo die crucifixi , cum ipso
 „ penderet ., Eadem omnino refert etiam
 auctor antiqui Dialogi Sacri Montis Alver-
 næ , & ex eo auctor Novi loco citato , ubi
 ulterius addit , quod ex hisce linteolis sangui-
 ne madefactis adhuc asservantur aliquibus in
 locis , ut Assisii in Ecclesia S. Damiani in
 Cruce quadam argentea inter Reliquias , &
 in templo S. Georgii , nunc S. Claræ ejusdem
 civitatis , custodiri scribit camocium , quo
 Seraphicus Pater utebatur ad mitigandum do-
 lorem vulneris lateralis , quodque scriptor
 Dialogi antiqui apud auctorem Novi , pro-
 priis oculis se vidisse affirmat.

Hinc Waddingus ad ann. 1224. n. xviii.
 tum de petiolis istis , cum de calceis , quos

adhibebat Sanctus Stigmatibus affectus , sic
 narrationem instituit : „ In Ecclesia S. Geor-
 „ gii Clarissarum Affligi vidi adhuc servari
 „ quoddam genus cataplasmatum , seu empla-
 „ stri , vulgo italico antiquo camocium di-
 „ ctum , quod ad leniendum dolorem , &
 „ sanguinem retinendum , Viro Sancto fecit
 „ Virgo sanctissima Clara ; similiter & cal-
 „ ceos , ejusdem Virginis industria ita factos ,
 „ ut superiorem pedum partem , ne videretur ,
 „ cooperirent , & inferiorem ita a terra
 „ elevarent , ut prominentes clavorum cus-
 „ pides gressum non omnino impedirent . „
 Ac ita sane esse , & fieri debebat duorum an-
 norum , & dierum spatio , proindeque vulne-
 ra illa sacra necessario videri , & contrectari
 debuerunt , ut linteola scilicet , & similia eis
 vel ad refrigerium , vel ad sanguinem aut con-
 tinendum , aut abstergendum applicarentur .
 Id autem præcipue necessarium fuit pro late-
 rali plaga , ex qua tam copiose persæpe cruo-
 rem effluxisse , ut & ipsa eo respergerentur
 indumenta , scriptores omnes , usque modo
 recensiti , luculenter affirmant . Quare idem
 Waddingus loco mox laudato num. xli. , tot
 fultus testimoniis , asserere non dubitavit :

„ E

„ E lateris vulnere stillabat sanguis, non adeo
 „ minutim semper, nec per guttas, sed in
 „ tantum sæpe, ut beati Viri tunica, & sub-
 „ ligaculum cruore infecta ruberent. Colle-
 „ gerunt Socii ex hoc sanguine quod pote-
 „ rant, magno studio, & reverentia in am-
 „ pullis eum servantes. Una habetur in Con-
 „ ventu Castri veteris Patrum Conventualium
 „ Custodiæ Aquilanæ, ex qua bonam partem
 „ sanguinis magnis precibus, pioque astu acce-
 „ pit triginta quatuor ab hinc annis excellen-
 „ tissimus Dominus Dux Cæsius & Aquaspar-
 „ tanus, qui magna solemnitate per publicas
 „ plateas in solemnibus & numerosa supplica-
 „ tione fratrum, & candidatorum Archicon-
 „ fraternitatis Stigmatum, quorum multi vi-
 „ ri nobiles, & Principes, circumfertur quo-
 „ tannis hic in Urbe in ipsa solemnitate Stig-
 „ matum, magno miraculo illo die ebulliens,
 „ & liquefactus, ut etiam evenit alteri par-
 „ ti, quæ remanet in loco Castri veteris.
 „ Porro hanc Romanam, quam præ manibus
 „ habui, singulari in reverentia apud se ser-
 „ vat excellentissimus heros præfatus., Nunc
 „ autem dictis confratribus dono data ab istius
 „ successoribus, & hæredibus, in Ecclesia Stig-

matum religiosissime custoditur, & defertur per vias, & plateas Urbis in festo S. Matthæi Apostoli a Ministro Generali totius Ordinis fratrum Minorum. Harum ampullarum altera extat item Romæ, coliturque in Ecclesia S. Mariæ de Capitolio, vulgo Aracæli, Minorum de Observantia, & singulis annis publice exponitur die quarta octobris S. Francisci sacra. Hanc specialiter adoravit Summus Pontifex, Pater, & Dominus noster Pius Papa VI. anno 1774., tunc adhuc Cardinalis, cum, ingressurus die sequenti Conclave, in quo ipsemet ad Petri Cathedram feliciter vectus fuit, in sero solemnitate Seraphici Parentis ad Ecclesiam prædictam de Capitolio reverenter accessit, sicuti pro sua pietate, & singulari devotione quotannis accedit, eadem solemnitate recurrente, Missamque celebrat ad S. Francisci aram, in qua prædicta ampulla cum sanguine solemniter exposita conspicitur.

Si ergo Stigmata illa sacra per duos annos, & dies, quos Vir Sanctus eisdem ornatus hic duxit mortalis, adeo comperta fuerunt, ut oculis videri, & manibus palpari potuerint, ac plurimi revera ea vel se vidisse,
& pal-

& palpassè fatentur, vel ab aliis visa, & palpata fuisse scribunt, quin isti, adhuc viventes dum hæc dicebantur, sese opposuerint, impressio Stigmatum in corpore S. Francisci, juxta regulas critices, vera est, & indubitata. Imo eo certior, quo ipsimet citati ab auctoribus ut oculati testes, nedum, ut dicebam, non contradixerunt, sed rem subinde ita esse etiam juramento firmarunt. Etenim ex capite immediate sequenti, & ex alio constabit, fere omnes ut testes oculatos adductos, examinatos in causa canonizationis Viri Seraphici, tactis sacrosanctis Evangeliiis ea omnia confirmasse, quæ vel ipsimet, vel alii de ipsis de Stigmatibus istius ore dixerant, aut litteris consignaverant. Dicet quis nostri sæculi nafusus criticus, testes prælaudatos fratres fuisse, & S. Francisci discipulos, ac proinde suspectos esse ac debiles ad fidem faciendam, & ad Stigmatum veritatem extra omne dubium collocandam. At nos reponimus in primis, moderni hujus cavillationem periculosam esse, utpote quæ ansam præbeat infidelibus impie argumentandi contra Christum ipsum, ejusque vitam, & fidem, inquiendo nimirum, quæ scribunt Evangelistæ omnino certa non esse, quia

quia isti familiares, & discipuli fuerunt ipsius Christi. Secundo addimus, quod si pro S. Francisci Stigmatibus testimonium sumendum non est ab ejus discipulis, & sociis, ab iis nempe, qui præ aliis rem scire poterant, quam Vir humillimus pro viribus occultabat, profecto non video a quo alio certius, & validius sumi queat. Tertio dicimus, testes, & scriptores, qui S. Francisci Stigmatibus perhibuerunt testimonium, non omnes fuisse Minoritas, uti non fuerunt Joannes de Ceperano, Lucas Tudensis, Jacobus de Voragine, Matthæus Parisius, Cardinales plurimi, Alexander IV. & alii permulti, quos alibi audiemus. Inter testes oculatos Stigmatum S. Francisci viventis & ipse Gregorius IX. adnumerandus est, qui nondum Pontifex Viro Seraphico intimus, & familiaris, illa in ejus manibus, & pedibus vidit; sed cum ad Petri solium assumptus de ipso ageret inter Sanctos adscribendo, ac de sola laterali plaga, quam non viderat, dubitaret, certificatus fuit celesti visione, quam Waddingus ad ann. 1228. num. III. sic narrat: „ Nocte quadam, ut „ ipse pius Antistes, Bonaventura teste cap. „ 15. referebat cum lacrymis, apparuit ei „ in

„ in somnis indignato, commotoque vultu
„ Vir Sanctus, & hæitationem cordis ipsius
„ redarguens, elevavit brachium dextrum,
„ detexit vulnus, phialamque poposcit ab
„ ipso, ut scaturientem reciperet sanguinem,
„ qui ex latere defluebat. Obtulit in visione
„ Summus Pontifex phialam postulatam, quæ
„ usque ad summum sanguine profluente de
„ latere videbatur impleri. Ex tunc ad illud
„ sacrum miraculum tanta cæpit devotione
„ affici, & æmulatione fervere, ut nullo mo-
„ do pati posset, quod aliquis præfulgentia
„ illa sacra signa, superba præsumeret im-
„ pugnatione fuscare, quin eum severa in-
„ crepatione feriret. Hæc ex Divo Bona-
ventura Annalista, sed hanc ipsam visionem
referunt etiam alii non pauci, & ex his Au-
gustinus Oldoni in additione ad Ciaconium in
Vita Gregorii IX.

CAPUT IV.

*Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci
comprobatur testibus, qui ea pariter & vi-
derunt, & palparunt in ejus morte.*

QUoniam nonnulli ex allatis vitæ S. Francisci scriptoribus, Stigmata ipsius viventis testes oculatos proferentibus, iidem illi sunt, qui in funere S. Viri vel ipsimet viderunt, & palpaverunt pignora illa pretiosa, vel qui in confirmationem asserti proprii plures etiam nominatim exprimunt personas viuentes, omnis gradus, conditionis, ac ætatis, ut ex hæcenus dictis apparet, quas in tali circumstantia ea pariter & palpasset, & conspexisset dicunt, quin istæ ore aut scripto falsitatem detexerint; idcirco eadem, ac in superiori capite, in præsentī etiam militante de testibus oculatis regulæ Criticorum. Citra dubium est, cunctis id fatentibus, qui de S. Francisci obitu scripsere, Patri Seraphico infirmo, ac subinde mortuo apud S. Mariam de Portiuncula, ubi, super nudam humum, ut scribit S. Bonaventura in Legend. Min. de
fran-

transitu mortis Lect. 3., se totum nudatum de-
 „ posuit „, socios, & discipulos, præsertim in-
 timiores, ac magis eidem familiares adstitisse,
 „ ac propterea Stigmata in ejus impressa
 corpore commode tunc, & clare videre po-
 tuisse. Ex intimioribus hisce discipulis adstan-
 tibus fuerunt profecto fratres Leo, Angelus,
 Ruffinus, ac Thomas de Celano, omnes, ut
 perspeximus, Vitæ S. Francisci scriptores,
 qui proinde uti testes oculati ea chartæ man-
 darunt, quæ in morte, & funere ejusdem
 propriis oculis viderunt. Celanus itaque in
 Legenda antiqua, quæ & Gregorii IX. dici-
 tur, lib. 2. cap. 4. scribit: „ Catervatim to-
 „ ta Civitas Assisii ruit, & omnis accelerat
 „ regio videre magnalia Dei, quæ in servo
 „ sancto suo glorioso ostenderat Dominus ma-
 „ jestatis Revera resultabat in eo forma
 „ crucis, & passionis Agni immaculati, qui
 „ lavit crimina mundi, dum quasi recenter
 „ ex cruce depositus videbatur, manus &
 „ pedes clavis confixos habens, & dextrum
 „ latus quasi lancea perforatum. Intueban-
 „ tur carnem illius, quæ nigra erat prius,
 „ candore nimio renitentem Non sunt
 „ contracti nervi ejus, ut mortuorum solent,
 „ non

„ non indurata cutis, non rigida effecta sunt
 „ membra, sed huc atque illuc vertentia se,
 „ veluti ponebantur. Cumque tam mira pul-
 „ chritudine cunctis cernentibus resplende-
 „ ret, & caro ejus nive candidior esset effe-
 „ cta, cernere mirabile erat in medio ma-
 „ nuum & pedum ipsius, non clavorum qui-
 „ dem puncturas, sed ipsos clavos in eis im-
 „ positos ex ferri recenti nigredine, ac dex-
 „ trum latus sanguine rubricatum. Accur-
 „ rebant fratres & filii, collacrymantes deo-
 „ sculabantur manus & pedes pii Patris, eos
 „ derelipientis, necnon & dextrum latus,
 „ in cujus plaga illius memoria celebris age-
 „ batur, qui ex eo loco sanguinem & aquam
 „ pariter effundens, mundum reconciliavit
 „ Patri. Maximum sibi donum exhiberi cre-
 „ debat quivis de populo, si admittebatur,
 „ non solum ad osculandum, sed & ad viden-
 „ dum sacra Stigmata Jesu Christi, quæ S.
 „ Franciscus portabat in corpore suo, „ Ha-
 „ stenus Celanus, testis, ut diximus, ocula-
 „ tus.

Ex his jam satis intelligimus, vulnera
 S. Francisci defuncti omnibus fuisse patentia,
 ac fratres extinctum ejus corpus e populorum
 ocu-

oculis nequaquam subtraxisse, illud furtim abscondendo, ne quod de ipso vivente fuerat evulgatum, falsum eotunc coram omnibus detegeretur; amat enim tenebras mendacium, lucem amica veritas. Viderunt illud, ac in eo deosculati sunt Crucifixi plagas viri sæculares permulti, & fratres plurimi, e quorum numero fuerunt quoque ejus vitæ scriptores, & frater Elias, qui, ut vidimus capite primo, clarissimum & ipse in sua Epistola veritati perhibuit testimonium, sicuti etiam tres prælaudari Socii, qui cap. 5. referunt, quod licet Pater Seraphicus, „ pro posse absconde-
 „ rit usque ad mortem suscepta vulnera; post
 „ felicissimum tamen ejus transitum omnes
 „ fratres, qui aderant, & sæculares quam-
 „ plurimi manifestissime ea viderunt. „ Hæc omnia ferme ad litteram repetit Dominus Jo-
 annes de Ceperano, secundus, ut innuimus, vitæ S. Francisci scriptor, cujus, aliorumque narrationem confirmat, & mirifice illustrat S. Bonaventura in utraque Legenda, & in Lectionibus *de Canonizatione, & de Translatione S. Francisci*. Etenim Lect. 2. scribit:
 „ Cernebantur quidem in membris illis feli-
 „ cibus clavi ex ejus carne virtute divina mi-
 „ ri-

„ riñce fabrefacti, ſicque carni eidem inna-
 „ ti, quod dum a parte qualibet premerentur,
 „ protinus quaſi nervi continui, & duri ad
 „ partem oppoſitam reſultabant. Inventa
 „ quoque fuit patentius in ipſius corpore,
 „ non inſiſta humanitus, neque facta, pla-
 „ ga vulneris lateralis; inſtar vulnerati late-
 „ ris Salvatoris, quod redemptionis, & re-
 „ generationis humanæ in Redemptore noſtro
 „ protulit ſacramentum. Erat autem ſimili-
 „ tudo clavorum nigra quaſi ferrum, vulnus
 „ autem lateris rubeum, & ad orbicularita-
 „ tem quamdam carnis contractione reda-
 „ ctum, roſa pulcherrima videbatur., Hæc
 „ tam ſubtilis, & accurata Stigmatum deſcri-
 „ ptio, a cunctis Vitæ S. Franciſci ſcriptoribus
 „ fideliter repetita, fieri haud quaquam pote-
 „ rat, niſi attente ac diligenter ea inſpecta, &
 „ contrectata fuiſſent, idque maxime dicendum
 „ venit de laterali plaga, quæ cum a Seraphico
 „ Doctore inventa dicatur; conquiſita profeſſo
 „ fuit, quoniam verbum *invenio* in hoc a *repe-*
 „ *rio* differt, quod ſecundum, grammaticæ, &
 „ propriæ adhibeatur ad rem exprimendam ca-
 „ ſu, & fortuito repertam, illud vero ad rem
 „ indicandam perquirendo inventam. Optime
 „ id

id notat ipsemet S. Doctor, qui exponens cap. 1. Joannis, super hæc verba, & *invenit Philippum*, inquit: „ Non casualiter, „ sed ex proposito invenitur, quod perditum; „ unde & de muliere Evangelica drachmam perditam perquirente, Lucæ 15. dicitur: „ Quærit diligenter, donec inveniat. „

Lectiōne 3. prosequitur S. Bonaventura, dicens: „ Cum igitur in candidissima carne „ clavi nigrescerent, plaga vero lateris ut „ vernans roseus flos ruberet, mirandum non „ est, si tam formosa, & miraculosa varietas „ jucunditatem, & admirationem contuentibus ingerebat. Lacrymabantur filii „ pro subtractione tam amabilis Patris, sed „ & non modica perfundebantur lætitia, dum „ deosculabantur in eo signacula summi Regis. „ Miraculi novitas planctum vertebat „ in jubilum, & intellectus rapiebat indignem in stuporem. „ Lect. vero 4. scribit: „ Erat quippe tam insolitum, tamque insigne „ spectaculum contuentibus omnibus, & „ firmamentum fidei, & incitamentum amoris, „ audientibus vero admirationis materia, & excitatio desiderii ad videndum. „

Fratres igitur, & discipuli S. Viri, ut dicebam, non artificiose, ac subdole in morte ejus egerunt, transitum celando, & corpus ab hominum aspectu subtrahendo, uti revera egissent, si falsa, & ficta fuissent vulnera in eodem impressa, atque ut vera, ipso vivente, promulgata, sed potius e contra & mortem, & miraculi novitatem simpliciter, & confidenter protinus evulgarunt, quemlibet ad extincti corporis, & prodigii intuitum admiserunt, ut ab unoquoque veritas dignosci posset, quam ipsi fratres, & alii prædicaverant.

„ Audito siquidem „ sequitur ibid. S. Bonaventura „ Patris beati transitu, & fama „ diffusa miraculi, accelerans populus con- „ fluebat ad locum, ut id cerneret oculis „ carneis, quod a ratione dubium omne repelleret, & affectioni gaudium cumlaret, „ Admissi sunt itaque Affiliates cives quam- „ plurimi ad Stigmata illa sacra contemplan- „ da oculis, & labiis osculanda. „ Neque id momento temporis, & furtive actum est, neque ita, ut sensus decipi, aut de veritate prodigii sanum, certumque judicium efformare nequiverint, cum per totam noctem & fra-
tri

tribus, & sæcularibus personis plagas illas liberrime intueri, palpare, & osculari libuerit., Fratres autem, & filii, qui vocati fuerant ad transitum Patris, cum omni multitudine populorum, noctem illam, in qua almus Christi Confessor decessit, sic divinis laudibus dedicarunt, ut non defunctorum exequiæ, sed Angelorum excubiæ viderentur. Unus autem ex eis miles quidam, litteratus, & prudens, Hieronymus nomine, vir utique famosus & celebris, cum de hujusmodi sacris signis dubitasset, essetque incredulus, quasi Thomas, audacius, & ferventius coram fratribus, & aliis civibus movebat clavos, Sanctique manus, pedes, & latus manibus propriis contrectabat, ut dum vulnere Christi veraciam illa signa palpando contingeret, de sui, & omnium cordibus omne dubietatis vulnus amputaret., Hæc Seraphicus Doctor, qui de eodem milite Lect. 5. ita concludit:., Propter quod & ipse inter alios hujus veritatis tam certitudinaliter agnitæ testis constans, postmodum effectus est, & tactis sacrosanctis juramento firmavit, quando scilicet in causa Canonizationis Seraphici Parentis

una cum aliis plurimis oculatis testibus examinatus fuit. De hoc eodem milite loqui videtur etiam S. Antoninus Hist. tit. 24. §. 3. ac ipso etiam S. Bonaventura prius Tres Socii in Legenda cap. §. ubi scribunt: Multorum
 „ corda, qui de Viro Dei non recte senserant, & de ejus Stigmatibus dubitaverant,
 „ ad tantam fidei magnitudinem sunt mutata, quod qui prius detractores ejus fuerant,
 „ bonitate Dei operante, & ipsa veritate cognite, ipsius laudatores, & prædicatores
 „ fidelissimi extiterunt. „

Non solum autem nocte illa, qua S. Francisci corpus jacuit extinctum in Conventu Portiunculæ, ubi anima illius in sero diei Sabbati ad Cælum evolaverat, illud universis patuit confluentibus populis, qui sacra illa vulnera & videre, & contemplari potuerunt, sed etiam die Dominico sequenti, cum ad Ecclesiam S. Georgii deferretur tumulandum, Sancta Clara Virgo cum suis Sororibus, & alii plurimi signa illa mirifica in eodem corpore & conspexerunt, & osculati sunt. „ Ma-
 „ ne vero facto „ scribit adhuc idem Seraphicus Doctor „ turbæ, quæ convenerant,
 „ acceptis arborum ramis, & cereorum mul-
 „ ti-

„ triplicatis luminibus, cum hymnis, & can-
 „ tibus sacrum corpus ad civitatem Assisii de-
 „ tulerunt. Transeuntes autem Ecclesiam S.
 „ Damiani, in qua illa Virgo nobilis Clara,
 „ nunc gloriosa in Cælis, tunc inclusa cum
 „ virginibus morabatur, ibique aliquantu-
 „ lum subsistentes, sacrum corpus, marga-
 „ ritis cælestibus insignitum, videndum, &
 „ osculandum illis sacris virginibus obtule-
 „ runt., Hæc eadem ipse habet etiam in
 Legend. Maj. cap. 13. ubi ait: „ Viderunt in
 „ morte plusquam quinquaginta fratres, Vir-
 „ goque Deo devotissima Clara cum ceteris
 „ sororibus suis, & sæculares innumeri, ex
 „ quibus quamplurimi & osculati sunt ex
 „ devotionis affectu, & contrectaverunt ma-
 „ nibus ad testimonii firmitatem., Idipsum
 scripserunt antea quotquot S. Francisci Vitam
 adornarunt, ac de Stigmatibus ejus loquuti
 sunt, quorum, ne tædio lectores afficiamus,
 unum hic exscribemus Thomam de Celano,
 lib. 2. cap. 4. Vitæ prioris, de translatione cor-
 poris beatissimi Patris ab Ecclesia Portiuncu-
 læ ad illam S. Georgii ita referentem: „ De-
 „ ponentibus eum in Ecclesia S. Damiani,
 „ in qua decem filiæ suæ, quas Domino ac-
 E 3 „ qui

„ quifiverat , morabantur , aperta eſt ſene.
 „ ſtra parvula , per quam ancillæ Chriſti.
 „ conſtituto tempore communicare ſolent.
 „ Dominici Corporis Sacramento ; aperta.
 „ eſt arca , in qua portabatur a paucis , qui.
 „ multos portare ſolebat , & ecce Domina
 „ Clara , quæ erat aliarum mater , & prima
 „ plantola hujus ſancti Ordinis fuit , venit
 „ cum reliquis filiabus ad videndum Patrem...
 „ Sicque inter lætitiâ poſitæ , & mærorem,
 „ deoſculabantur ſplendidiffimas manus ejus,
 „ ornatas pretioſiſſimis gemmis , & coruſcan-
 „ tibus margaritis . „ Eadem ſubinde ſcri-
 „ pſerunt etiam auctores omnes , qui de eodem
 „ argumento Stigmatum poſt S. Bonaventuram
 „ egerunt , ac horum aliqui addunt , S. Claram
 „ vim eotunc feciſſe , ut clavum unum e S. Viri
 „ manibus abſtraheret .

Cum auctore libri , *Speculam Viæ B.
 Franciſci , & Sociorum ejus* , addere placet ,
 etiam Dominam Jacobam de Septemſoliis ,
 Romanas inter matronas nobiliſſimam , ac S.
 Franciſci viventis diſcipulam , eique ſumme
 devotam , ejus vulnera in morte & viſiſſe ,
 & oſculatam eſſe . Cum namque de S. Patris
 imminenti obitu cælitus admonita Roma Af-
 ſiſium

filium se contulisset, cuncta secum detulit,
 quæ pro funere, & sepultura ejus necessaria
 erant, & ingressa locum, ubi Magistri extin-
 ctum corpus jacebat,, procidens ad illos pe-
 ,, des, divinis characteribus insignitos, tan-
 ,, tam ibi accepit consolationem, & gratiam,
 ,, & copiam lachrymarum, quod sicut Mag-
 ,, dalena, oscula circumquaque, quasi alte-
 ,, rius Christi pedibus, fidelia labia impri-
 ,, mebant: ita quod fratres pedibus Sancti
 ,, non poterant illam avellere., Cum au-
 ctore vero antiqui Dialogi Sacri Montis Al-
 vernæ, apud auctorem Novi lib. 1. cap. 8.
 concludimus,, vidisse, palpasse, & oscula-
 ,, tos esse vulnera S. Francisci defuncti om-
 ,, nes fratres, qui eidem morienti adstite-
 ,, runt, cum se nudum super terram depo-
 ,, suit, numerosam populi multitudinem,
 ,, Dominam Jacobam de Septemfoliis, S.
 ,, Claram cum suis Sororibus, & alios,, ac
 horum plures post paucos menses juridice
 examinatos, omnia, quæ recensiti scriptores
 de ipsis referunt eotunc viventibus, jura-
 mento firmasse, uti clarius, & fusius in se-
 quenti capite dicetur. Interim advertere ju-
 vat, etiam Lucam Tudensem, & Jacobum

de Voragine, capite secundo relatos, asserere, Stigmatum S. Francisci defuncti a plurimis inspecta fuisse; quemadmodum fatentur etiam Summi Pontifices Gregorius IX. & Alexander IV. quorum verba hic pro coronide audire non pigeat. Primus in litteris, *Usque ad terminos*, in quibus increpat audaciam Friderici Episcopi Olomucensis in Moravia, veritatem Stigmatum eorundem negantis, inquit: „ Firmiter crediturus, quod idem „ Sanctus, cum adhuc nostræ mortalitatis „ habitum bajularet, prædictis Stigmatibus „ exitit insignitus; & licet illa visa pluribus, ipse tamquam contemnens laudes hominum, vacansque contemplandæ dulcedini cælestium organorum, celare semper „ studuerit, ea tamen migrans ad Paradisi „ patriam concurrentium obtuitu publicavit. „ Alexander vero IV. in Constitutione, alibi etiam citata, *Benigna operatio*, quam confirmavit Nicolaus IV. per suum diploma, *Quasdam litteras*, universos ita alloquitur Ecclesiarum Prælatos: „ Signanter „ vobis ante oculos proponere volumus recordanda frequentius, & vehementius admiranda illa saltem jucunda Dominicæ passionis „ sic.

„ fionis insignia , quæ in ejusdem Sancti
 „ (Francisci) corpore manus cælestis ope-
 „ rationis impressit . Viderunt namque ocu-
 „ li fideliter intuentes , & certissimi palpan-
 „ tium digiti palpaverunt , quod in manibus
 „ ejus , & pedibus expressa undique similitu-
 „ do clavorum de subiecto proprio carnis ex-
 „ crevit , vel de materia novæ creationis ac-
 „ crevit , quæ equidem idem Sanctus studio-
 „ se ab oculis hominum , quorum refugiebat
 „ gloriam , dum viveret , abscondebat . In-
 „ venta est patentius in ipsius defuncti cor-
 „ pore , non inflicta humanitus , nec facta ,
 „ plaga vulneris lateralis , quasi aliquid in-
 „ star lateris Salvatoris &c. „

Sed cur adhuc in hisce detinemur , cum
 & ipsi Centuriatores Magdeburgenses fatean-
 tur , S. Francisci Stigmata in ejus defuncto
 corpore , & a fratribus , & a confluentibus
 populis inspecta fuisse ? Centuria siquidem 13.
 cap. 10. non ut veritatem doceant , & ample-
 ctantur , sed ut hanc irrideant pro more , de
 funere Seraphici Viri ita scribunt : „ Mona-
 „ chi , & Affinates cives conveniunt , tum
 „ ut illa Stigmata intuerentur , & oscularen-
 „ tur , tum etiam ut corpus exanime terræ
 „ man-

24 VERITAS IMPRES.

„ mandarent . Deferunt igitur , gestantes ra-
 „ mos arborum , & cereos , primum ad Da-
 „ miani templum , in quo Clara degebat ,
 „ ut illa cum Sororibus ipsum deosculare-
 „ tur . „

C A P U T V.

*Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci
 ex iis , quæ in ejus Canonizatione acta fue-
 runt , invictissime probatur -*

PAUCIS a morte Seraphici Patris elapsis
 diebus , fama miraculorum , Stigmatum
 præsertim , quod inauditum prodigium innu-
 meri oculati testes pleno ore celebrabant ,
 permotus Summus Pontifex Gregorius IX. ,
 qui in Cardinalatus honore constitutus S. Viri
 familiaritate usus fuerat , & eximias virtutes
 admiratus , cuique Vir Sanctus prophetando
 „ prædixerat , quod ad dignitatem foret Apo-
 „ stolicam sublimandus , de ipso inter Cæ-
 lites adscribendo cogitare capit . Ut rite ,
 & canonice in re tam gravi procederet , to-
 tius Umbriæ Episcopis inquisitionem , & exa-
 men juridicum demandavit omnium miracu-
 lorum .

lorum, quæ per eorum civitates, diæceses, ac ditiones evulgabantur ab illis, qui palam fatebantur beneficia per eum accepta. Anno a transitu Viri Sanctissimi expleto, iidem Episcopi confectos processus ad eundem transmissere Pontificem, qui exactiori discussione examinandos Cardinalium cætui eos consignavit. Ex his cum obstarent nonnulli tanti negotii accelerationi, faverent alii, qui viventem Dei Servum agnoverant, sanctitatem ejus probaverant, ac etiam vulnera intuiti, & contemplati fuerant, Gregorius IX. in hac opinionum varietate horum primis idem examen commisit, quemadmodum *de Canoniz. & de Translat. S. Francisci* Lect. 6. & 7. scribit S. Bonaventura, & ait: „ Cumque in di-
 „ versis orbis partibus gloriosa ejus miracu-
 „ la, largaque per ipsum impetrata beneficia
 „ plurimos ad Christi devotionem accende-
 „ rent, & ad ipsius Sancti reverentiam incitarent, acclamantibus tam linguis sermo-
 „ num, quam operum, ad aures Summi
 „ Pontificis Domini Gregorii Noni, quæ per
 „ servum suum Franciscum Deus operaba-
 „ tur, magnalia pervenerunt: Sane cum
 „ idem Pastor Ecclesiæ non solum & mira-
 „ culis

76 VERITAS IMPRES.

„ culis auditis post mortem, verum etiam
 „ experimentis in vita, oculis visis, & mani-
 „ bus contrectatis sanctitatem ejus mirabilem
 „ plena fide certificatus agnosceret, ac per
 „ hoc in cælis glorificatum a Domino nulla-
 „ tenus dubitaret, ut Christo, cujus erat
 „ Vicarius, concorditer ageret, hunc in ter-
 „ ris reddere celebrem, tamquam omni ve-
 „ neratione dignissimum, pia consideratione
 „ disposuit. Ad omnem quoque certitudinem
 „ faciendam orbi terrarum de glorificatione
 „ Viri Sanctissimi, inventa miracula, & con-
 „ scripta, & testibus idoneis approbata, exa-
 „ minari fecit per illos, qui minus inter Car-
 „ dinales favorabiles negotio videbantur.
 „ Quibus diligenter discussis, & ab omnibus
 „ approbatis, de Fratrum suorum, & om-
 „ nium Prælatorum, qui tunc erant in Cu-
 „ ria, concordi consilio, & assensu canoni-
 „ zandum decrevit, veniensque personaliter
 „ ad civitatem Assisi anno Domini millesimo
 „ ducentesimo vigesimo octavo, decimose-
 „ ptimo Kalendas Augusti die Dominico cum
 „ maximis, quæ longum foret enumerare,
 „ solemnibus, beatum Patrem catalogo San-
 „ ctorum adscripsit. „

Cc.

Celanus quoque post enarratum miraculorum examen, Perusii a Cardinalibus factum. lib. 2. cap. 1. Legendæ antiquæ concludit: „ Concordant, & dicunt id ipsum omnes, „ miracula legunt, & plurimum venerantur, „ summisque præconiis vitam beati Patris, „ & conversationem extollunt. Ideoque non „ indiget, inquit, miraculorum attestati- „ tione Sanctissimi vita sanctissima, quam „ oculis nostris vidimus, contrectavimus ma- „ nibus, magistra veritate probavimus., Ex hisce apparet, quam exacte, quam diligen- ter, ac rigide conquistata, & expensa fuerint S. Francisci miracula, illud præsertim sacro- rum Stigmatum, quod a testibus oculatis quamplurimis assertum, & juridice medio ju- ramento firmatum, in causa fuit præcipua, cur Pater Seraphicus inter Sanctos adscribere- tur. Siquidem Gregorius IX. in litteris, *Us- que ad terminos*, prius datis Episcopo Olo- mucensi, ut in præcedenti capite dictum est, moxque directis *ad Universos per Teutoniæ constitutos*, ut ex Vaticano Codice apud Raynaldum, & ex Waddingo advertit Sbaralea in Bullario Franciscano Nota (d) sic aperte se exprimit: „ De Stigmatibus vero plures fide „ di-

„ dignissimi, quos miraculi tanti confcios di-
 „ vinx placuit reddere potestati, (pietati)
 „ testimonium veritati perhibeant, & ad ip-
 „ sum hoc fidelis Mater Ecclesia suffragetur,
 „ quæ ex hujusmodi miraculo, cum multis
 „ aliis habita solemnitate probato, causam
 „ specialem habuit, quod eundem Sanctum
 „ Beatorum catalogo reverenter adscripsit. „
 Eadem habet idem Pontifex etiam in aliis
 duabus litteris, *Non minus dolentes*, &, *Con-*
fessor Domini gloriosus. In primis namque
 editis contra Moravum quemdam Fratrem,
 qui S. Francisci Stigmata negabat palam &
 publice in concionibus, alloquens Gregorius
 Superiores istius, ita postmodum ejusdem re-
 fert, ac damnat audaciam dicens: „ De præ-
 „ dicante transiens in blasphemum, in com-
 „ muni dicere non expavit, quod in laudem
 „ Beati Francisci per quosdam ex discipulis
 „ suis pie proposita deberent haberi pro re-
 „ probis, quod in ejus corpore Stigmata non
 „ fuissent. Quid ultra? nec Christo, qui
 „ Sanctum eundem manibus, pedibus, ac
 „ latere hujusmodi Stigmatum privilegio de-
 „ coravit, nec Nobis, qui ex tanto miracu-
 „ lo, cum ceteris solemniter probato, cau-
 „ sam

„ sam specialem habuimus , quod ipsum ad-
 „ scripsimus catalogo Sanctorum , deferen-
 „ do . „ In secundis vero , scriptis *Universis*
Christifidelibus , quas deinde confirmarunt
 Nicolaus III. *Litteras felicis* , & Nicolaus
 IV. *Tenorem quarundam* , ita loquitur :
 „ Grande , ac singulare miraculum , quo ip-
 „ sum (beatum Franciscum) Sanctorum
 „ splendor , & gloria Dominus Jesus Chri-
 „ stus mirabiliter decoravit , universitati ve-
 „ stræ tenore præsentium non indigne duxi-
 „ mus exprimendum ; videlicet , quod idem
 „ Sanctus , cum adhuc spatium præsentis vi-
 „ tæ percurreret , & postquam illud feliciter
 „ consummavit , manibus , latere , ac pedi-
 „ bus specie Stigmatum extitit insignitus .
 „ Quo ad nostram , & Fratrum nostrorum de-
 „ ducto notitiam , & cum ceteris ejus mira-
 „ culis per testes fide dignissimos probato ,
 „ solemniter , & ex ipso specialem causam
 „ habuimus , quod Confessorem eundem de
 „ dictorum Fratrum , & omnium Prælato-
 „ rum consilio , qui tunc apud Sedem Apo-
 „ stolicam existebant , Sanctorum catalogo
 „ duximus adscribendum .

Confirmat hæc omnia Alexander IV. in
 suis

suis litteris alibi citatis, *Benigna operatio*,
 scribens,, Pontificem laudatum solertissimis
 „ inquisitionibus indagasse miracula S. Fran-
 „ cisci, & comperta fidelissimis documentis,
 „ fecisse ad laudem Dei, & augmentum fi-
 „ dei, & instructionem salubrem tam præ-
 „ sentium, quam etiam futurorum monu-
 „ mentis perpetuis commendari, eundem
 „ Confessorem Sanctorum catalogo adscri-
 „ bendo. ,, Harum tum Gregorii IX. cum
 Alexandri IV. Epistolarum mentionem faciunt
 etiam Baronius in notis ad Martyrol. Roman.
 die 17. Septembris, & Raynaldus ad ann. 1237.
 num. LX. Fatentibus autem Waddingo ad ann.
 1237. num. IV., Sbaralea in Bullario Franci-
 scano Nota (d) ad præcitatum diploma Grego-
 rii IX. *Confessor Domini*, & auctore Dialogi
 Sacri Montis Alvernæ lib. 2. cap. 7. Marcus
 Trivisanus Venetus in suo opere MS. *de In-*
dultis Sedis Apostolicæ Ordini Fratrum Mi-
norum, Assisii in Sacratio Ecclesiæ S. Franci-
 sci se vidisse scribit aliud Gregorii IX. diplo-
 ma, incipiens, *Seraphim volabant*, in quo
 Pontifex mandat sub anathematis pœna, ut
 nemo S. Francisci Stigmatibus detrahat, hor-
 taturque omnes, ut eorundem veritati firmis-
 sime

sine comprobata præbeat assensum. Et sane,
 testes de veritate Stigmatum Seraphici Patris
 in iudicium eotunc advocati, ac juridice di-
 ligenterque examinati, illi ipsi fuerunt, qui
 in eodem Viro Seraphico vivo, vel mortuo
 illa, ut aiebam & viderant, & contrectave-
 rant, cives nempe Assisenses, & „ fratres
 „ plurimi, qui licet essent propter sanctita-
 „ tem præcipuam, ut de eis testatur in Le-
 gend. Maj. S. Bonaventura cap. 13. „ viri per
 „ omnia fide digni, tamen ad omne dubium
 „ amovendum, sic esse, ac se vidisse, tactis
 „ sacrosanctis, juramento firmarunt. „ Hi-
 sce diligenter peractis, Gregorius IX. cum
 tota Romana Curia, ut audivimus, Perusio
 Assisium personaliter se contulit, ut ibi, præ-
 sente cadavere S. Francisci, solemnia cano-
 nizationis ejus in Ecclesia S. Georgii, nunc
 S. Claræ, celebraret. Initium his datur a
 concione, quam de laudibus Seraphici Viri
 habuit supremus Pastor, pontificalibus indu-
 tus vestibus, coram infinita propemodum po-
 puli multitudine; assumpto themate ex Ec-
 clesiastici cap. 50. „ Quasi stella matutina in
 „ medio nebulae, & quasi luna plena in die-
 „ bus suis lucet. Et quasi sol refulgens, sic
 F „ ille

„ ille effulsit in templo Dei .,,

„ Prædicat primitus populo universo ,,
prosequitur Celanus loco citato ,, Gregorius

„ IX. . . . Completur sermo fidelis , & omni

„ acceptione dignus . Et unus ex Subdiaco-

„ nibus Domini Papæ , nomine Octavianus ,

„ miracula Sancti coram omnibus voce altis-

„ sima legit . Dominus Ramarius (Raynerius

„ Capoccius Viterbiensis) Diaconus Cardi-

„ nalis , perspicaci pollens ingenio , pieta-

„ te ac moribus clarus , ea sacris loquelis ,

„ lacrymis profusus edisserit .,, Auctor quo-

„ que Vitæ Gregorii IX. apud Raynaldum ad

ann. 1228. num. xxxii. agens de S. Francisci

Canonizatione , ab hoc Pontifice peracta ,

scribit :,, Post miracula recitata , & diligen-

„ ter exposita , beatissimus Præsul profusus

„ lacrymis B. Franciscum , Crucifixi mini-

„ strum , cujus corde , & corpore Stigmata

„ portabat , decrevit in catalogo Sanctorum

„ annotandum .,, Aderant his omnibus , ac

inter S. Viri miracula , altissima voce recita-

ta , illud inauditam a sæculo sacrorum Stig-

matum , audiebant Episcopus , Clerus , no-

biliores cives Assistentes cum aliis ejusdem

Urbis , aliarumque finitimarum omnis æta-

tis ,

tis, & conditionis personis, quarum perplures S. Francisci corpus in ejus morte & viderant, & contrectaverant, atque ut oculati testes in judicium vocatæ fuerant, cum de ipsius miraculis processus efformarentur. Quis igitur in animum sibi inducat, Pontificem, & Cardinales enunciare voluisse miracula, ac præsertim S. Viri Stigmata celebrare coram illis, qui statim in ipsa Ecclesia insurgere poterant, & falsa hæc, atque conficta conclamare? Quis credat id fieri potuisse coram fratribus, ejusdem Sancti discipulis, & sociis, qui omnes, ut vidimus, ejus corpus exanime conspexerant, & palpaverant, horum vero nonnulli hoc etiam vivens, & mortale quotidie præ oculis habuerant, & in infirmitate curaverant? Nemo sane, nisi fungum pro cerebro habeat; in Pontifice, & in Cardinalibus, tantam impudentiam, in adstantibus vero, & audientibus universis tantam stupiditatem, & hebetudinem affirmabit, ut illi S. Francisci Stigmata altissima voce prædicare voluerint, horumque testes oculatos proferre ex auditoribus quamplurimos, ac istorum nullum contra clamasse, & imposturam detexisse. Ad rem proinde nostram optime

84 VERITAS IMPRES.

hic usurpari possunt, quæ Muratorius de Ingen. Moderat. lib. 3. cap. 11. scribit contra Phereponum, sive Joannem Clericum, Sanctos Ecclesiæ Doctores Ambrosium, & Augustinum ut falsorum miraculorum venditores accusantem, quæ de hisce a Muratorio dicuntur, de Gregorio IX., & Cardinalibus prædictis intelligendo.

„ Si velimus tantos viros miracula con-
 „ finxisse, & quidem in lucrum ac utilitatem
 „ propriam, quo nil turpius excogitari po-
 „ test, necesse est, ipsos mortalium, & chri-
 „ stianorum perditissimos, & hypocritas, &
 „ religionis in speciem tantummodo cultores
 „ prius credere Miracula a Gregorio IX.
 „ & Cardinalibus memorata nullas imposturæ
 „ notas secum adferunt, immo tot habent
 „ veritatis indicia, ut quando ea falsi postu-
 „ lare, aut suspicari liceat, nihil certi jam
 „ supersit in humana divinaque historia, ni-
 „ hil quod fraudem, & mendacium redolere
 „ non possit. „ Ut vero adhuc verba depromamus ex eodem oppugnante ipsum Clericum, falsa & ficta esse scribentem prodigia a Deo patrata in inventione Sanctorum Martyrum Gervasii & Protasii, & inter hæc cæci
 cu-

cujusdam illuminationem, universis Mediolanensibus notissimi, relata a Paulino teste oculato, & Vitæ S. Ambrosii scriptore, paucis, ut supra, immutatis verbis, prosequimur, Pontifici nempe, & populo Assisiensi applicando, quæ Muratorius de S. Ambrosio, & civibus Mediolanensibus ait: „ Clero, ac „ populo spectante peracta sunt omnia . . . „ Oculis suis Assisiensis populus viderat S. „ Francisci Stigmata in ejus corpore impressa. Fidentissime id palam per Cardinales „ Gregorius repetit. Quis credat hæc omnia „ commenta, fraudes, ac illusiones fuisse? „ Num adeo stupidi, ac tardi tum fuere populi, ut sibi hæc obtrudi paterent, & „ suosmet oculos miraculorum testes appellari audirent, quæ tamen ipsi nequaquam „ aspexissent? Num imprudens adeo Pontifex, ut tanta securitate coram tot testibus „ appellatis rem invisam visam pronuntiaret? „ Immenso populo teste, „ inquit de cæco illuminato S. Augustinus, tunc Mediolani degens, lib. 9. Confess. cap. 7. „ res gesta est, „ quod & nos dicemus de S. Francisci Stigmatibus, in ejus extinto corpore apparentibus, „ Si locum fraus habuit, „ prosequitur S. Do-

Et de prædictorum Martyrum prodigiis , & nos cum eodem de Stigmatibus prædictis persequimur , , qui tam felix fraus esse potuit , , ut detegi unquam potuerit ? Sicuti , ut Muratorius concludit , , sine populi conspiratione cæcus simulari non poterat subita , , oculorum luce donatus , , ita , & nos concludimus , absque conspiratione consimili S. Francisci Stigmata confingi , & publicari nequibant .

Accedit , quod ipsemet Gregorius IX. & ex Cardinalibus adstantibus quatuor , alibi jam nominati , & inferius iterum nominandi , Stigmata ipsa in corpore S. Francisci mortalis & viderant , & palpaverant , ut ipsemet fatentur apud Celanum jam allatum , dicentes : , Non indiget miraculorum attestatione Sanctissimi vita sanctissima , quam oculis nostris vidimus , contrectavimus manibus , , magistra veritate probavimus , , quod etiam de visione , & contrectatione sacrorum Stigmatum eos dixisse putamus ex testimonio Seraphici Doct. in Leg. Maj. c. 13. dicentis : , Videntur , dum viveret , ex familiaritate , quam cum Viro Sancto habebant , aliqui Cardinales , atque ii sane fuerunt , qui , referente S. Bo-

na -

naventura ,, laudes sacrorum Stigmatum pro-
 ,, sis , & hymnis , & antiphonis , quas ad
 ,, ipsius ediderunt honorem , veraciter infe-
 ,, rentes , tam verbo , quam scripto perhibue-
 ,, runt testimonium veritati .,, In ipsa nam-
 que S. Francisci canonizatione cecinerunt
 Pontifex , & laudati Cardinales , hymnos , &
 rithmos fere omnes , ex quibus postea , jussu
 S. Bonaventuræ Generalis Ministri , & ex aliis
 additis a Fratre Juliano , uti dicemus , com-
 pactum fuit Ecclesiasticum officium , quod
 in solemnitatibus Seraphici Patris adhuc re-
 citatur ab universis Minoritis , Conventuali-
 bus exceptis .,, Nonnulla ,, inquit Andreas
 Viçtorelli in additionibus ad Ciaconium ad
 ann. 1228. ,, quæ Minores in S. Francisci ce-
 ,, lebritate recitant , is (Gregorius IX.) con-
 ,, fecit , quem imitati sunt Cardinales Otho
 ,, Candidus , Thomas Capuanus , Raynerius
 ,, Capoccius , qui , dum Vir Sanctus inter
 ,, Cælites referretur , de illius laudibus , &
 ,, miris operibus luculentam orationem ha-
 ,, buit , Stephanus Casanova , sive Fossano-
 ,, va .,, Idem asserit etiam Bernardus a Bes-
 sa , jam , ut alibi etiam diximus , S. Bonaven-
 turæ Secretarius , in lib. *de Laudibus S. Fran-*

cisci fol. 95. col. 1. ubi referens auctores, qui Vitam Seraphici Patris concinnarunt, inquit:
 „ In francia vero scripsit frater Julianus,
 „ scientia, & sanctitate conspicuus, qui
 „ etiam nocturnale Sancti officium in litera,
 „ & cantu composuit, preter ymnos, & ali-
 „ quantas antiphonas, ac responsoria, que
 „ summus pontifex, & aliqui de cardinali-
 „ bus in sancti preconium ediderunt., Partes igitur officii S. Francisci, non S. Bonaventura, ut cum Octaviano Sinveffano in orat. de laudibus Seraphici Doctoris volunt nonnulli, sed laudatus frater Julianus Teutonicus composuit.

Rem totam declarat, & in luce ponit Waddingus ad ann. 1228. num. LXXVIII., ubi post allatam Bullam canonizationis Seraphici Patris, ita scribit: „ Non solum sacris
 „ his ritibus Pontifex Sancti Viri nomen extulit, verum & compositis a se hymnis,
 „ & rhythmis ecclesiasticis condecoravit. Illius opus sunt hymnus, *Proles de celo pro-*
 „ *diit*, qui canitur in primis Vesperis diei
 „ festi, & prosa illa, olim solemnis, *Caput*
 „ *draconis*, necnon antiphonæ, *Sancte Fran-*
 „ *cisce prospera*, & quæ recitatur defuncto
 „ Ge

„ Generali Ministro , *Plange turba pauper-*
 „ *cula* . Pontificis pietatem imitati sunt plu-
 „ rimi ex Cardinalibus , aliisque Prælati .
 „ Responsorium illud octavum officii , *De*
 „ *paupertatis horreo* , fecit Otho Candidus .
 „ seu Blancus de Alerano ex Marchionibus
 „ Montisferrati , Diaconus Cardinalis S. Ni-
 „ colai in Carcere Tulliano , a Gregorio IX.
 „ creatus . Hymnum nocturni , *In celesti*
 „ *collegio* , atque alium in secundis Vesperis ,
 „ *Decus morum* , *Dux Minorum* , antiquam
 „ profam , quæ incipit , *Latabundus* , Re-
 „ sponforium septimum , *Carnis spicam* , &
 „ antiphonam , *Salve Sancte Pater* , *Patria*
 „ *lux* , edidit Thomas Capuanus , Cardina-
 „ lis Presbyter S. Sabinæ , ab Innocentio III.
 „ creatus , quem maxime in scribendo car-
 „ mine , & prosa oratione valuisse , atque
 „ aliquas antiphonas ecclesiasticas compo-
 „ fuisse , commemorat Ciaconius . Raynerius
 „ Capoccius Viterbiensis , Cardinalis S. Ma-
 „ riæ in Cosmedin , quem supra diximus , in
 „ S. Viri canonizatione orationem habuisse
 „ de gloria miraculorum , cecinit hymnum ,
 „ *Plaude turba paupercula* , qui cantatur in
 „ Laudibus . Stephanus de Casanova , qui
 „ bul-

„ busdam de Fossanova, Romanus, Diaconus
 „ Cardinalis S. Angeli ab Innocentio III.
 „ creatus, postea Ecclesiæ Camerarius, cu-
 „ jus nepotem equo lapsum, & mortuum,
 „ coram eo, & aliis Cardinalibus S. Domini-
 „ cus ad vitam revocavit, auctor est illius an-
 „ tiphonæ, quæ quotidie canitur, *Calorum*
 „ *candor splenduit*; itaut plurima pars offi-
 „ cii, quod Minoritæ in festo sui Instituto-
 „ ris recitant, opus sit hujus Pontificis, &
 „ prænominatorum Cardinalium. „ Cum
 „ autem ad ann. 1224. num. xviii. dixisset An-
 „ nalista, S. Bonaventuram composuisse reli-
 „ quas partes prædicti officii, id immediate ibi-
 „ dem retractans, ait: „ Licet Marianus, &
 „ Annales Saxonici Manuscripti asserant,
 „ totum officium, præter historiam, & pro-
 „ las recensitas, tam in littera, quam in
 „ cantu ordinasse sub ejusdem Bonaventuræ
 „ Generalatu, ejusque assensu, fratrem Ju-
 „ lianum Teutonicum, virum in Ordine eru-
 „ ditum, & ante ingressum in eundem pri-
 „ mum præsentorem in aula Regis Gallo-
 „ rum. „

Gregorium IX. & Cardinales prædictos
 vulnera S. Francisci viventis conspexisse, &
 pal-

palpasse, jam indicavimus, numquam vero ea negasse, aut falsa dixisse, satis superque constat ex eo, quod hæc eorum retractatio nullibi adinveniat. Imo cum in actis canonizationis prædictæ juridice, prævioque diligenti examine ea probaverint, moxque in canticis adnotatis palam, & solemniter eadem confirmaverint, de Stigmatum eorundem veritate dubitari non potest; „ ex his enim „ patet „ ut cum S. Bernardino Senensi loquamur, *de Stigmatibus Beati Francisci*, Serm. 3. art. 2. cap. 9. „ quod sollemnis, & „ authentica sit canonizatio gloriosi Francisci, & Stigmatum ejus. „ Etenim Gregorius IX. in citata prosa, *Caput draconis*, iisdem recurrentibus canonizationis solemnibus, de Stigmatibus ipsis ita cecinit :

*Verum de Christi latere
 Novus legatus mittitur,
 In cujus sacro corpore
 Vexillum Crucis cernitur;
 Franciscus princeps inclytus
 Signum regale bajulat.*

Tho-

92 VERITAS IMPRES.

Thomas Capuanus in hymno, *Dectis morum*, *Dux Minorum*, ad rem hæc habet :

*Regis signum Ducem dignum
Insignit manu, latere.*

Raynerius Capoccius in illo, *Plaude turba pauperula*, inquit :

*Vili contectus tegmine ;
Sancto calefcens flamine ,
Vicit algorem caumata
Christi dum gestat Stigmata .*

Nunc juxta correctionem novi Breviaril a me factam legitur :

*Inter cæli charismata
Christi recepit Stigmata .*

Stephanus a Casanova in antiphona præcitata sic se exprimit :

*Cælorum candor splenduit ,
Novum fidus emicuit ,
Sacer Franciscus clauit ,
Cui Seraph apparuit ,
Signans eum charactere ,*

Nunc

Nunc in eadem correctione dicitur: *Ob-
signans eum vulnere.*

*In volis, plantis, latere,
Dum formam Crucis gerere
Vult corde, ore, opere.*

His omnibus addendum est, quod refert Alber-
tus Stadenſis, auctor & ipſe coævus, vel quaſi
coævus, utpote qui ſuum Chronicon exorna-
verit ab initio mundi uſque ad annum Chriſti
1241., quo ipſe vivebat. Hic namque in eo-
dem Chronico narrat, & ex eo ſcribit Wad-
dingus cum aliis ad ann. 1228. num. IV. Gre-
gorium IX. in canonizatione S. Franciſci cum
Cardinalibus, iſtius corpus ex ipſa tumba
,, levaffe, ea etiam de cauſa, ut Cardina-
,, lium, & virorum Principum votis ſatiſſa-
,, ceret, ac inſpicerent in integro corpore
,, pulchra illa Jeſu Chriſti veſtigia. Quæ
cum ita ſint, recte clariffimus Manſi in Notis
ad Raynaldum Nota (L) ad ann. 1223. poſt
deſcripta cum Doctore Seraphico S. Franciſci
Stigmata concludit: „ Viſa ſunt a pluribus
,, hæc ſacra Stigmata, quorum fides nemini
,, ſuſpecta eſſe poſſit. „

Et re quidem vera, ſi innumeras recipimus
nar-

narrationes historicas; unius, vel alterius oculati, aut synchroni testis assertione, vel auctoritate firmatas, cur Stigmatum S. Francisci veritatem, tot tantisque testibus oculatis, & contemporaneis, etiam juramento proprium assertum confirmantibus, roboratam, negabimus? „ Illud factum „ scribit Honoratus a S. Maria tom. 1. part. 2. dissert. 2. art. 6. „, omnes veritatis notas habet, quod „ memorant tamquam certum plures ejusdem „ ætatis scriptores. „ De impressione Stigmatum in corpore S. Francisci id verificari, ex hæcenus dictis ita liquet, ut celeberrimum hoc factum ex illis habendum sit, de quibus Muratorius loco desuper laudato lib. 1. cap. 18. scribit: „ Sunt facta, quæ in Ecclesia Dei constituta fuere tamquam certa, quibus etsi adjungendus non est supernaturalis fidei assensus, non enim illa referre inter dogmata licet, nefas tamen sit non amplecti, & non credere vera, & qui credere, sive amplecti recusat, hæretici cordis suspicionem non levem contra se excitabit, aut saltem severitate legum ad meliorem sententiam pertrahendus erit. „ Spiritum sane veritatis ini-

inimicum, atque ad hanc, utcumque lucidam, denegendam paratum habeat necesse est, qui factum historicum ut verum agnoscere, ac fateri detrectat, quod jam compertum, & sensibus patens, testes quamplurimi vel coævi, vel quasi coævi, probi, fidenter & uniformiter narrant, horumque nonnulli illud vel ab iis, qui viderunt, se audivisse scribunt, vel ipsosmet propriis oculis conspexisse, & manibus contrectasse affirmant, ac solemniter etiam juramento testati sunt, quin vel ipsorum unus unquam se retractaverit, vel alter ejusdem ætatis auctor contradixerit. Quid, ut ajebam, vel cui credendum erit, si factum adeo suffultum denegetur, & fides non habeatur historicis, ipsum tam exacte, concorditer, & præcise referentibus, tamque solemniter testantibus? Quænam veritas in humana historia admittenda est, & ad quid Critici præscribunt regulas, quibus innixi de facto aliquo judicare, ac tuto de ejus veritate pronunciare possimus, quoties auctores, ac testes plurimi synchroni, & etiam jurati, omnis conditionis, & gradus non sufficiunt, eisque minime adhærendum est? Cum igitur impressio sacrorum Stigmatum in corpore S. Francisci Sera-
phi-

phici his omnibus, ut patet, rationibus, & argumentis Criticorum iudicio firmissimis ininitatur, juxta eorundem regulas inconcussa, & humanitus certissima esse debet, nec ab alio, quam a manifestæ veritatis hoste negari potest. Ut enim, quod laudatus P. Honoratus tom. 1. dissert. 3. art. 1. ad rem suam habet, nos ad nostram usurpemus; concludimus „ Factum hoc indubitatum esse, quia „ sensibus obvium, & exploratum fuit, au- „ ribus oculisque percipi poterat; visum „ enim est unicuique. Portentum hoc nocte, „ aut clam non accidit. „

CAPUT VI.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci auctoribus confirmatur, scientia, & pietate conspicuis, qui de iisdem Stigmatibus successive scripserunt.

ET si, quæ hæcenus dicta sunt, ex ipso Criticorum præscripto satis superque sufficiant, ut Stigmatum impressionem in corpore S. Francisci Seraphici veram, & realem fuisse credamus, libet nihilominus variis adhuc

adhuc auctorum testimoniis, qui post recensitos in præcedentibus capitibus idem argumentum vel attigerunt, vel illustrarunt, eandem veritatem confirmare. Nec obest, quod eorum aliqui post ducentos etiam annos a morte S. Francisci floruerint, quia Criticorum nonnulli, ut in fine secundi capituli pariter advertimus, hunc quoque annorum circulum evolutum a facto usque ad auctorem, qui ipsum narrat, sufficere docent, ut in verbo auctoris hujus idem factum admittamus. Imo si, ut advertit centies laudatus P. Honoratus tom. 2. lib. 1. dissert. 2. art. 2. §. 3., Launo-
„ jus, Tillemontius, Bailletus, Thierius,
„ Patres Thomassinus, Mabillonius, Ale-
„ xander, alique in Historia Ecclesiastica
„ elucubrandi, antiquorum Martyrum Actis,
„ & gestis Sanctorum illustrandis, maximum
„ statuere factorum historicorum numerum
„ fide scriptorum, qui ducentis, trecentis,
„ quadringentis, quingentis, & sexcentis
„ annis distant ab illis rebus, cur nos Stigmatum S. Francisci historiam, & narrationem non admittemus, factam ab auctoribus, ducentis, minusque annis ab horum impressione distantibus, veterum plurimorum testimonio

G

suf-

suffultam? Si licuit illis, & nobis licebit ad majorem facti celeberrimi confirmationem, illorum auctoritatem proferre, qui ab eodem quamvis ætate distantes, pietatis tamen, & scientiæ laude commendantur, & rem nar- rant jam ante ipsos a plurimis cœvis, vel quasi cœvis, ac etiam oculatis testibus rela- tam, & descriptam.

Vetustus igitur auctor libri, *Speculum Vitæ B. Francisci, & Sociorum ejus*, alibi etiam citati, sub titulo, *Modus Stigmatiza- tionis S. Francisci*, post relatam Seraphim apparitionem cum Celano, S. Bonaventura, & aliis, modum ipsum sic describit: „ Ap- „ propinquante illo, vidit inter alas Jesum „ Christum crucifixum, & vehementer ob- „ stupuit, mæroremque compassionis super „ Christo passo, & gaudium super ejus gra- „ tioso aspectu mens ejus incurrit, ut dicitur „ in Legenda, & cum archana verba sibi „ revelasset, tandem dixit: para te, Fran- „ cisce, faciam in te mirabilia. Et ille: tu „ scis, Domine, quia paratus sum ad omnia „ tua mandata. Tunc extendit manum suam „ dexteram super beati Francisci manum dex- „ teram ponendo, ad cujus contactum Fran- „ ci-

„ ciscus vulneratus fuit in manu &c. „ Sanctia, Jerusalem, & Siciliae Regina, in epistola scripta fratribus Minoribus, Perpiniani in Capitulo Generali anno 1331. congregatis, in qua eisdem commendat exactam propriae Regulae observantiam, de Stigmatibus Seraphici Patris confidenter sic loquitur: „ Non dubitetis, quod talis Regula fundata super tali fundamento, scilicet Evangelio sancto, & signata talibus sigillis, scilicet plagis Domini nostri Jesu Christi, impressis in persona dicti Patris communis, nullus potuit, nec poterit frangere. „ S. Vincentius Ferrerius Serm. *in Festo S. Francisci*, scribit: „ Et quia erat ita ardens in caritate, apparuit sibi (ei) Seraphim. Et subito, ac si cum balista emitteretur clavus quidam de nervo, percussit manum dexteram, deinde sinistram, & in pedibus habuit plagas in tantum, quod poterat dicere illud ad Galatas ultimo: „ *Ego enim Stigmata Domini Jesu in corpore meo porto*. Dicatur quod ex humilitate abscondebat plagas, ut vitaret vanam gloriam. Dicatur de vulnere lateris, quod a Socio suo fuit inventum. „

S. Bernardinus Senensis in suis operibus

edit. Venet. 1745. passim de S. Francisci Stigmatibus mentionem facit, hisque testimonium perhibet evidentissimum. Ut sit finis in eis asferendis, quæ de hoc argumento habet tum in Dialogo *inter Religionem, & Mundum*, qui legitur tom. 3., tum in Sermonibus diversis, pauca exscribemus ex tom. 4. Serm. 3. *de Stigmatibus beati Francisci*, in quo totus est, ut hæc ipsa describat, & laudibus extollat. Siquidem art. 2. cap. 4. agens *de apparitione Seraphica*, fere ad litteram repetit, quæ S. Bonaventura narrat in Legenda, atque hinc cap. 6. addit: „ Unde jam cum Apostolo ad „ Galat. 2. dicere potest: „ *Vivo autem ego,* „ *jam non ego, vivit vero in me Christus;* „ & illud ad Galat. ultimo: *De cetero nemo* „ *mibi molestus sit; ego enim Stigmata Domini* „ *Jesu in corpore meo porto; gratia Domini no-* „ *stri Jesu Christi;* quod quidem verbum Pa- „ pæ Nicolaus III. in declaratione Regulæ „ nostræ, ut habetur extr. de Verb. signific. „ cap. *Exiit qui seminat*, lib. 6. de S. Francisco intelligit esse dictum, cum nec Paulus, nec alius Sanctus auctoritate Ecclesiæ „ legatur in corpore suo portasse Stigmata „ hæc sacra. „ Capite vero 7. art. citato ejusdem

dem Sermonis cum eodem Seraphico Doctore Stigmatum naturam describit; capite 8. duodecim in eis adnotat miracula; & capite 9. inquit: „ Hæc sacra Stigmatizatio beati Francis sanctitatis ejus approbatio, & authenticatio fuit per Bullam crucifixi Dei viventis. „ S. Antoninus Hist. part. 3. tit. 24. fufe & ipse de S. Francisci Stigmatibus verba facit, nam cap. 1. §. 3 sic eorum ab initio integram ponit historiam: „ Quidam singulare concessum fuit beato Francisco, quod „ nulli inter natos mulierum legitur fuisse donatum, & hoc est impressio Stigmatum facrorum, ... Quia enim extincta videbatur „ memoria passionis Christi in mentibus hominum præ tepiditate eorum, voluit Dominus excitare, & incalescere hanc recordationem per impressionem manifestam cicuticum in corpore beati Francisci. „ Hujus mox historiam prosequens tum ibidem, tum cap. 2. §. 8. & 9., ubi pertractat de morte S. Francisci, eadem habet, quæ scribunt S. Bonaventura, & alii in superioribus capitibus laudati. Dionysius Carthusianus, qui obiit ann. 1471. ætatis suæ 69. Serm. *de S. Francisco*, illud Apostoli ad Galatas

ultimo, *Ego Stigmata Domini Jesu in corpore meo porto*, de Seraphico Patre sic exponit:
 „ Hæc verba S. Paulus in propria dixit per-
 „ fona ad litteram, quæ excellentissimo Con-
 „ fessori beatissimo Patri Francisco valde su-
 „ blimiter competunt, quoniam quinque vul-
 „ nerum Christi impressuras, seu Stigmata,
 „ quæ erant realiter vera vulnera, in suo
 „ corpore accepit, ac tulit. „ Petrus de Na-
 talibus in Catal. Vit. Ss. lib. 9. cap. 18. de *S. Francisco Confessore*, ad rem hæc habet:
 „ In visione Dei beatus Franciscus supra se
 „ crucifixum Seraphim aspexit, qui crucifi-
 „ xionis suæ signa sic ei evidenter impressit,
 „ ut crucifixus videretur & ipse. Consignan-
 „ turque manus, pedes, & latus crucis cha-
 „ ractere, sed diligenti studio ab omnium
 „ oculis Stigmata abscondebat; quidam ta-
 „ men hæc in vita viderunt, sed in morte
 „ plurimi conspexerunt. „ Quoniam vero
 Joannes Baptista Thiers in sua dissertatione
 contra Patrem le Franc, in præfatione indi-
 cata, istius verbis, & Jacobi de Voragine
 abutitur, ut alibi quoque innuimus, idcirco
 an recte Criticus iste intelligat, capite ultimo
 hujus operis examinabimus.

Ac-

Accedat nunc ultimo Joannes Baptista Mantuanus Carmelita, celebris Poeta, qui lib. 10. Pastorum, de S. Francisco hæc edidit carmina :

*.... Christi ante oculos patientis imago
Semper erat, plagas, & verbera mente
ferebat,
Et quas mente tulit, Deus apparere figuras
Illius in membris voluit; nam vulnere pectus,
Vulnere signavit palmas, & vulnere plantas;
Sicut ab Assyria veniens regione futurum
Angelus admonuit Laterani in limine tem-
pli.*

De S. Angelo Martyre, item Carmelita, intelligit hic Mantuanus, ac Bzovius quoque ad ann. 1220. num. xvi. refert, ipsum S. Angelum Divo Francisco Stigmata prædixisse, hunc vero eidem Angelo martyrium, & has prædictiones idem Poeta sic expressit :

*Ad tua Franciscus sese vestigia flexis
Prostravit genibus, sacris dedit oscula
plantis.*

*Insuper adjecit : Salve , Pater Angele ,
montis*

*Incola Carmeli , te mors manet incluta ,
Christi*

*Testis eris , tibi Rex divum decus annuet
istud .*

*Te quoque Francisco memorant responsa de-
disse*

*Talia : Solvendæ tanto pro munere grates ,
O Franciscæ , Deo , sed erit tua gloria nus-
quam*

*Inferior : tibi Christus enim sua vulnera
quinque*

Imprimet , & fiet Christi patientis Imago .

Alii plures hic omittuntur omnis ætatis , & conditionis auctores , qui legi possunt & apud Henricum Sedulium , sub initio Historiæ Seraphicæ elogia in S. Patrem Franciscum recensentem , & apud Antonium Daza in peculiari de argumento Stigmatum libello . Si igitur firmissime tenendum est factum , ut monet Launojus in dissert. de Sulp. Sev. §. 16. ,, si de ,, eo diversis & temporibus ; & locis scriptum ,, sit a pluribus exploratæ fidei viris , qui pro-
,, du-

„ ducantur in testes,, citra dubium admit-
tenda est Stigmatum S. Francisci impressio , a
plurimis diversorum temporum , & locorum
testibus , ut apparet, asserta , & quidem ex-
ploratæ fidei, & integritatis viris. Horum
autem auctoritas plurimi facienda est ex eo
præcipue, quod si juxta Dupinum, & Fleu-
rium ,, nauci habendum est quiquid novitius
,, auctor enunciat haud innixum testimonio
,, veteris alicujus scriptoris , qui rei gestæ æ-
,, tate , vel certe propiori vixerit ,, maximè
existimandum erit , quod multi referunt, au-
ctoritate fulti plurium veterum scriptorum,
qui facti cujusdam tempore , vel paucis ab
eodem evolutis annis , vixerunt , ut in re , de
qua agimus . Etenim ut , præter auctores quasi
coævos capite secundo allatos , adhuc alios ad
majorem firmitatem hic addamus, hi erunt
tres , Fr. Salimbene , Benedictus XI. & bea-
tus Joannes Firmanus .

Primus , qui cum S. Francisci discipulis
familiaritatem habuit, ac B. Joannis Parmen-
sis , S. Bonaventuræ in ministerio Generalatus
antecessoris immediati, socius, & amicus fuit, in
suo Chronico scribit : ,, Anno Domini 1226.
,, quarto nonas Octobris transit beatus Fran-
,, ci-

„ ciscus Ordinis fratrum Minorum Institutor,
 „ & Dux ex hujus mundi naufragio ad cæle-
 „ stia regna, die sabbati fero, & sepultus est
 „ die Dominico in civitate Assisi, ornatus
 „ Stigmatibus Jesu Christi. „ Benedictus XI.
 post annos tantummodo septuaginta sex a mor-
 te S. Francisci, Stigmatum festum in universa
 Ecclesia instituit, quod nobis pro veritate Stig-
 matum eorundem argumentum est invictissi-
 mum, cum Romani Pontifices nonnisi de re
 solemniter discussa, atque probata festum in-
 stituere soleant. Beatus Joannes Firmanus,
 ab Alverna dictus ob diuturnum triginta anno-
 rum in eo monte incolatum, Præfationem
 composuit, *Qui venerandum Confessorem*,
 quæ in Missis de S. Francisco legitur a Mino-
 ritis, & in qua Stigmatum impressio clarissi-
 me exprimitur. Hic namque vir sanctitate
 conspicuus, Ordinem ingressus anno 1272.
 missus deinde ad Alvernæ montem anno 1292.
 a Ministro Generali Fr. Raymondo Gaufridi,
 ibi vitam duxit ad annum usque 1322., & die
 9. Augusti pie sancteque decessit, ejusque Re-
 liquiæ in Sacratio ejusdem montis religiose
 asservantur. Locum hic haberet quoque au-
 ctor officii sacrorum Stigmatum, quod paulo
 post

post institutionem festi compactum, etiam nunc a Franciscanis, demptis Conventualibus, recitatur, sed alibi de ipso mentio facienda erit, ubi scilicet de eodem festo, quod nostri sæculi sapientes reprobare audent, specialiter agemus. Ex tot interim tantisque auctorum dictis, ad satietatem usque hætenus relatis, concludimus, Stigmatum impressionem in corpore S. Francisci Seraphici adeo veram esse, & certam, ut vix in historia Ecclesiastica factum inveniri possit, quod juxta criticen validioribus firmetur argumentis, & majori gaudeat certitudine, & evidentia.

C A P U T VII.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci monumentis evincitur antiquissimis, ex iis præsertim, quæ adhuc in monte Alverne existunt, & conspiciuntur.

F Actum quodcumque historicum pro vero & indubitato habendum esse docent Critici cum Carolo Leshio, apud P. Honoratum tom. 1. dissert. 3. art. 1., si factum ipsum, ut etiam cap. 1. adnotatum fuit, publicum sit;
 „ &

„ & in Orbis totius conspectum venerit ; ac
 „ ejus extent monumenta publica , & cære-
 „ moniæ , quæ tum inde , cum res accidit ,
 „ exordium duxerint . „ Stigmatum impressio-
 nem in corpore S. Francisci Seraphici , factum
 fuisse publicum , & in conspectum totius Orbis
 devenisse , ulteriori non indiget probatione ,
 cum superius demonstratum sit ad abundan-
 tiam , omniumque populorum vox , & ima-
 gines ejusdem Sancti ubique terrarum existen-
 tes , quæ ipsum passionis Christi signaculis or-
 natum exprimunt , satis deprædicent , & con-
 firmant . Vix enim ex hujusmodi imaginibus
 inveniatur una , quæ S. Franciscum sine Stig-
 matibus exhibeat , ne vetustissimis quidem
 exceptis , quia tum inde cum res accidit ,
 statim cum hisce notis imagines ejus , sive pi-
 ctæ , sive sculptæ exprimi cæperunt . Capite
 primo audivimus Alexandrum IV. in suis lit-
 teris , *Quia longum esset* , redarguentem Cle-
 ricos *de Castellæ , & Legionis Regnis* , signa
 hæc vel a S. Viri imaginibus abradentes , vel
 in eisdem fieri vetantes , id quod eundem Pon-
 tificem egisse etiam in aliis litteris , datis Epi-
 scopo Januensi , intelligimus a S. Antonino
 Hist. part. 3. tit. 24. §. 10. & ab aliis . Grego-
 rius

rius IX. similiter in suo diplomate, *Usque ad terminos*, alibi citato, reprehenderat prius Episcopum Olomucensem contendentem, „ quod cum solus Patris æterni Filius fuerit „ pro humana salute crucifixus, & ipsius dum- „ taxat vulnera devotione supplici adorare „ debeat religio Christiana, nec beatus Fran- „ ciscus, nec Sanctorum aliquis cum Stigmati- „ bus sit in Ecclesia Dei depingendus., Ex his pro inde habemus, S. Francisci imagines, quarum aliquæ quibusdam in locis adhuc existunt, statim ab ejus morte, vel saltem ab ipsius canonizatione, cum Stigmatibus pingi consuevisse, & publice exhiberi, & quidem de licentia sedis Apostolicæ, quoniam, ut ait Sixtus IV. in Bulla, *Licet dum militans*, etsi „ S. Franciscus Ordinis Minorum fundator per bien- „ nium antequam diem vitæ hujus clauderet „ extremum, sacra Stigmata Christi ejus copori „ adeo impressa portasset, illaque, durante „ dicto biennio, a multis visa & palpata fuissent, tamen non licuerat dicti Ordinis professores, ipsum gloriosum Sanctum cum hujusmodi Stigmatibus, quibus a Domino „ nostro Jesu Christo corpus ejus decoratum „ fuerat, pingi facere absque Sedis Apostoli- „ cæ

„ cæ concessione, & licentia speciali . „

Extant igitur, ut Critici volunt, Stigmatum S. Francisci monumenta publica, picturæ nempe ipsum cum hisce repræsentantes, quæ ex tempore, quo res accidit, exordium duxerunt, nec desiderantur cæremoniæ ab eadem origine repetendæ, quarum aliquas in præsentī, nonnullas in sequenti capite attingemus. Et ad præsens quod attinet, in primis ex quo Alvernæ mons in Etruria anno 1213. S. Francisco dono datus fuit a Comite Orlando, sive Rolando, Cataneo, Vallis Casentinæ, adjacentis regionis, & Clusii novi Domino, in maximo semper honore habitus est a fidelibus, præcipue vero post impressionem sacrorum Stigmatum in eo factam anno 1224. circa festum Exaltationis S. Crucis, si-ve, ut placet multis, ipso Exaltationis die. Ipsemet enim Comes primam ibi S. Francisci hortatu, ac juxta formam ab eodem Sera-phico Viro præscriptam, ædificare fecit Ecclesiam S. Mariæ de Angelis sacram, quæ adhuc existit, diciturque Ecclesia antiquior, licet deinceps aliquantulum aucta, & ornata, ut referunt Auctor antiqui Dialogi, & scriptor novi, Waddingus, & alii. „ Cum enim „ inquit An-

Annalista ad ann. 123. num. xxxi., fratrum
„ habitatio, crescente populi ad hunc locum
„ devotione, adventantes fideles capere mi-
„ nime posset, post viginti sex a morte Sera-
„ phici Patris annos, prout ex Apostolico
„ quodam Innocentii IV. diplomate, dato Lug-
„ duni xvii. mensis novembris anno Domini
„ 1252. satis constat, ex diversis eleemosinis
„ extendi, ampliarique cepit., Exemplar
harum litterarum incipientium, *Quoniam ut*
ait Apostolus, in quibus Pontifex concedit
Indulgentiam porrigentibus manus adiutrices
pro constructione, sive restauratione, & am-
pliatione hujus Ecclesiæ, asservari in eodem
sacro monte affirmat auctor prædicti Dialogi
lib. I. c. 1. testis oculatus. Hanc eandem Eccle-
siam ornavit postmodum ex ligno Dominicus
Bartoli Civis Florentinus anno 1486., hac
lege tamen id permittentes fratres, ut scri-
bunt ambo nunc laudati auctores, ne quid
ejus formæ immutaretur, neve quid accre-
menti acciperet, quod & in causa extitit, ut
semper in eodem statu permanserit, atque in
summa ab omnibus veneratione habeatur.
Hanc quoque sacram ædem, addunt recensiti
Scriptores, sibi in sepulturam elegit præfatus
Co-

Comes Orlandus, ejus fundator, ad quem plures alii Heroes, sanctique fratres appositum sunt, & ex utraque januæ parte ejus insignia adhuc inspicuntur, crucem desuper, ac tria lilia inferius habentia.

Alexander IV. summa in S. Franciscum devotione affectus, Ecclesiam ipsam a septem Episcopis, Aretino scilicet, Urbinatè, Florentino, Assisinate, Perusino, Tifernatè, atque Fesulano, quibus adfuit S. Bonaventura tunc Generalis Minister, de Christiano more benedici, & consecrari voluit, qui, iisdem auctoribus referentibus, maxima tum nobilium, tum quoque populorum multitudine stipati, vigesimo mensis augusti, summo studio, summaque diligentia Pontificis voluntati fecere satis, & post consecratam Ecclesiam, universum in gyro montem equitando benedixerunt, in cujus rei memoriam anniversaria quotannis ejusdem consecrationis dies circumvicinis populis solemniissima est. At cur hæc tanta in Alvernæ montem fidelium de votio? Non ob solum profecto S. Francisci in eo incolatum, quia alia quamplurima fuerunt loca, ab ipso pariter inhabitata, quæ nihilominus vix a populis respectivæ regionis hæc de

de causa & visitantur, & coluntur. Aliunde igitur universalis hæc, & singularis prorsus in Alvernæ montem devota affectio repetenda est, ac utique a persuasione firmissima, qua semper, ex quo res ibidem accidit, credidere fideles S. Franciscum Seraphicum Christi vulneribus illic insignitum fuisse, quod ostendunt, & confirmant, ut promissimus, etiam monumenta eodem tempore ibi erecta, & in præsens quoque existentia, & visibilia. Et reapse extat eo in monte, & conspicitur sacellum, Cardinalis dictum a cineribus Domini Galeotti de Ubertinis Aretini, Petræ malæ Comitis, S. R. E. Cardinalis, in eo conditis, quodque prima fuit beati Francisci cellula, a prælaudato Comite Orlando Cataneo sub maxima quadam fago ædificata, moxque expensis Catharinæ uxoris Comitis Roberti de Petra mala restaurata, in cujus fornice hæc legitur inscriptio, hujusce restationis tempore illic apposita . . . Anno Domini Mccxxiv. „ Beatus Franciscus sub hac arbore sæpe cum „ gratiarum actione, & lætitia spiritus come- „ dit. Et circa festum Exaltationis sanctæ „ Crucis Seraph ei in hujus montis latere, „ ubi nunc est cella Crucifixi, apparuit. Et

H

„ ex.

„ ex tunc corpori ejus Stigmata Domini Jesu Christi mirabiliter impressa fuerunt . „

Aliud in eodem monte cernitur antiquissimum Oratorium in duas Cappellas distinctum, quarum una, quæ jam fuit secunda cella S. Francisci, Cappella Crucis, uti scribunt prælaudati auctores, in qua Seraphicus Pater jejunavit quadraginta diebus in honorem Angelorum, altera sacrorum Stigmatum appellatur. Primam ex terra olim, & lignis compactam a sociis ejusdem S. Viri, Leone, Angelo, & Massæo, suis deinde sumptibus anno 1264. in justum sacellum transferendum curavit Symon Guidonis filius, Comes Castri Battifollis, nunc destructi, & aliorum oppidorum in Casentino, qui eodem anno etiam aliam sacrorum Stigmatum a fundamentis erexit, ut gentilitia ejus insignia, leonem habentia linea rubra divisum, plurimis in ejusdem Cappellæ locis affixa, evidenter ostendunt. Hic Symon, inquit auctor Dialogi lib. 1. cap. 7. S. Patri Francisco fuit contemporaneus, & ideo de mysterio Stigmatum optime instructus, ac exhortationibus quoque prædictorum sociorum Oratorium præfatum ædificare fecit in loco, ubi eorundem præcise contigerat impress-

pressio. In Cappella Crucis hæc marmori insculpta leguntur verba, tum ab auctore mox laudato, cum a Waddingo ad ann. 1213. num. xxxvii. exscripta: „ Anno Domini Mccclxiv. „ feria quinta post festum Assumptionis gloriosæ Virginis Mariæ, Comes Symon, filius illustris viri Guidonis, Dei gratia in Tuscia Palatinus, fecit fundari istud Orationarium ad honorem beati Francisci, ut ipse (cui in loco isto Seraph apparuit sub anno Domini Mccxxiv. infra octavas Nativitatis ejusdem Virginis, & corpori ejus impressit Stigmata Jesu Christi) consignet eum gratia Spiritus Sancti. „ In fornice vero ejusdem Sacelli, eodem ibidem referente Annalista cum aliis, hæc pariter, antiquissimis expressa characteribus, leguntur carmina:

*His quondam Divi Francisci hæc cella
secunda*

Exstitit in scopulis, nunc vero dicta Ducis:

*Hic quater arcta decem ille dies jejunia
solvit,*

Ordinis Angelici ductus honore sacri.

Insuper in medio Cappellæ sacrorum Stigmatum crates ænea cernitur, quæ, alia ferrea antiquissima & simplici sublata, a Domina Isabella, filia Antonii Francisci Scali, & Angeli Bardi uxore, anno 1529. posita fuit, & locum indicat præcisum, ut innuunt scriptores tum antiqui, cum novi Dialogi sacri montis Alvernæ lib. 1. c. 8. in quo S. Franciscus vulnera Christi recepit. Ad latus hujusce cratis videtur lapis marmoreus, in quo incisa exhibetur antiphona, *Calorum candor splenduit*, jam supra capite quinto exarata, quæ canitur quotidie a fratribus in processione illuc adventantibus, cum additione particulæ *Hic*, unde ajunt: *Cui Seraph hic apparuit*, quam particulam addunt etiam in vericulo, quem immediate recitant, dicentes: *Signasti Domine hic servum tuum Franciscum, Signis Redemptionis nostræ*. In tabulis denique supra chorum locatis hæc alia cernitur antiphona, quæ a cunctis Minoritis, demptis Conventualibus, canitur *ad Magnificat* in secundis Vesperis sacrorum Stigmatum, sicuti mox allata recitatur in primis, cum additione pariter particulæ *Hic*, aliorumque verborum circa finem, & est hujusmodi: „ Crucis hic appa-
„ ret

„ ret hostia, tensis in Cruce brachiis, sex
 „ alis tecta variis cum vultus elegancia, quæ
 „ Francisci cor attrahit, augens ei charisma-
 „ ta, suaque sacra Stigmata in ejus carnem
 „ potrahit. Salubris Christi passio nostris in-
 „ sit memoriis, impressaque præcordiis lacry-
 „ mas det cum gaudio. Amen. „

Prætereundum ulterius non est, quod
 item narratur in Dialogo antiquo cap. 22.,
 & in novo lib. 1. cap. 6. prælaudatum scilicet
 Comitem Symonem construere fecisse etiam
 ædículas quinque prope Sacellum sacrorum
 Stigmatum, quarum nunc quoque apparent
 rudera, pro quinque sacerdotibus Minoritis,
 qui sub stricta clausura separati ab aliis fratri-
 bus manentes, die noctuque in eodem Sacel-
 lo divinum officium, & alias Ecclesiasticas
 functiones devote persolverent. Mittebantur
 hi a Ministro Generali pro tempore, uti dixi-
 mus capite superiori de B. Joanne Alvernico-
 ta, erantque sanctiores ex toto Ordine delecti,
 & sub immediata ipsius Ministri Generalis ju-
 risdictione in prædictis cellulis habitabant, &
 habitare consueverunt usque ad annum 1431.,
 quando, extincta Symonis linea, Comitum
 videlicet Battifollis, qui victum & vestitum

ex institutione ejusdem Symonis illis quinque fratribus suppeditabant, ad commune cœnobium isti transferunt. Eodem vero anno 1438. quo fratres hi e cellulis ad Conventum remearunt, ne Stigmatum locus speciali fraudatus remaneret honore, prudenter sancitum fuit, ut singulis diebus ab uno sacerdote Missa ibidem celebraretur, atque ab universis fratribus Alvernicolis quotidie ad eundem fieret processio, quæ, ut superius inuimus, usque ad hæc nostra tempora religiose peragitur.

Extat in eodem monte & Ecclesia major, quæ ob auctum fratrum, & confluentium populorum numerum inchoata fuit anno 1348. expensis Domini Tarlati Petramalæ Comitis, ejusque uxoris Joannæ Sanctæ-floræ Comitissæ, uti constat ex verbis hisce, quæ in prospectu ipsius Ecclesiæ leguntur:

„ Anno Domini MCCCXLVIII. nobilis miles Dominus Tarlatus de Petra-mala, &
 „ Domina Comitissa Joanna de Sancta-flora,
 „ uxor ejus, ædificari fecerunt istam Ecclesiam ad honorem beatæ Mariæ semper Virginis. „ Hoc ipsum testantur etiam utrinque insignia, quæ tum intra, cum extra Ecclesiam ipsam in parietibus lateralibus conspi-

spiciuntur . Sed quoniam hoc ædificium ex-
pletum non fuit , nisi anno 1457. cura , & in-
dustria fratrum , ære præsertim Consulum ar-
tis lanariæ civitatis Florentiæ , idcirco istorum
quoque stemmata in summitate ejusdem inte-
riori apparent . Ita refert cum aliis auctor
novi Dialogi , testis oculatus , lib. 1. cap. 19. ;
qui & alias plures ædículas in eodem monte
existentes , & sub variis denominationibus ,
devotionis causa ibidem ab antiquo tempore
edificatas , recenset , ac describit . Capite ve-
ro 20. ejusdem libri narrat , in Sacrario ma-
joris Ecclesiæ asservari inter Reliquias pannic-
ulos quosdam sanguine madefactos , qui pau-
lo post impressionem sacrorum Stigmatum , e
vulneribus in S. Francisci imagine pennicillo
expressis miraculose effluxit . Hos , ex eodem
auctore , illuc attulit , & fratribus consignavit
illemet vir Teutonicus , qui ob suam incredu-
litate signa illa a prædicta imagine delere
tentaverat , nec ab opere destiterat , donec
miraculo territus , & melior factus , e regio-
ne longinqua ad Alvernæ montem se contu-
lit , & factum coram omnibus tum voce , cum
ipsis panniculis ad abstergendum sanguinem
adhibitis , testatus est .

H 4

His

His accedunt vetustissimæ S. Francisci imagines, quæ ibi, ac in toto terrarum orbe, ut diximus, Seraphicum Patrem exhibent quinque vulneribus decoratum. Harum namque plurimæ, vix eo ad cælum rapto efformatæ, Stigmatum ejus veritatem mirifice corroborant, cum in hisce præcipue vox, & suasio populorum omnis nationis conveniat, qui etiam Ecclesias variis in locis, diversisque temporibus erexerunt, a Stigmatibus denominatas, nunc plurimum numero auctas, post institutam Romæ Stigmatum eorundem Sodalitatem, inter Catholicos propagatam, quorum consensum, & pietatem pluris merito facimus, quam hæreticorum, & intemperantium Criticorum negas, & irrisiones. Istiusmodi imaginum extra Alvernæ montem existentium unam ex pene innumeris antiquissimam libet hic indigitare, quæ Bononiæ in Ecclesia S. Dominici in arca, sive urna marmorea ejusdem Sancti, a Nicolao Pisani sculpta videtur. Hoc opus, quod in monumentis fratrum Prædicatorum ejusdem urbis dicitur absolutum anno 1229. & apud Georgium Vasari pag. 17. editionis Romanæ anni 1759. alterius vero Taurinentis anni 1668. pag. 71. in-

inchoatum legitur anno 1225., S. Francisco adhuc vivente, perfectumque anno 1231., Seraphicum Patrem exprimit Stigmatibus notatum. Quare semper concludimus, quod si hujus impressionis publica extent in monte Alvernæ, & alibi monumenta, & cæremonia, quæ tum inde, cum illa accidit, exordium duxerunt, inter quas & ipsum festum computamus, post annos tantummodo septuaginta sex, ut alibi dictum est, a morte S. Francisci institutum, & in Ecclesia universali celebratum, juxta Leshii regulam a Criticis receptam, de eadem impressione dubitari non potest.

C A P U T VIII.

Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci vera probatur singulari devotione, qua Romani Pontifices, & Viri Principes Alvernæ montem prosequuti sunt.

PRæter Gregorium IX. Alexandrum IV. & alios Romanos Pontifices in superioribus capitibus laudatos, qui de veritate Stigmatum clarissimum perhibuerunt testimonium;

nium, eorum adhuc plurimi fuere, qui veritatem eandem ratam, & inconcussam habentes, hanc fassi sunt tum in propriis diplomatibus, tum peculiari devotione, qua summo opere affecti Alvernæ montem variis privilegiis, & gratiis exornarunt. Siquidem, ut eorum aliquos recenseamus, Innocentius IV. in suis litteris, *Licet cunctas*, scriptis anno 1250. locum Alvernæ sub speciali recepit Sedis Apostolicæ protectione, sub qua anno 1255. eum suscepit etiam Alexander IV. per suum diploma, *Si nova militia*, in quo locum ipsum commendat, & præcipit, ne umquam deferatur, sed jugiter a fratribus Ordinis Minorum inhabitetur, sicut mandavit etiam in alio, *Olim dum*, citato a Gonzaga part. 2. Conv. 17. Provinciæ Tusciæ, & ab aliis. Idem Innocentius IV. præter Indulgentiam concessam ministrantibus subsidia pro Ecclesiæ consummatione in monte Alvernæ, per aliud Breve, *Licet is*, alteram elargitus est quadraginta dierum tam visitantibus ipsam Ecclesiam, quam facientibus eleemosynam fratribus ibidem commorantibus. Nicolaus IV. vigore suarum litterarum, similiter incipientium, accedentibus devotionis

cau-

causa ad eandem Ecclesiam in solemnitatibus Sanctorum Francisci, & Antonii Patavini, & S. Crucis, ac per octo subsequentes dies, concessit pariter Indulgentiam unius anni, & quadraginta dierum. Bonifacius IX. *Splendor paternæ gloriæ*, idem facientibus in festo Stigmatum impertitus est eandem Indulgentiam, quam lucrantur visitantes Ecclesiam Portiunculæ apud Assisium die secunda Augusti. Rationem vero afferens hujus concessionis, inquit: „ Cum itaque, sicut accepimus, ad Ecclesiam domus fratrum Ordinis „ Minorum, sitam in monte Alvernæ Ar- „ tinæ diæcesis, in quo Dominus noster Jesus „ Christus beatum Franciscum suis sacratissi- „ mis Stigmatibus insignivit, tam Tusciæ, „ quam etiam multarum aliarum partium de- „ votionis causa maxima confluat populi „ multitudo. Nos cupientes &c. „ Has litte- ras Bonifacii IX. confirmarunt Sixtus IV. *Ex- „ injuncto nobis*, & *Dudum siquidem*, ac Inno- centius VIII. *Pastoris æterni*, qui ambo in respectivis litteris concedunt Ecclesiæ Alver- næ etiam Pœnitentiarios, eligendos a Mini- stro Provinciali Etruriæ, vel, ipso absente, a Guardiano ejusdem Conventus. Iſtis vero

Pæ-

Pænitentiariis sic electis, pro festo Stigmatum, pro diebus præcedentibus, & pro die immediate sequenti impertiuntur,, facultatem ab-
 „ solvendi in casibus, in quibus minores Pæ-
 „ nitentarii in Ecclesia Principis Apostola-
 „ rum de Urbe soliti sunt absolvere.,,

Eugenius IV. in sua Constitutione ,
Quamvis de cunctis, vi cuius instituit prote-
 ctiores, & defensores montis Alvernæ Consu-
 les, & Universitatem artis lanariæ civitatis
 Florentiæ, ita se exprimit;,, Inter ceteras
 „ religiosas Domos, in quibus fratrum Mi-
 „ norum Ordinis viget observantia regularis,
 „ domum S. Francisci, de Alverna vulgari-
 „ ter nuncupatam, Aretinæ diæcesis, in qua
 „ venerabilis Confessor beatus Franciscus ad-
 „ mirandæ ejus vitæ sanctimonix fundamenta
 „ jecit, quibus Catholicæ fidei veluti soli-
 „ diffimis columnis usque in hodiernum diem
 „ fulciri noscuntur, considerationis nostræ
 „ intuitum dirigimus, ut quemadmodum
 „ speciali prærogativa a beato Francisco illic
 „ peractæ pænitiæ, Stigmatibusque Sal-
 „ vatoris nostri miraculose in suo corpore re-
 „ ceptis illustratur, ita eo amplius, conce-
 „ dente Domino, augeatur, & conservetur
 „ in-

„ incrementis &c. „ Nicolaus V. *Inter ceteros* , Indulgentiam tribuit quatuordecim annorum , ac totidem quadragenarum facientibus eleemosynam pro conservatione Ecclesiæ , & Conventus Alvernæ. Gregorius XIII. *Salvatoris* , concedit „ ut quoties quicumque sacerdos sive sæcularis , sive regularis Missam in „ altari majori Ecclesiæ parvæ monasterii Ordinis fratrum Minorum de Observantia , „ montis Alvernæ, Aretinæ diecesis, pro liberatione unius animæ in Purgatorio existentis „ celebraverit, ipsa anima per hujusmodi celebrationem easdem Indulgentias , & peccatorum remissiones consequatur , & ad „ ipsius liberationem , pro qua celebrabitur „ dicta Missa , operetur, quas consequeretur, „ & operaretur, si prædictus sacerdos hac de „ causa Missam ad altare situm in Ecclesia S. Gregorii de Urbe , ad id deputatum , celebraret . „ Per aliud autem Breve , *Sacramentis Alverna* , tribuit peculiare Indulgentias visitantibus Ecclesiam majorem , & alias ædificulas , sive Oratoria sub diversis nomenclaturis in eodem monte existentia , pro quolibet loco peculiarem Indulgentiam . Paulus V. *Ad augendam* , concedit Indulgentiam plenam.

nariam visitantibus eandem Ecclesiam majorem in secundo festo Pentecostes, & Clemens XI. *Exponi nobis*, confirmat litteras Bonifacii IX. quoad Indulgentiam Portiunculæ, ac illas Sixti IV. & Innocentii VIII. quoad Pœnitentiariorum, & extendit idem privilegium pro tribus diebus Pentecostes, juxta præfatarum, Sixti, & Innocentii litterarum formam.

Idem Pontifex, *Ad augenda*, Christi fidelibus ad sacra montis Alvernæ loca, in honorem S. Francisci, qui signis Redemptionis nostræ mira Dei gratia, ut pie creditur, signatus fuit, devote accedentibus ad Ecclesiam sacrorum Stigmatum largitur in perpetuum Indulgentiam plenariam, etiam pro defunctis per modum suffragii applicabilem. Tandem Benedictus XIV., ut apparet ex litteris Cardinalis Petra, tunc Majoris Pœnitentiariorum, incipientibus, *Ex parte dilecti*, & asservatis in eodem monte una cum exemplaribus omnium aliarum nunc laudatarum, confirmat quoad Pœnitentiariorum diplomata Sixti IV. Innocentii VIII. & Clementis XI. ac impertitur ulterius Guardiano Conventus Alvernæ auctoritatem deputandi pro quolibet anni die alios duos Pœnitentiariorum ex Confessariis

riis approbatis ab Episcopo . Post tot Romanos Pontifices , qui Stigmatum impressionem in corpore S. Francisci veram , & realem habentes , Alvernæ montem etiam sacrum , & sanctum dixerunt , hic numerandi forent Episcopi , & Cardinales , qui non minori erga Stigmata S. Francisci devotione affecti , montem ipsum etiam pretiosis muneribus , quæ ibidem adhuc ostenduntur , diversis temporibus decorarunt . At ne infiniti simus , neve lectoris patientia abutamur , unum ex quamplurimis afferemus Neapoleonem Ursinum , S. Adriani Diaconum Cardinalem , & S. R. E. Legatum , qui cum Alvernæ jugum ascendisset , & sanctitatis vestigia inibi existentia contemplatus esset , in suis litteris datis Imolæ VI. Idus Julii Pontificatus Clementis V. anno 1. introeuntibus Ecclesiam S. Mariæ dicti montis concedit Indulgentiam centum & quadraginta dierum , totidemque tum visitantibus Ecclesiam Stigmatum , tum audientibus concionem in monte ipso ; centum deferentibus victualia fratribus incolis ; quadraginta istis concionantibus in illis viciniis , ac totidem subvenientibus eosdem fratres in necessitatibus . Harum litterarum mentionem faciunt auctor Dialogi
la.

facri Montis lib. 2. cap. 7. & Waddingus ad ann. 1260. num. LVII. ac in eis loquens Cardinalis de Viro Seraphico, inquit: „ Hic velut „ Angelus ascendens ab ortu solis, in sacro „ loco montis Alvernæ, per operationem „ Christi in specie Seraphim meruit sacris „ ejusdem passionis signaculis insigniri. „ Eadem ferme habet etiam Jordanus, item Cardinalis Ursinus, Episcopus Sabinensis, & Ordinis Minorum Protector, scribens de Alvernæ monte in quadam sua epistola: „ San- „ ctissimus Dominus noster Dominus Eugeni- „ us divina providentia Papa IV. ex fide di- „ gnorum intimationibus, & relatibus acco- „ pit notitiam, quod in loco montis Alver- „ næ, in quo S. Franciscus, Pater, & Dux „ vester, Crucifixi Stigmata ex apparitione „ Seraphica dono divinitatis obtinuit &c. „

Sed cur quæso hæc tam propensa in Alvernæ montem Romanorum Pontificum, & Prælatorum quamplurium pia liberalitas, & munificentia, nisi quia firmiter credebant, ibi S. Franciscum Christi vulneribus insignitum fuisse? Ita sane, ut in eorumdem scriptis lucet apertissime; unde Alexander IV. centies adductus, *Romani est summi Pontificis,*
 coq.

concedit etiam fratribus Alvernæ, ut in quolibet Italiæ loco pro suis, Conventus, aut Ecclesiæ necessitatibus quæstum exercere, & res mendicatas, aut quocumque titulo acq̃uistas, libere, & absque ulla vectigalium solutione ad Conventum deferre possint. Siquidem scriptores plurimi & hanc assignant tot privilegiorum, & concessionum rationem, fidelium scilicet populorum ex variis mundi partibus concursum, & affluentiam ad montem Alvernæ, ex quo nos inferimus, Stigmatum S. Francisci veritatem omnium Catholicorum consensum fateri, & confirmare. Nec soli visitarunt hunc montem, ac religiosos erga ipsum sese ostenderunt rudes, & illiterati homines, in quibus errores, & præjudicia sistunt facilius, & radices figunt, sed personæ etiam magni nominis, scientia, conditione, & dignitatibus conspicui. Omissis brevitatis gratia Episcopis quamplurimis, necnon pene innumeris sæcularibus Dominis, eos tantum indicabimus, qui licet in apice terrenarum dignitatum constituti, pietate ducti in beatum Franciscum, ejusque Stigmata, etiam e dissitis regionibus advenientes, sacrum Alvernæ montem conscendere, ædiculas

I

las.

Iasque in eo sitas visitare non dubitarunt. Plures in primis jure hic laudandi forent Serenissimi Etruriæ Duces, qui nedum cum uxoribus, & filiis quam sæpissime hunc montem in eorum ditione positum personaliter illustrant, sed donis quoque munificentissimis, tum ad loci splendorem, & conservationem, cum ad fratrum sustentationem collatis, nobilitarunt. Hanc eorum liberalitatem facile indicant insignia gentilitia, tum ædificiis, tum sacris vestibus, tum jocalibus divino cultui destinatis, tum & libris impressa, & adhuc visibilia. Verum quia nimis longum esset horum, aliorumque nomina, & beneficia singillatim vel tantum enumerando recensere, idcirco de quibusdam aliis mentionem faciemus, plurimis omissis, de quibus Waddingus ad ann. 1213. num. LII. compendiose scribit: „ Hunc montem quamplurimi Heroes, „ atque Heroinæ, Duces, Principes, Regi- „ næ, atque Imperatores sua præsentia ho- „ nestarunt. „

Robertus Sicilia, & Jerusalem Rex, S. Francisco, ejusque Ordini addictissimus, cum uxore sua Regina Sancia, & filio primogenito Carolo Calabria Duce, Alverna montem devo-

devotissime visitavit , uti referunt auctores tum antiqui , tum novi Dialogi ejusdem sacri montis lib. 2. cap. 8., ubi idem narrant etiam de Joanna Sabaudia , Græcorum Imperatori nupta , quæ Constantinopoli Romam , hinc pro suo pio in Seraphicum Patriarcham affectu Assisium , moxque ad Alvernæ montem se contulit . Ex iisdem auctoribus habetur , Joannam quoque Franciæ Reginam eundem montem præsentia sua illustrasse , atque in Galliam subinde reversam , fratribus commorantibus in quinque cellulis , de quibus capite superiori loquuti sumus , victum , & vestitum , quoad vixit , propriis sumptibus abunde ministrare fecisse hac conditione , ut pro ea quotidie in Cappella sacrorum Stigmatum Deum exorarent . Denique Henricus VII. aliis VI. Romanorum Imperator , & ipse anno 1312. Alvernæ montem pietate vere Christiana honestavit , ac universis hujusce locis perlustratis , in quibus factum aliquod recolitur memoria dignum , fratres incolas , eorumque Guardianum , qui erat eotunc beatus Joannes Firmanus , ratione incolatus ab Alverna dictus , ut alibi innuimus , sub Imperiali sua protectione benigne suscepit , datis

de hac re specialibus litteris , quæ exhibentur ab auctore novi Dialogi lib. 2. cap. 7. & in fine operis , ac a nobis in Supplemento ad Bullarium Franciscanum , quarum tenor est hujusmodi.

„ Henricus Dei gratia Romanorum Im-
 „ perator , semper Augustus , nobilibus vi-
 „ ris , & universis Vicariis civitatis , & di-
 „ strictus Aretii , ac Comitibus de Casenti-
 „ no , de Ubertinis , de Valenzano , Talla ,
 „ Bagnena , & de Clusio , ceterisque sacri
 „ Romani Imperii fidelibus præsentis literas
 „ inspecturis , gratiam suam , & omne bo-
 „ num .

„ Cum nos religiosos viros , Joannem
 „ Guardianum , & fratres Minorum Ordinis
 „ domus sacri loci montis Alvernæ , devotos
 „ nostros dilectos , in protectionem nostram ,
 „ & Imperii specialem duxerimus assumen-
 „ dos , fidelitati vestræ firmiter præcipiendo
 „ mandamus , quatenus (eosdem Guardia-
 „ num , & fratres loci prædicti nobis com-
 „ missos habentes) ipsos in personis , & re-
 „ bus suis auctoritate nostra efficaciter defen-
 „ datis , non permittentes ipsis a quoquam
 „ molestiam , aut injuriam aliquam irrogari ,
 „ sic

„ sic ut indignationem nostram , & pœnam
 „ arbitrio nostro inferendam volueritis evita-
 „ re , præsentium testimonio litterarum .

„ Datum in Castris ante Castrum Mon-
 „ tis Varchii xv 11. Kal. Octobris , anno Do-
 „ mini 1312. Regni nostri anno quarto , Im-
 „ perii vero primo . „

Ex his omnibus magis magisque liquet , &
 firmatur , Stigmatum impressionem in corpore
 S. Francisci Seraphici veram esse , & indubi-
 tatam , utpote a fidelibus omnis conditionis ,
 dignitatis , et gradus agnitam , & ore ; scri-
 pto , atque factis quoque assertam . Univer-
 forum namque Catholicorum consensus , tot
 illustrium suffultus testimoniorum præsidio ,
 ac ipsius Ecclesiæ approbatione , et auctorita-
 te firmatus , merito nos impellit ad impressio-
 nem ipsam veram , et realem habendam ,
 quidquid maligno astu , et absque ulla prorsus
 ratione Novatores , et nostri sæculi intempe-
 rantes Critici contra eandem effutiant , &
 moliantur .

CAPUT IX.

*Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci
festo de eadem ab Ecclesia instituto roboratur.*

TAnta fuit quorundam Romanorum Pontificum in S. Francisci Stigmata devotio, ex ea procedens animi persuasione, qua invictissimis ducti rationibus ea firmiter credebant, ut eorum aliqui nedum hortati sint fideles omnes ad eadem pie quidem, sed indubitanter credenda, sed etiam exprobraverint quorundam incredulitatem, ac p̄anis quoque spiritualibus hos impulerint ad eorundem veritatem amplectendam. Ita fecisse Gregorium IX. & Alexandrum IV., ipsosque, & alios etiam Indulgentias concessisse statutis diebus lucrandas a frequentantibus devotionis causa Alvernæ montem, ex respectivis eorum litteris satis superque intelleximus. Verum ut quidquam adhuc addamus, Gregorius IX. per suum Breve, *Scraphim volabant*, Indulgentiam concedit visitantibus Alvernæ die Septembris decima septima, in qua Stigmatum im-

impressione agitur memoria; Alexander vero IV. per suas litteras, *Cum ad promerenda*, eas concedit illuc accedentibus in festivitatibus Sanctorum Francisci, Antonii Patavini, & Claræ Virginis, ac per alias, *Sanctorum meritis*, universis eundem locum frequentantibus in omnibus solemnitatibus beatissimæ Virginis Mariæ. Horum pietatem, & affectum, qui utpote oculati testes, ut ostensum est, fontes aliorum fuerunt, successores plurimi æmulati sunt, in præcedenti capite recensiti, qui favoribus Alvernæ montem cumularunt. Nunc, ut de festo aliquid attingamus, de iis agemus Romanis Pontificibus, qui Stigmatum festum vel instituere, vel celebrius reddere studuerunt.

Philippus Mornæus Lutheranus festum hocce ab Alexandro V., quia Minorita, præceptum fuisse scribit, ut sui Ordinis fratribus gratum quid præstaret. Hæretici hujus ignorantiam, siue potius malitiam, confutat, ut in præfatione observavimus, Leonardus Coquæus Augustinianus to. 2. in *Antidoto contra progressum sexagesimum primum*, ubi ex pagina 508. Historiæ Papatus ab ipso Mornæo conscriptæ, hæc genuina refert istius verba:

„ Alexander V., quia Minorita , ut Ordini
 „ Minorum gratificaretur , legem statuit , ut
 „ Stigmata Francisci omnes Christiani crede-
 „ re teneantur , in quorum etiam veneratio-
 „ nem festum instituit ., Duo hic apertissime
 falsa eructat Mornæus hæreticus , voluisse
 nempe Alexandrum V., ut omnes Christiani
 crederent impressionem Stigmatum S. Franci-
 sci , horumque festivitatem ipsum instituisse ,
 quæ , dicebam , ambo sunt falsa , & inique
 animo ad invidiam excogitata . Falsum est
 primum , quia a nullo Summo Ecclesiæ Pa-
 flore id unquam sancitum legitur , si vel Ale-
 xandrum V., ut placet Mornæo , vel alium
 quemcumque intelligat hæreticus , sicut in-
 telligere videtur ut Ecclesiæ Romanæ impo-
 nat , hujusmodi , aut simili Constitutione ar-
 ctare voluisse fideles ad Stigmata S. Francisci
 ea fide credenda , qua Christianæ religionis
 dogmata credere tenentur . Numquam enim
 Romanorum Pontificum ullus id somniavit ,
 nec ipse certe Gregorius IX. aut Alexander
 IV. , quia licet in respectivis litteris alibi ci-
 tatis ambo redarguant eorum insolentiam , qui
 Stigmatum eorundem veritatem negabant ,
 atque ad hanc admittendam etiam anathema-
 te ,

te, & aliis panis eos perstringant, non tamen veluti dogma fide divina credendum, sed tantum ut piam sententiam, rationibus vallatam firmissimis, ideoque sola humana fide religiose colendam, impressionem ipsam fidelibus proponunt, quin vel Mornæus, vel hæreticorum alius contrarium aut ostendere, aut evincere possint.

Falsum est secundum, quia festum Stigmatum, scriptoribus, qui de ipso loquuntur, fatentibus universis, non Alexander V. Minorita, sed Benedictus XI. Dominicanus, centum annis Alexandro antiquior, post annos videlicet tantummodo septuaginta septem a S. Francisci morte evolutos, ut iterum diximus, instituit, & mandavit. Neque id Mornæus cum suis in crimen tanto Pontifici vertere debet, quoniam a P. Honorato a S. Maria tom. 2. lib. 1. dissert. 1. art. 3. scimus, „ Pro-
 „ testantes millies fuisse convictos, Ecclesiæ
 „ potestatem esse instituendi nova festa, alias-
 „ que id genus solemnitates, quemadmodum
 & ipsi Synagogæ olim potestas fuit. Neque imponat Lutheranus, per hujusmodi institutiones nova dogmata ab Ecclesia constitui, quia cum factum aliquod insigne, solis rationibus
 hu-

humanis festive colendum ipsa suis fidelibus proponit, in eadem ipsum relinquit pia credibilitate, qua prius gaudebat, & naturaliter gauderet adhuc, etiamsi festum de eo minime esset institutum, licet fideles Ecclesiæ judicio tunc innixi, tutius factum ipsum hinc teneant, & colant. Benedictus igitur XI. primus fuit solemnitatis auctor & institutor, ac post hujus Constitutionem, Minoritæ anno 1337. Caturci in Capitulo Generali congregati idem festum indixerunt solemniter in universo Ordine celebrandum, de quo & officium proprium ordinarunt, a fratre Gerardo Odonis, mox Generali Ministro, concinnatum. Waddingus propterea ad ann. 1228. num. LXXVIII. de eodem festo pertractans, hæc habet: „ Mis-
 „ sæ præfationem incipientem, *Qui veneran-*
 „ *dum Confessorem*, instituit sanctus vir frater
 „ Joannes de Alverna. Officium sacrorum
 „ Stigmatum concinnavit frater Gerardus Odo-
 „ nis Gallus, sub Joanne XXII. Generalis Mi-
 „ nister: „ Eodem tempore hoc festum ab Ec-
 „ clesia universali celebratum fuisse scribit idem
 „ Annalista ad ann. 1224. num. xv. dicens: „ A
 „ multis annis præclarissimi, & singularis hujus
 „ Dei muneris in Sanctum Franciscum com-
 „ me-

„ memoratio fit in tabulis Ecclesiæ. Ea habetur
 „ ad decimam septimam Septembris in Marty-
 „ rologiis Francisci Maurolici, Petri Galesinii
 „ in additionibus ad Martyrologium Ufuardi,
 „ utriusque impressionis Joannis Molani, &
 „ in Romano vetusto apud me MS. In Romano
 „ item impresso anno 1509. & tandem ut in
 „ novo per Cæsarem Baronium recudendo,
 „ eadem die reponeretur hoc festum manda-
 „ vit Sixtus V., scriptis sua manu sequentibus
 „ verbis, quibus illud voluit recenseri: „ *Com-*
 „ *memoratio impressionis sacrorum Stigmatum,*
 „ *quibus S. Franciscus, Ordinis Minorum In-*
 „ *stitutus, in ejus manibus, pedibus, & late-*
 „ *re, mira Dei gratia in monte Alvernae in*
 „ *Hebraria impressus fuit.*

Coquæus pariter loco laudato respon-
 dens Mornæo, inquit: „ Multorum testimo-
 „ niis, & fidissimis relationibus comprobata
 „ fuere S. Francisco impressa Stigmata, de qui-
 „ bus S. Bonaventura in historia vitæ S. Fran-
 „ cisci cap. 13. , de quibus & in Martyrolo-
 „ gio Romano decima septima Septembris:
 „ *Commemoratio,* ut supra, post quæ immédia-
 „ te prosequitur Coquæus: „ In quem Marty-
 „ rologii locum Baronius: „ *Porro rem adeo*
 „ *ad-*

*admirabilem, ac tantopere testatam, Benedictus Papa XI. anniversaria solemnitate duplici officio Ecclesiastico voluit celebrari, quam, nescio quomodo lapsam, in Martyrologio Romano hac die recenseri, hocque loco poni Sanctissimus D. N. Sixtus Papa V., tanti Patris alumnus, mandavit. Lapsam, ut ait Baronius, Stigmatum S. Francisci solemnitatem, five potius, dum multis in locis, ut scribit Waddingus, negligeretur, Paulus V., ut corda fidelium in Christi crucifixi accenderentur, amorem, intercedente Philippo III. Hispaniarum Rege Catholico, negotiumque promoventibus Illustrissimo Domino Gabriele de Trejo S. R. E. Cardinali, & Reverendissimo P. Antonio a Trejo, Ordinis supremo Rectore, modo Episcopo Carthaginensi, ejusdem Cardinalis fratre germano, adscribentibus ceteris sacrorum Rituum praefectis Cardinalibus, restituit. Cuncta haec Benedictus XIV. in egregio suo opere de Servor. Dei Beatif. & Beatorum Canoniz. lib. 4. part. 2. cap. 9. num. 11. verbis hisce complectitur: „Itaque quamvis in lectionibus officii, quod recitatur die festo S. Francisci in Ecclesia universalis, mentio habere-
tur*

„ tur sacrorum Stigmatum, Benedictus XI.,
 „ ut cælestis hujus charitatis memoria pecu-
 „ liariter coleretur, festum sacrorum Stigma-
 „ tum S. Francisci instituit, veluti referunt
 „ Cardinalis Baronius in Notis ad Martyrolo-
 „ gium Romanum ad diem 17. Septembris, &
 „ Pagi in Brviario Romanorum Pontificum
 „ tom. 3. p. 337. Sixtus Papa V. elogium compo-
 „ suit, quod habetur in Martyrologio Romano
 „ ad prædictam diem 17. Septembris, teste Ti-
 „ burtio Navarro in vita S. Francisci cit. lib.
 „ cap. 5., & particulare tandem officium ea-
 „ dem die recitandum prius indultum est Re-
 „ ligiosis S. Francisci, extensum deinde ad
 „ alios locos, & Diæceses, postremo sub
 „ Paulo V. ad Ecclesiam universalem propa-
 „ gatum. „ Ipsemet Benedictus XIV. in nova
 „ editione Martyrologii Romani fideliter edi-
 „ voluit elogium a Sixto V. compositum.

Officium hoc particulare, quod a Fran-
 ciscanis in festo Stigmatum recitatur, est illud
 idem, quod, ut supra dictum est, a fratre
 Gerardo Odonis compactum fuit, & in quo
 ad Matutinum dicitur Invitatorium „ Regi,
 „ quæ fecit, opera Christo confiteantur, cujus
 „ in Sancto vulnera Francisco renovantur „
 quod

quod repetitur etiam in ejus festo die 4. Octobris. In primo nocturno ponuntur lectiones ex cap. 5. & 6. ad Galatas, in qua habetur, & legitur etiam in Missa: „ Ego enim Stigmata Domini Jesu in corpore meo porto; „ & in secundo leguntur lectiones ex Legenda S. Bonaventuræ desumptæ, ut alibi quoque adnotavimus, in quibus historia Stigmatum egregie describitur. In utrisque Vesperis, & Laudibus dicitur versiculus cum responsorio „ Signasti, Domine, servum tuum Franciscum, signis redemptionis nostræ; „ & in hymno canitur in primis Vesperis:

*Vertex montis inflammatur ,
 Vicinis cernentibus ,
 Cor Francisci transformatur
 Amoris ardoribus ,
 Corpus vero mox ornatur
 Mirandis Stigmatibus .*

In illo vero Matutini habetur „ Crucis hærens vestigiis, Crucis fructum consequitur,
 „ Quo corde, carne pungitur, & signatur
 „ indiciis. „ Ab Ecclesia universali in eodem festo dicuntur versiculus, Lectiones, & Epistola.

stola ut supra, & in hymno, *Iste Confessor*, Vesperarum, & Matutini cantatur: „ Hac „ die lætus meruit beata vulnera Christi; „ sicut in alio ad Laudes dicitur: „ Anni rever- „ so tempore, Dies refulsit lumine, Quo „ Sanctus hic de corpore, Christi recepit „ Stigmata „ & hæc omnia Romanorum Pontificum approbatione, & permisso tum a Franciscanis, cum ab universo Clero recitantur una cum oratione omnibus communi, in qua impressio sacrorum Stigmatum non minus absolute, & clare exprimitur.

Alii Summi Pontifices, Pauli V. tum prædecessores, cum successores, idem festum extulerunt, & gratis exornarunt. Clemens XII. per suas litteras, *Cælestium munerum*, datas die 31. Augusti anni 1731. concedit Indulgentiam plenariam universis Christianis fidelibus, visitantibus in festo Stigmatum quamcumque Ecclesiam Ordinis Minorum, in quibus idem festum sub ritu duplicis secundæ classis celebratur, quemadmodum a semiduplici ad duplicem ritum ultimo ipsum extulit in Ecclesia universali Clemens XIV. Pia hæc tot Romanorum Pontificum sollicitudo, quæ eos impulit quoque ad probandam, & privile-

legiis cumulandam fidelium Sodalitatem ab iisdem Stigmatibus denominatam, quæ primum, ut etiam alibi diximus, Romæ erecta, & nunc celeberrima, jam longe lateque propagata est, si non hæreticos, quos hic non alloquimur, Catholicos certe movere debet ad Stigmatum impressionem in corpore S. Francisci, pie sane, sed firmiter credendam. In hac vero credibilitate magis magisque eos confirmare debet totius Ecclesiæ consensus, fidelium nempe omnium pietas, & religio, qui Supremo Pastori libenter, ac humiliter, ut decet filios, obsequentes, hujus impressionis veritatem admittunt, & fatentur, Missamque, & officium de ea recitant, in quibus impressio ipsa, ut modo dicebamus, solemniter commemoratur. Si hæc etherodoxos, & Ecclesiæ rebelles non excitant, istius devotos filios utique suadere debent, quos non latet, quanta maturitate, & diligentia in hisce rebus ipsa procedat, quique non ignorant, multorum testimoniis, & fidissimis relationibus, etiam juridice libratis, & sub juramento acceptis, S. Francisci Stigmata eam probasse antequam de istis festum institueret.

„ Facta historica „ inquit P. Honoratus
tom,

tom. 1. dissert. 7. art. 2. §. 3., five demum
 „ quædam celebritates in Dei , Mariæ Virgi-
 „ nis, Sanctorumque cultum institutæ , quæ
 „ ad pietatem excitandam, & fideles Christi
 „ optimis exemplis imbuendos maxime con-
 „ ferunt , five tacita Ecclesiæ consensione
 „ probentur , five nobis proposita sint in
 „ Martyrologiis , Missalibus , Kalendaris ,
 „ aliisque similibus Ecclesiasticis monumen-
 „ tis, constans est, prudenter agere illum,
 „ qui hæc suscipit eo animo , eaque ratione,
 „ quibus ad nos traducta sunt , nimirum tam-
 „ quam traditiones , & facta veri similli-
 „ ma. „ Si namque ex eodem auctore tom.
 „ 2. dissert. 3. reg. 1., nulla est pia traditio re-
 „ cipienda, quæ argumentis rei, de qua agi-
 „ tur, aptis, non fulciatur; „ illa profecto
 „ admittenda est, quæ hisce solidatur invictis-
 „ simis, ab ipsa Ecclesia rigide expensis, &
 „ admittis, quia „ pietate Christiana cogimur,
 „ eas potius sequi partes, a quibus Ecclesia
 „ est, quam nonnullorum Criticorum, qui
 „ pias traditiones ad fabulas amandant. „
 „ Catholicorum plurimos, hac nostra ætate vi-
 „ demus, qui singularitatis, & inanis gloriolæ
 „ amore Ecclesiæ partes relinquunt, & Criticis

K

pias

pias traditiones solo fastidio suo negantibus,
 imo hæreticis ipsis adhærent, ac proprias
 phantasias clarissimorum virorum, ejusdem-
 que Ecclesiæ maturo judicio ita præferunt,
 ut istius, illorumque auctoritatem, & ratio-
 nes despiciant. Hi profecto ex illis sunt,
 „ qui „ scribit Muratorius de Ingen. Mode-
 rat. lib. 1. cap. 2. „ sibi videntur cordati, sa-
 „ pientesque viri, quum unius suæ mentis
 „ vocem, ac judicium audiunt, aliorumque
 „ contemnunt; & ad destruendum, quam
 „ ædificandum aptiores, aut nihil probant,
 „ aut id solum probant, quod animi sui ap-
 „ petitibus blanditur, & quod suæ tantum
 „ meditationis aciei perspicuum, firmissi-
 „ mumque apparuit. „ Superbiæ vento mi-
 ferrime inflati, nova quotidie ruminant, ac
 temeritate pleni contra ipsius Ecclesiæ men-
 tem eructant, illud ejusdem Muratorii igno-
 rantes cap. 12. „ auctoritatem ingenii nostri
 „ cedere debere, ubi auctoritas Ecclesiæ in-
 „ tercedit, „ atque illud cap. 16. „ novitatem
 „ inter signa erroris habendam esse. „ Ut
 hanc vero suam honestent audaciam, & te-
 meritatem, se in his attentandis zelo Eccle-
 siasticæ disciplinæ duci gloriantur, expro-
 bran.

brantibusque reponunt , in Martyrologio , in Breviario , & in aliis consimilibus libris fabulas multas insertas esse , & facta minime digna , quæ a viro ratione utente recipiantur .

At nesciunt hæc agentes nostri sæculi doctores , quod ,, si occurreret in Breviario factum aliquod falsitatis ingerens suspicionem , non sunt propterea cetera omnia ad fabulas ableganda , sicuti non aspernamur scriptoris alicujus testimonium , qui captus nonnumquam fuerit in narrando . ,, Historiam impressionis sacrorum Stigmatum in corpore S. Francisci Seraphici , quam ex Divo Bonaventura , ut notavimus , Ecclesia legendam proponit in Breviario Romano , suspicionem falsitatis haud ingerere posse , ex hætenus dictis facile quisque , evidenterque perspiciet , simulque affirmabit , si ratione tamen , & docilitate non careat . Tot enim , ac tanta sunt monumenta , juxta regulas Critices invictissima , quæ realitatem hujus impressionis aperiunt , & evincunt , ut nonnisi cæcus ; aut pervicax fidem eis denegare possit . Monumenta autem isthæc si parumper animo librasset , aut saltem una semel legisset

Joannes Baptista Thiers, vel quicumque sit
 auctor dissertationis gallicæ contra P. le Franc,
 hujus capiti 4. hoc non præmisisset argumen-
 tum: „ Stigmata S. Francisci haberi nequeunt
 „ pro veritate constanti. „ Et sane, quas ra-
 tiones Thierius affert ad hanc suam propositio-
 nem probandam, aut quod examen instituit
 rationum, quæ pro veritate Stigmatum pro-
 ducuntur? Nullum omnino, ut ejus disserta-
 tionem legenti luculenter apparet, unde Cri-
 ticum agens, peccat contra hanc Criticorum
 regulam, quam ab omnibus receptam tradit
 P. Honoratus tom. 2. lib. 1. dissert. 1. art. 3. &
 est hujusmodi: „ Rectè sapientibus, & veri-
 „ tatis amatoribus propositum esse debet in-
 „ vestigare, nonne mos hic, solemnitas ista,
 „ pia istæ opinio satis habeat testimonii, &
 „ firmitatis; an traditio de ea nobis relicta sit
 „ solida, quantum interest esse; num facta
 „ hæc tantum historica, quæ per manus ho-
 „ minum ad nos usque devenerunt, proba-
 „ bilitate polleat ad rectæ critices regulas
 „ exacta, ut illis assentiamur, & fovendæ
 „ Christianorum pietati objici possint, quin
 „ ipsis credentes nimix credulitatis, & su-
 „ perstitionis redarguantur, itemque utrum
 „ æquius

„ æquius sit illa amplecti, quam rejicere. „
 An horum vel unum egerit Thierius in S.
 Francisci Stigmatibus vellicandis, ac proinde an recte sapiens, & veritatis amator dici queat, pro ipso jam sepulto videat novorum opusculorum collector, ac Thierianæ dissertationis traductor, & laudator. Scioli nostri dum Stigmatibus hisce bellum indicunt, nec unum quidem servant ex iis, quæ Critici præscribunt, neglectis enim, pessumdatisque rationibus, auctoribus, & Ecclesia, gratis eadem inficiantur, vel subsannant, horumque festum, quia ita ipsis placet, vel potius, quia ipsis non placet, penitus abjiciunt, & propriæ vocis auctoritate superstitionem, illusionis fomentum, & idcirco damnabile edicunt, ut in sequenti capite observabimus.

C A P U T X.

Festum impressionis sacrorum Stigmatum in corpore S. Francisci Seraphici superstitionem non esse, ut Critici nonnulli effutiant, declaratur, & ostenditur.

MOnuimus in præfatione, Jacobum le Fevre d'Etaples, Bælio referente in suo Dictionario Historico critico, loco ibidem citato, damnare festum sacrorum Stigmatum S. Francisci tamquam superstitionem, eique essentiri Bælium ipsum, qui exultans in rebus pessimis adnotat in margine, ipsius Jacobi verba afferri a Simonio in Historia novi Testamenti cap. 34. pag. 494. & 495. Vult impius Bælius hanc superstitionem in eo esse, quod factum hocce mirabile, fidelibus propositum, injicere possit devotas animas in illusionem, ac in multis mentis alienationem, & ecstasim excitare, quæ & illorum esse videtur opinio, quæ idem festum interdunt, & ab Ecclesiæ Kalendariis adimunt, & excludunt. At nobis hæc audientibus potius lætandum, quam dolendum est, quia nos ad-

ver-

vertunt, S. Francisci Stigmata ab illis ipsis oppugnari; a quibus Ecclesiæ dogmata aggre-
diuntur, quales sunt Novatores; vel a quibus ejusdem sacri ritus, & piæ opiniones reprobantur, qui sunt nostri sæculi intempe-
rantes Critici, quique odientes lucem, illu-
minati dici volunt. Hi namque licet hæretico-
rum nota ab Ecclesia affecti non sint, quia ta-
men in rebus ad religionem spectantibus ni-
mis audaces, ac temerarii, apud cordatos,
piosque viros non bene audiunt, & pessime
olent.

Etenim le Fevre in primis, suspectæ fi-
dei, & inquietæ indolis homo, accusatus ut
fautor hæresis Lutheranae, laurea doctorali
privatus, Parisiis expulsus fuit, ut de eo scri-
bit auctor Dictionarii auctorum Ecclesiastico-
rum, qui etiam addit, quod cum esset Vi-
carius generalis Episcopi Meldensis, hæresis
Calvinianæ suspecti, & ipse d' Etaples reus
habitus est ejusdem impietatis. Richardus Si-
monius a clarissimo Bossueto in defensione
Traditionis, & Patrum part. 1. dicitur con-
temptor Patrum eorumdem, & auctoritatis
Ecclesiæ, utpote qui dubia reddere studeat
sacratiora nostræ religionis mysteria, ac eo

tendat, ut traditionem e medio tollat, religionemque evertat universam, extollendo auctores hæreticos, & doctioribus hos præferendo Ecclesiæ Patribus, quorum, nunc Socinianus, nunc apparenter Catholicus, contemptum legentibus inspirat. De Petro Bælio non est quod multa dicamus, cum universalem pyrrhonismum inducere, & providentiam, ipsamque divinitatem negare ausus sit, unde omnium fere sententia vel Manichæus, vel Epicuri de grege porcorum, & aperte atheus dicitur. Innumera namque sunt in ejus operibus loca, in quibus atheismum commendat, & promovet, cælum, vitam futuram, fidem, quam de his habent Christiani, sanctum quoque, & terribile Dei nomen, ubicumque ipsum reperit, impio calamo irridere non timet. Religionem nullam necessariam esse contendit, Christianam vero ad societatem fovendam, & conservandam ineptam esse dicit, atque harum nulli devotus, eum laudibus effert, qui Deum non agnovit. Quid mirum igitur si hujus fursus homines S. Francisci Stigmata non admittant, atque horum festum reprobent, & excludant? Potius mirandum esset, si in religionem, & in Deum

im-

impii, & blasphemi, in S. Franciscum, ejusque Stigmata pietatem aliquam profiterentur, quod est omnino impossibile, quia pius nequit esse in servum, qui spernit, aut nescit Dominum.

Blaterant hi perditissimi, Stigmatum S. Francisci festivitatem superstitionem esse, illusionis videlicet, & ecstasis fomentum, quod superstitionis novum genus dicendum est, quoniam si ex Divo Thoma 2. 2. q. 92. art. 1.
 „ superstitio est vitium secundum excessum
 „ religioni oppositum, eo quod cultum affe-
 „ rat vel ei, cui non oportet, vel eo modo,
 „ quo non oportet „ novam hanc bæliac-
 nam superstitionem non intelligimus, nisi
 cum Protestantibus Sanctorum cultus in ge-
 nere dicatur superstitio. At quamvis id vo-
 ce, non rationibus exaltent hæretici, & sce-
 lestissimi viri, modernorum quorundam ni-
 hilominus male affectos animos alliciunt, qui
 proinde licet in Ecclesia Catholica nutriti,
 nebulonibus istis potius, quam ipsi Ecclesiæ
 matri adhærent, & subscribunt. Illud Mu-
 ratorii profecto de Ingen. Moderat. lib. 2. cap.
 1. ignorant eruditissimi nostri, quamquam
 ipsomet rationis lumine notum: „ Expenden-
 „ dum

„ dum est , vires ne majores apud illos suum ,
 „ an totius Ecclesiæ Catholicæ judicium sit
 „ habiturum . „ Imo contra Ecclesiam ipsam
 audacter insurgentes , & festum ab ea institu-
 tum reprobantes , illud amplectuntur , quod
 ipsis cæcutientibus in lumine videtur bonum ,
 illamque negligunt regulam ab eodem auctore
 ibidem cap. 2. allatam , & a prudentia ipsa ,
 & ratione præscriptam : „ Circumspiciendum
 „ est , ne dum unum bonum ex una parte quæ-
 „ rimus , gravius ex alia malum incaute ex-
 „ citemus , qualia sunt schismata , scandala ,
 „ funesta dissidia , atque horum similia
 „ Præponendus est enim ex institutione chari-
 „ tatis amor Dei , & Fidei , & Ecclesiæ ceteris
 „ amoribus Istam legem religio , & phi-
 „ losophia summopere commendant ; „ &
 quidquid vel sine ista , vel contra istam sit ,
 bonum esse haud quaquam potest , etsi agens
 nedum bonum , sed optimum sibi proponat
 finem , quia „ bonum „ ut fert adagium „
 „ ex integra causa , malum ex singulis defe-
 „ ctibus . „ Scribit enim & ipse Muratorius
 cap. 1. atque ratio ipsa suadet „ recta esse non
 „ posse hominum opera , nisi a justitia vera
 „ procedant , & charitatem christianam du-
 cem ,

„ cem , prudentiam vero comitem habeant. „
 Ecclesia de veritate Stigmatum S. Francisci
 tutissima , impressionis eorundem festum in-
 dixit , dignum ducens , & pium , tam insignis ,
 & inauditi portenti quotannis celebrare me-
 moriam , ut hoc tam singulari exemplo , ut
 ait etiam in oratione ejusdem festivitatis „ cor-
 „ da fidelium in Christi crucifixi accenderen-
 „ tur amorem . „ Quænam hic superstitio ,
 quid irreligiosum ? Nil profecto , nisi irreligi-
 giosum , & superstitionem dicere velimus ,
 Christum crucifixum diligere , atque ad id
 excitare hominum corda , quod horrendum
 est dictu , impium , & blasphemum , Scriptu-
 ræ , & rationi contrarium , quæ præcipiunt ,
 ac etiam intra nos valide clamant , ut Redem-
 ptorem nostrum pro nobis passum , & mortuum
 redamemus .

Sí igitur Ecclesia ad hunc finem Stigma-
 tum festum instituit , ut nempe ex vulneribus
 Christi in beato Francisco impressis , & in eo-
 dem veluti in exemplari quodam consideratis ,
 fidelium mentes ad illa ipsius Redemptoris me-
 ditanda consurgant , ut hinc eorundem corda
 istius amoris igne inflammentur , objectum hu-
 jus festivitatis non est , nisi dignum , justum , &
 san-

sanctum . Cum vero ut tale proponatur ab Ecclesia , nihil superstitionis in eo pertimescimus , aut suspicari possumus , ac proinde tantæ matris innixi iudicio , totius Catholici orbis firmato consensu , qui festum huiusmodi ex quo institutum fuit , pie colit , & celebrat , modernorum intemperantium diæteriis , ac temerariis ausibus non movemur . Traditiones , usus , & consensus Ecclesiæ nobis pro regula sunt , quosque huic adversari conspiciamus , inobedientes , refractarios , pacis , & charitatis violatores , & inimicos habemus , quorum idcirco voces , probatione , & veritate destitutas , ac eò directas , ut pietatem adimant , & religionem attenuent , pudet audire . , Lectoris iudicium sit pronunciare , inquit P. Honoratus tom. 2. lib. 1. dissert. 1. art. 3. „ nonne viri postremorum sæculorum sa-
 „ pientes , queis visum est , ipsorum referre
 „ in pias traditiones insurgere , & decertare ,
 „ majus sibi fundamentum sternant , ac fideles
 „ obsequenti illas animo suscipientes , respon-
 „ dentesque consilio Ecclesiæ , quæ id rerum
 „ genus in medium affert , ut suorum pietatem
 „ excitet , tamquam instrumenta sensibus obno-
 „ xia , quæ pias animi affectiones in officio con-
 „ ti-

„tineant, non tamen extorqueat ab ipsis fidem
 „eamdem, ac flagitat rebus, religionem,
 „& mores optimos attingentibus. „Festum
 sacrorum Stigmatum ecstasim, & mentis alie-
 nationem, sive rectius, elevationem, in con-
 templantibus ipsa Stigmata producere potest,
 & devotas animas in illusionem præcipita-
 re. Ita moderni nostri delicatuli, & pusil-
 lanimus, quibus nova pietate imbutis pla-
 cet hanc mentis alienationem, sive ecsta-
 sim, appellare superstitionem. At si omne,
 quod effectum huiusmodi producere potest,
 dicatur superstitio, ideoque inhibendum sit,
 & vitandum, jam superstitiones erunt, penitus
 eliminandæ, & ipsæ meditationes philosophicæ,
 rerum scilicet mere naturalium, & idcirco li-
 bri omnes interdicens erunt de istis pertra-
 ctantes, ac per consequens nec scientiis,
 nec artibus incumbendum erit, quia horum
 quoque studium, & meditatio profunda, men-
 tem a sensibus abstrahere potest, ut centies
 contigisse, ac passim in dies evenire historia,
 & experientia nos docent.

Verum his omissis rerum naturalium
 exemplis, intimius inspiciamus quò nos re-
 centiores nostri, veri Janseniani, sub pietatis
 lar-

larva somnia sua vendentes; ducere velint, ut hinc pateat, quam bene de ipsis dici possit illud. *Malus, bonum ubi se simulat, tunc est pessimus*. Si memoria Stigmatum S. Francisci recolenda non est, quia ecstasim fovet, jam sequitur, quod nec Martyris, nec alterius cuiuscumque Sancti festivitas celebranda sit, cum hæc quoque eundem effectum in piis, & devotis parere possit, ac propterea & hæc erit superstitio, adeoque interdicenda ut volunt Protestantes. Devotæ namque animæ vel martyrium, vel singularem aliquam Sancti alicujus virtutem, aut gratiam serio, & vivide in ejus festo meditantes, a sensibus abstrahi possunt eodem modo, quo in contemplandis S. Francisci Stigmatibus potest eis evenire. Sequitur etiam, quod cum idem contingere queat, & sæpe revera contingat, in revolvendis animo Sanctorum actibus, aut in imaginibus expressis, aut in libris descriptis, Sanctorum omnium vitæ, & figuræ nullibi unquam intuendæ erunt, aut legendæ, sed absolute ab omnium oculis abscondendæ. Horum proinde opinamenta eò directæ sunt, ut Sanctorum cultum, & festivitates, necnon gesta, & imagines cum Ichonomachis deleant, tamquam illusionis fo-

fomenta, five, ut ipsi loquuntur, superstitiones. Eò nos trahere volunt hujus sæculi filii, ut a Martyrum, aliorumque Sanctorum actibus vel meditandis, vel etiam legendis abstineamus, ne in ecstasim rapti supra sensus elevemur.

Sed, quod gravius est, eò nos ducere tentant, ut ne ipsam quidem Salvatoris nostri passionem perlegere, aut contemplari debeamus, quia mens nostra in tali meditatione defixa, facilius supra se abripi potest, quemadmodum in plurimis evenisse sciamus, in ipso quoque Seraphico Francisco, cujus Stigmata doctorum nostrorum aliqui a phantasia repetunt, valida Crucifixi meditatione succensa, ut in præfatione tetigimus, & in sequenti capite fusius dicemus. Superstitio erit per consequens & ipsa passionis Christi memoria, ac proinde inhibendæ erunt Redemptoris nostri patientis imagines, & festivitates, concremandi erunt libri omnes, nec ipsis exceptis Evangeliiis, de Christo passo, & pro nobis mortuo pertractantes, ejus mors contra præceptum Pauli non erit annuntianda, nec istius commemoratio facienda, contra ipsius Christi mandatum. Nec rideant ad has illationes eruditi nostri,

quia

quia si ecstasis excitari potest in contemplatione exemplaris, idest S. Francisci, Stigmatibus insigniti, multo magis idem sequetur effectus in consideratione prototypi, nempe ipsius Christi crucifixi; atque adeo si superstitio est, & idcirco delenda Stigmatum festivitas, talis erit, & penitus interdicenda vulnerum Christi, ejusque passionis grata recordatio. Hinc propterea interdicendum erit quidquid Ecclesia quotannis religiose agit, præsertim in Quadragesima, & in Majori Hebdomada, imo & quotidie in Missis, ut passionis, & mortis Christi recolat memoriam. Si sapientes namque nostros audiamus, foveant superstitionem ritus, & cæremoniæ, quibus Ecclesia debitum Sponso suo solvit honorem, atque hisce gratos in suis filiis erga crucifixum Dominum affectus excitare studet. Sed quis non videt, eos, qui ita sentiunt, & docent, esse vulpes ignem in Ecclesiæ agrum ad segetum destructionem immittentes? Sub specie pietatis, & purioris disciplinæ prætextu, subtrahunt fidelibus exempla, & præsidia, quæ in Sanctorum, & præcipue Christi Redemptoris meditandis actibus ipsi reperiunt ad propriæ infirmitatis levamen, unde ex illis
eos

eos esse dignoscamus , qui , ut Christus ipse prædixit , veniunt in vestimentis ovium , intrinsecus autem sunt lupi rapaces .

Huc si tendit sapientum nostrorum secundum carnem nova doctrina , & vulpina religio , sub qua veram impietatem abscondunt , & in alios quoque traducere omni conatu procurant , summopere ab ipsis , & eorum artibus nobis cavendum est , Sapientiores aliis apud semetipsos , non audent miris factis assentiri , ne inter simplices computentur , aut cum plebis credulæ vulgo , sæpiusque superstitionis adnumerentur , & vere nubes errantes , superbiæ vento inflati huc illuc circumferuntur , ac Stigmatum quoque S. Francisci veritatem negant , & festum interdiciunt . Nos vero eorum novitates detestantes , Ecclesiæ matri , quæ est columna , & firmamentum veritatis , quamque ipsa veritas , & Magister Christus nobis audire præcepit , firmissime adhæremus , scientes , ipsam , non voce ignorantis plebis , aut rumore vulgi deceptam , sed invictis argumentis , & evidentissimis rationibus ductam , S. Francisci Stigmata ut vera probasse , horumque festum instituisse , non ut superstitionem in nobis fo-

L

veat ,

veat, sed ut ad recolendum tam insigne prodigium, divinitus in Seraphico Viro patratum, nos erigat, atque hinc ab hoc exemplari ad ipsa Christi vulnera meditanda, atque ex hac meditatione ad Salvatorem ipsum amandum corda nostra moveat, & inflammet. Superstitionem, quam Critici nostri pertimescunt, nos e contra desideramus, ecstasim nempe, & mentis elevationem in Christum crucifixum, quem pro nobis passum, & vulneribus affectum contemplari debemus, ut ex tali meditatione, quam ipsa gratitudo suadet, discat eruditus animus grates ei rependere, terrena cuncta despiciere, & amare cælestia. Cum vero ad id media sint aptissima S. Francisci Stigmata, quidquid Janseniani sentiant, horum festum agimus cum Catholicis universis, quorum aliqui ad majorem ipsius Dei gloriam, & Seraphici Patriarchæ honorem, Romæ anno 1594. etiam piam instituerunt, ut capite tertio diximus, fidelium Sodalitatem a Stigmatibus iisdem denominatam. Hæc autem, cui Romanorum nobilissimi fere omnes, & alii quamplurimi nomen dant, pluribus in locis exinde erecta, occasionem dedit multas Ecclesias sub Stigmatum deno-

denominatione ædificandi , in quibus idem festum per annos singulos religiose celebratur , maxime vero Romæ , ubi confratres ejusdem Sodalitatis nedum pie , sed etiam solemni apparatu , & pompa per octo continuos subsequentes dies ipsum agunt .

Nec minori pietate , & religione colit Florentina civitas habitum , quo Seraphicus Pater indutus erat , quando passionis Christi signaculis in monte Alvernæ decoratus fuit , quemque ipsemet Vir Sanctus , rogatus , dono dedit Alberto Comiti Montis Acuti , quo in oppido per annos 280. custoditus , mox ab istius hæredibus , in bello a Florentinis devictis , ad manus venit Serenissimorum Ducum Etruriæ , qui Minoritis Observantibus illum tradiderunt , penes quos in Ecclesia S. Salvatoris , vulgo Omnium Sanctorum Florentiæ , pie veneratur . Waddingus ad ann. 1224. num. xx1. agens de S. Francisco recenter stigmatizato , & ab Alvernæ monte ad suam dilectam Portiunculam redeunte , historiam hanc , etiam ab auctore Dialogi ejusdem sacri Montis descriptam lib. 3. cap. 2. , sic narrat : „ Venit ad Montem Acutum , ubi „ summa alacritate exceptus a suo amico Co-

„ mite Alberto , ejusdem loci Domino , ad
 „ quem cum jam antea sæpius divertisset ,
 „ prædicebat se amplius non regressurum pro-
 „ pter suas infirmitates , & mortem vicinam.
 „ Dolens hoc audiit Albertus vaticinium ,
 „ atque ut perpetuæ absentię liniret dolo-
 „ rem , petiit obnixè ut aliquid in sui me-
 „ moriam posset accipere . Nihil sibi esse
 „ quod daret , respondit Franciscus , præter
 „ pauperulam , & laceram vestem , quam ,
 „ si vellet , modo aliud daretur corporis
 „ operculum , libenter erogaret . Nihil ma-
 „ gis gratum Heroi potuit contingere , quam
 „ illum accipere habitum , sub quo tantus
 „ vir pignora nostræ redemptionis accepit ;
 „ quare accersito sartore , & comparato sta-
 „ tim panno , vestem viro sancto efformavit ,
 „ quam sequenti die fecit , ut ille pro suo ad-
 „ mitteret habitu . ,

Ad annum vero 1504. num. xxxi. de hoc
 eodem habitu iterum verba faciens Annalista,
 scribit : „ Ab anno 1224. apud hæredes , &
 „ posteros prædicti Comitis sacra illa vestis ,
 „ veluti pretiolus thesaurus , diligenter asser-
 „ vata est usque ad hunc annum , quo a Ca-
 „ stro Montis Acuti ad cænobium S. Salvato-
 „ ris

„ ris fratrum Observantium extra urbem Flo-
 „ rentinam translata est At cum ab hac
 „ æde Minores transmigrarent ad allam in-
 „ tra urbem sub eodem titulo S. Salvato-
 „ ris , eo translatus est habitus , & sub
 „ fida custodia constitutus , obferata arca
 „ clavibus tribus , quarum primam apud se
 „ retinent Sereniffimi Duces Etruriæ , secun-
 „ dam Consules artis mercatoriæ , tertiam
 „ Guardianus . Ter in anno referatur hic
 „ pretiosus thesaurus , in die S. Francisci , &
 „ in diebus dedicationis , & consecrationis
 „ Ecclesiæ . „ Omnium igitur Catholicorum
 pietatem , Ecclesiæ auctoritate fultam , æmu-
 lantes , æquo libentique animo erga S. Fran-
 cisci Stigmata devotionem profiteamur , ho-
 rumque festum devote celebramus . Si scioli
 nostri ipsum damnant , & interdicut , quia
 ecclasm , & mentis alienationem parere po-
 test , ipsos a recto sensu , & ab Ecclesiæ sen-
 tentia alienos esse censemus , ac miramur ,
 ab ipsis illufis , & a veritate toto cælo aber-
 rantibus , effectum hunc superstitionem , &
 mentis illufionem appellari . Si hæc eorum
 admittatur assertio , omni probatione destitu-
 ta , abstinendum erit , ut dicebamus , a me-

ditionibus nedum rerum ad æternam felicitatem ducentium, sed etiam naturalium, & philosophicarum, quorum primum quam impium, alterum quam ineptum sit, nemo non videt.

CAPUT XI.

*Impressio Stigmatum in corpore S. Francisci
nec a phantasia, nec ab alia naturali vi,
sed sola Dei virtute fieri potuit.*

FRANCISCI Petrarchæ, & veterum nonnullorum quorundam opinionem de impressione sacrorum Stigmatum in carne beatissimi Patris Francisci, queis hanc repetere placet vel a phantasia, jugi meditatione passionis Christi inflammata, vel ab alia naturali virtute, successu temporis renovasse Petrum Pomponatium, Adrianum Baillet, Joannem Baptistam Thiers, Richardum Simonium, & alios nostri sæculi cæcos, & cæcorum duces, in præfatione opportune indicavimus. Verum licet hæc eorum sententia falsa dignoscatur ex iis, quæ de natura eorundem Stigmatum in superioribus dicta sunt cum testibus oculatis, & scrip-

& scriptoribus coævis, vel quasi coævis, nostrum nihilominus hic erit, tam breviter expendere, & pro viribus refutare. Quoniam vero, ut nunc dicebamus, a veteribus quibusdam hanc acceperunt Critici recentiores, quamquam hi pro more inflati ipsam tamquam novam, & suam vendere non erubescant, ideo & nos ad veteres prius confugiemus, qui sibi synchronis respondentes, hosque rationibus oppugnantes, modernorum quoque diæteria veluti prævisa exsufflarunt, ac postmodum ad maiorem asserti nostri confirmationem, etiam recentiorum aliquot scriptorum, Criticos ultimi temporis confutantium, verba, rationesque exscribemus. S. Bonaventura, cui certe Stigmatum S. Francisci natura optime perspecta fuit, ut liquet ex eorum accuratissima descriptione, quam in præcedentibus retulimus ex ejus operibus depromptam, in Prologo Legen. Major. ut adhuc aliqua ex ipso desumamus, inquit: „ Vidi,
 „ ait Joannes in Apocalypsi, alterum Angelum ascendentem ab ortu solis, habentem
 „ signum Dei vivi. Hunc Dei nuntium,
 „ amabilem Christo, imitabilem nobis, & ad
 „ mirabilem mundo, servum Dei fuisse Fran-

„ ciscum, indubitabili fide colligimus, si cus-
 „ men in eo ex^{an}ia sanctitatis advertimus,
 „ quam inter homines vivens imitator fuit
 „ puritatis angelicæ, qua & positus est perfe-
 „ ctis Christi sectatoribus in exemplum . . .
 „ Verum etiam irrefragabili veritatis testifica-
 „ tione confirmat signaculum similitudinis
 „ Dei viventis, Christi videlicet crucifixi,
 „ quod in corpore ipsius fuit impressum, non
 „ per naturæ virtutem, vel ingenium artis,
 „ sed potius per admirandam virtutem spiri-
 „ tus Deivivi. „ In Legend. Min. sub titulo,
De Stigmatibus sacris, post varia recensita
 miracula, a Deo patrata ad confirmandam rea-
 litatem Stigmatum S. Francisci, sic lectionem
 octavam concludit Seraphicus Doctor: „ Ex
 „ quo luculenter apparet, quod sacra illa si-
 „ gnacula illius fuerunt impressa potentia,
 „ & prædita sunt virtute, cujus est vulnera
 „ infligere, medelas afferre, obstinatos per-
 „ cutere, contritosque sanare. „

Ante Seraphicum Doctorem frater Tho-
 mas de Celano, qui utpote Sanctissimi Patri-
 archæ discipulus, & familiaris, ut alibi adno-
 tavimus, sacra ejus vulnera inspexit, ac teti-
 git, divinitus hæc facta fuisse scribit, atque
 in

in Sequentia, quæ olim canebatur in Missa ejusdem S. Francisci, incipitque, *Sanctitatis nova signa*, de miris clavis in ejus manibus, pedibusque defixis, inquit:

*Cessat artis armatura
In membrorum apertura,
Non impressit hos natura,
Non tortura mallei.*

Bartholomæus de Pisis Conformit. 3. fruct. 3. cum dixisset: „ In manibus ejus, & pedibus „ facti sunt clavi sive de nervis, sive de carne „ in quo concordat cum aliis, qui de hoc prodigio scripserunt, ita proseguitur: „ Ars vero, sive natura, etsi vim haberet „ aperiendi, faciendi tamen clavos de nervis, sive de carne, sic duos, obtusos, & „ recurvos, nullatenus potest Materia „ enim fluida, etsi natura, seu imaginatione „ vehementi mutetur, & alteretur, & animæ „ obediat; tamen ubi materia est dura, imaginationi non obedit, ut dicit Augustinus „ 11. de Trinitate. Modo cum materia manuum, & pedum, & præcipue in loco impressionis Stigmatum sit tota nervosa, & durior,

„ rior, quam in aliis partibus corporis, non
 „ possunt virtute naturæ, aut imaginationis
 „ in talibus locis Stigmata talia fieri . „

Hæ rationes, ex facto, & philosophia
 desumptæ, quas adhuc expectamus, ut ex
 veteribus, aut ex recentioribus aliquis extri-
 cet, & enervet, cuique ratione utenti suade-
 re debent, S. Francisci Stigmata nulla natu-
 rali vi imprimi potuisse; adeo namque per-
 spiciuæ sunt, & invictæ, ut nulla indigeant
 explicatione, unde satis erit easdem iterum
 audire ex S. Bernardino Senensi Serm. 3. *de*
Stigmatibus beati Francisci art. 2. cap. 2. ubi
 eos refellens, qui ab imaginatione, sive a
 phantasia hæc impressa fuisse volunt, sic ait:
 „ Secundum mundi sapientes res imaginata
 „ fortissime contingit, quod quandoque eve-
 „ nire solet. Multum quidem sequitur cor-
 „ pus animam in actionibus suis. Propte-
 „ rea continua imaginatio passionis Christi,
 „ quæ a principio fuit gloriosi Francisci, fuit
 „ dispositio magna ut ad hanc realitatem ve-
 „ niret. Non dico tamen quod talis imagina-
 „ tio produxerit hunc effectum, quia talem
 „ errorem & sancta Ecclesia reprobat, & ve-
 „ ra ratio confutat, & condemnat. Quia
 „ vir-

„ virtute imaginativa quantumcumque forti,
 „ non fit immutatio solidorum nervorum,
 „ quemadmodum fuit facta in sacris Stigma-
 „ tibus Francisci. Præterea materia fluida etſi
 „ natura, & imaginatione vehementi mutetur,
 „ & alteretur, & animæ obediens fiat, tamen
 „ ubi materia dura eſt, imaginationi non
 „ paret. Item ſi imaginatio vehemens habe-
 „ ret Stigmata inſignire, hoc præ omnibus
 „ aliis in beata Virgine contigiffet, quæ jux-
 „ ta crucem de Dominica paſſione præ omni-
 „ bus aliis doluit, & afflicta fuit. „ Ad hæc
 cap. 3. ejuſdem Sermonis diſſerens *de duo-*
decim miraculis Stigmatum beati Franci-
ſci, repetit: „ Quintum eſt, quia in loco
 „ oſſoſo, & nervoſo, non in molli hæc Stig-
 „ mata ſunt impreſſa, quod non poteſt ve-
 „ hementi imaginationi attribui, ſed mira-
 „ culo Dei. Tandem in Dialogo „ *inter Re-*
ligionem, & Mundum ſcribit idem Senen-
 ſis.

Stigmatum quinario eſt intus & foris
Foſſus privilegio ſuperni favoris;
Non enim cauterio humani laboris

Fit

Fit hæc transformatio , sed per vim amoris ;

*O miranda novitas Stigmatum Francisci,
Quæ orandi charitas fecit adipisci .*

Ne quis vero cum Criticis hinc deducat , Sen-
nensem repetere S. Francisci Stigmata ab amo-
ris vi, ut eorum nonnulli volunt, hæc ejus verba
desuper allata firmiter tenenda sunt : „ Non
„ dico tamen , quod talis imaginatio produ-
„ xerit hunc effectum , quia talem errorem
„ & sancta Ecclesia reprobat , & vera ratio
„ confutat , & condemnat . „ In hisce car-
minibus ipse intelligit tantummodo , vim amo-
ris , & charitatem orandi , fuisse „ dispositio-
„ nem magnam „ ut Pater Seraphicus „ ad
„ hanc realitatem veniret „ ad Stigmata nem-
pe in suo corpore vere & realiter divinitus re-
cipienda , non vero causam effectricem Stig-
matum eorundem .

S. Franciscus Salesius in Tract. Amor.
Dei lib. 6. cap. 15. loquens de vi amoris , quo
cor S. Francisci Seraphici ardebat , ac de Stig-
matibus ejusdem , hæc fideliter a nobis latine
reddita scribit : „ Amor igitur effecit , ut
„ do-

„ dolores interni S. Francisci amantissimi
 „ usque ad partem externam transfirent, &
 „ vulneravit corpus eodem doloris jaculo, quo
 „ vulneraverat cor. Sed amor, qui intus erat,
 „ plagas exterius in carne procul dubio ef-
 „ ficere non poterat. Seraphim proinde igni-
 „ tus in auxilium adveniens, radios emisit cla-
 „ ritatis adeo penetrantis, ut hæc realiter ape-
 „ ruerit in corpore exteriores Crucifixi pla-
 „ gas, quas amor interius impresserat in ani-
 „ ma. „ Non dubito, quin & ipsi Critici in
 hanc descendissent sententiam, si Stigmatum
 S. Francisci naturam, a tot tantisque viris præ-
 clarissimis descriptam, vel parumper in phi-
 losophiæ lance appendissent, ac animo inve-
 niendi veritatem serio librassent. At ipsi in
 propriis oculis sapientissimi, nec auctores de
 Stigmatibus hisce tractantes, nec rationes
 ab istis adductas vel inspicere dignantur, nec
 illam quidem invictissimam jam indicatam, &
 etiam a Theophilo Raynaudo admissam, tom.
 13 *de Stigmatismo sacro & prophano* cap. 10.
 scribente „ quod si revera S. Franciscus Stig-
 „ mata ab imaginatione valida passionis Chri-
 „ sti habuisset, certe Deiparam, & S. Joan-
 „ nem, ac B. Magdalenam, quibus vulnera
 „ Chri-

„ Christi a propinquo spectare , & valide
 „ imaginari datum est, insigniri similibus Stig-
 „ matibus oportuisset . „ Sed si non a phanta-
 sia , nec utique ab alia naturali vi , aut huma-
 na arte S. Francisci Stigmata imprimi potue-
 runt , ipsamet eorum structura , admiranda
 prorsus , & inaudita suadente , ut historici
 omnes recensiti advertunt , & fatentur . Hinc
 propterea nec igne , nec ferro facta fuisse di-
 cendum est , ut aliquando fuerunt Stigmata
 Gentilium , qui suorum Deorum imagines in
 aliqua corporis parte sibi efformabant , quos-
 que proinde Deus Levitici cap. 19. v. 28.
 Judæis prohibet imitari , dicens : *Neque figu-
 ras aliquas , aut Stigmata facietis vobis .* Nec
 ut illa fuerunt , quæ ipsimet Christiani perse-
 cutionis tempore sibi candenti ferro imprime-
 bant , sicque signati ad Martyrium propera-
 bant , ut refert idem Raynaudus loco mox
 laudato cap. 7. ubi ait : „ Christi nomen per-
 „ multi, vel crucis signum in palmis , aut bra-
 „ chiis inturi sibi curabant . Nimirum sicut
 „ olim profani milites signabantur in manu ,
 „ aut brachio , ita milites Christi meliori di-
 „ cto sacramento , similibus notis Deo aucto-
 „ rari merito gaudebant . Ex hoc Christiano-
 „ rum

„ rum quorundam usu , in illis turbinibus
 „ ab Ethnicis animadverso , videtur manasse
 „ rumor inter Ethnicos sparsus , quod Chri-
 „ stiani omnes notam haberent impressam ,
 „ qua se invicem agnoscerent , & ab aliis di-
 „ scernerent. „

Cum autem Sancius in cap. 44. Isajæ
 num. 15. citatus ab eodem Raynaudo existi-
 met , etiam „ in pace Christiana passim Chri-
 „ stianos sic se inussisse , impresso manibus
 „ Christi nomine „ atque id nunc quoque a
 multis infimæ plebis hominibus fieri videamus ,
 idcirco neque hoc modo , neque illo ,
 quem impius Bælius in detestabili suo Dictionario ,
 loco in præfatione indicato , somniavit ,
 S. Francisci Stigmata facta fuisse , aut
 fieri potuisse dicimus . Etenim nulla vis , aut
 ars naturalis , clavos afformare potuit ex nervis ,
 ita dispositos , ut horum capita rotunda ,
 & nigra in interiori parte manuum , & superiori
 pedum apparerent , & eorum acumina oblonga ,
 retorta , & quasi reperiussa existerent
 ex adverso , itaut de ipsa carne surgentia ,
 carnem reliquam excederent , sicuti cum
 Divo Bonaventura testantur quotquot tam ante ,
 quam post ipsum de hoc argumento scrip-
 se.

ferunt, testes etiam oculati, synchroni, & omni exceptione majores. Philosophia sua explicet Bælius cum auctore Notæ ad Alcoranum Franciscanorum ab se citato, & nobis dicat, si sapit, quomodo Stigmata a S. Dominico, ut ipse imponit, veru, aut alio quocumque ferro tumultuarie facta, hujusmodi esse potuerint? „ Siquidem „ ait S. Bonaventura „ sub pedibus adeo prominens erat, & „ extra protensa reperiens ipsa clavorum, „ ut non solum plantas solo libere applicari „ non sineret, verum etiam intra curvationem arcualem ipsorum acuminum faciliter „ immitti valeret digitus manus. „ Hæc, inquam, sua philosophia Bælius exponat, atque nos doceat, quomodo casu, & in jurgio fieri potuerint in quinque determinatis corporis partibus, & non in aliis. Explicet, & dicat, quomodo S. Franciscus talibus affectus vulneribus vitam ad duos annos, & dies producere potuerit, quin vulnera ipsa vel unquam putruerint, vel factorem emiserint, ut advertunt omnes de iisdem scribentes. Seraphicus Doctor naturam Stigmatum Seraphici Patris talem fuisse scribit, qualem nunc intelleximus, novam scilicet, inauditam, ac
 pror-

prorsus mirabilem , & narrationem suam , licet quamplurimum testimonio comprobata , sic concludit : „ Sicut ab eis ipse accepi , qui „ propriis oculis conspexerunt „ Et Bælius quot auctores , vel testes suæ irrisiōis in medium profert ? Nullum omnino , nisi auctorem scilicet prædictæ Notæ , de quo ipsemet conqueritur , quod gratis omnino rem venditet , absque probatione ulla , vel auctoritate ipsam confirmante . Sed ubi sunt Criticorum regulæ , & ad quid Critici ipsi rigidiores , quorum unus Bælius habetur , eas ad facti aliqujus veritatem dignoscendam constituerunt ? Quænam regula tradit , ut factum admittatur , & publicetur ut verum , quod nulla ratione fulcitur , nullaue auctoritate probatur ? Nos hanc regulam sequimur , ut quod validis probationibus munitur , admittamus , quod vero gratis asseritur , gratis , & absolute denegemus .

Quin vero plura addamus in confutationem scelestissimi , ac nullius religionis viri , cujus præinde irrisio in S. Francisci honorem , & laudem cedit quam maximam , sermonem nostrum ad alios convertimus intemperantes Criticos , qui S. Francisci Stigmata repetunt

M

a phan-

phantasia, hosque rogamus, ut simul omnes ea nobis edisserant, quæ a Bæio audire expectamus. Præcipue a Joanne Baptista Thiers desideramus, ut nobis exponat, quæ habet in fine capitis 3. suæ dissertationis contra P. le Franc: „ Clavi S. Francisci non fuerunt, nisi clavi sancti amoris, quibus uniebatur Christo, & lancea non fuit, nisi flamma quædam divinæ charitatis, quæ ipsum adurebat. „ Verba sunt hæc atrimento quidem reddita, sed omni verisimilitudine vacua, quia contra rationem ipsam, & contra auctoritatem scriptorum omnium, qui de S. Francisci Stigmatibus loquuti sunt, audacter prolata, ut ex dictis patet, & ex iis, quæ dici possent, magis magisque pateret, si animus hic esset, calamum acuere contra viros, quorum deliria causæ nostræ apud probos nedum non obstant, sed plurimum prolunt. Etenim quid nobis officere potest Petrus Pomponatius, a quo, ut notavimus in præfatione, ipse Thiers, ac recentiores Critici omnes errorem huiusmodi mutuati sunt? Atheus iste in lib. *de Incantationibus*, in quo suam de S. Francisci Stigmatibus aperit sententiam, teste Antonio Mirandulano *de singulari cer-*
ta.

tamine lib. 6. tribuit cælorum influxibus omnes effectus mirabiles, & ab istis dependere vult religiones, leges, & legislatores; agens vero de sanationibus, quæ ad Reliquiarum tactum contingunt, eas irridet, ac male sentit etiam de Animæ immortalitate, quidquid in Apologia pro sibi simili frustra tentet. Bælius in Dictionario Verb. *Pomponace*. Quod præjudicium S. Francisci Stigmatibus hujus fidei vir asserere potest, aut Adrianus Bailletus, qui in suo opere *de devotione erga beatam Virginem*, Romæ damnato 1695. totus est, ut cultum ipsius Virginis vel minuat, vel tollat, sicuti in alio, *Vita Sanctorum*, dubitationem potius, quam ædificationem, suscitatur in legentibus, adulator perpetuus scriptorum Protestantium, quorum opera sine mente exscribit, & laudat, ut de eo narrat auctor Dictionarii auctorum Ecclesiasticorum Verb. *Baillet*. Quid, aiebam, nobis obesse potest vir iste, quem non pudet asserere, S. Bonaventuram varium esse in Stigmatum relatione, quod falsum quam sit alibi demonstravimus, ubi etiam innuimus, ipsum infidelem esse in traductione verborum Seraphici Doctoris, quod ex collatione hujus traductionis

nis cum genuinis S. Bonaventuræ textibus li-
quido apparet? Opinionem illorum ipse in-
finuare conatur, qui putant, mysticum, &
spirituale fuisse quod in stigmatizatione S.
Francisci evenisse scimus. Sed philosophice
& ipse explicet, quæ de Stigmatibus hisce
scriptores plurimi enarrant, atque assertio-
nem suam, vel cujuscumque sit, conciliet,
si potest, cum istorum dictis, ac præcipue
cum ipsius Seraphici Doctoris verbis.

Quid tandem nostræ causæ obesse potest
Ludovicus Dupinus, dum in Dictionario hi-
storico edito ann. 1712. sub ejus directione,
S. Francisci Stigmata veluti dubia recenset?
Nil certe nobis timendum est a Dupino, a
viro nempe in omni-
bus suis scriptis hæretico-
rum fautore, Socinianismi suspecto, Eccle-
siæ Catholicæ inimico, & a Protestantibus
hac de causa summis laudibus celebrato. In
sua namque Bibliotheca, solemniter proscrip-
ta, varia infirmat Catholica dogmata ab
ipsis Protestantibus rejecta, teste Bossueto cum
aliis, qui contra ipsum calumum acuerunt,
ac proinde bis coactus ad publicam plurium
propositionum retractationem, tandemque ut
infamis, & calumniosus libelli approbator, &
hæ-

hæresis Janſenianæ protector, in exilium pulſus cum ſociis a Galliarum Rege Ludovico XIV., cui propterea Summus Pontifex Clemens XI. ſic in litteris aperit ſui animi ſenſus :

„ Non ſine maximo animi gaudio percepimus
 „ regium Majetatis tuæ zelum, noſtris nuper
 „ paternis vocibus excitatum, cæpiſſe in præ-
 „ cipuos deterrimi libelli approbatores condi-
 „ gnis pænis animadvertere, Ludovicum
 „ Du Pin, nequioris doctrinæ hominem,
 „ temeratæque pluries Apoſtolicæ Sedis di-
 „ gnitatis reum exulare jubendo. „ Quidquid
 igitur hi cum aliis ejusdem indolis, & farine
 garriant, noſtra parum, aut nihil intereſſe
 debet, qui juxta regulas ab ipsis Criticis ex-
 cogitatas auctores audimus, & ſequimur, pro-
 bitate, & integritate præditos, teſtes coævos,
 & oculatos, è quorum parte eſt Eccleſia,
 non homines in rebus ad religionem pertinen-
 tibus audaces, & intemperantes, proprio ge-
 nio unice innixos, & quatuor, vel quinque
 ſæculis a S. Franciſco diſtantes. Eccleſiæ ob-
 temperamus, ſupremisq; ejus Paſtoribus,
 quorum unus vere maximus, Benediſtus XIV.
 de Serv. Dei Beatif. & Beat. Canoniz. lib. 4.
 part. 1. cap. 33. num. 19. rationibus ex vete-

ribus acceptis , & a nobis jam productis , Petrarchæ , Pomponatii , & aliorum opinionem refellit , realitatemque Stigmatum S. Francisci egregie confirmat , dum hæc a phantasia , vel ab alia quacumque naturali causa haud repeti posse demonstrat .

„ Id tamquam erroneum , ita ipse , fu-
 „ se convincitur a Fortunio Liceto de quarto
 „ quæstis per Epistolam cap. 29. , & a Theo-
 „ philo Raynaudo de Stigmatismo sacro &
 „ profano tom. 13. pag. 126. Bartholomæ-
 „ us de Pisis Ordinis Minorum anno 1385.
 „ aureum librum conscripsit de Conformitate
 „ vitæ beati Francisci ad vitam Domini nostri
 „ Jesu Christi , & in prologo 2. cap. 3. hæc
 „ habet : Quod hujusmodi prodigium , vide-
 „ licet impressio sacrorum Stigmatum , divina
 „ solum potentia sit peractum , non natura ,
 „ nec arte , seu quavis alia forte imaginatio-
 „ ne &c. patet si forma Stigmatum in mani-
 „ bus , & pedibus Sancti facta cogitetur : nam
 „ in manibus , & pedibus ejus sunt facti clavi
 „ sive de nervis , sive de carne , qui quidem
 „ clavi desuper erant quoad capita solidi ,
 „ grossi , & obtusi , erant longi , & extra ma-
 „ nus , & pedes protendebantur , & recur-

„ vabantur, intra quorum recurvationem ar-
„ cualem digitus manus immitti valebat, si-
„ cut dicit Dominus frater Bonaventura, Epi-
„ scopus Albanensis, S. R. E. Card. in 3. part. Le-
„ gend. Maj. se habuisse ab illis, qui hoc vi-
„ derunt, & palparunt, & sic esse juramen-
„ to firmaverunt. Modo dato quod natura,
„ vel imaginatio haberet vim aperiendi car-
„ nem, facere tamen clavos de nervis, sive
„ de carne sic duos, & tali forma dispositos,
„ adjuncta arte quacumque, nullatenus pos-
„ set. Patet etiam hoc idem si consideretur
„ materia, de qua tales clavi sunt facti &c.
„ Cum materia pedum, & manuum, & præ-
„ cipue in loco, ubi fuerunt Stigmata im-
„ pressa, sit tota nervosa, & durior, quam
„ in aliis partibus corporis &c. Similiter de
„ vulnere laterali in tali forma, & loco tali
„ præfatis de causis fieri non potuit vi naturæ,
„ nec imaginationis, nec virtute naturæ tanto
„ tempore imputribile potuisset conservari,
„ sicut fuit in ipso Patre, quia per biennium
„ &c. Vehemens imaginatio passionis Jesu si
„ haberet Stigmata naturaliter imprimere,
„ hoc præ omnibus in beata fuisset Maria Ma-
„ tre ipsius Domini Redemptoris, & in ejus

„ corpore, quæ præ cunctis Christum ama-
 „ vit, & de ejus passione condoluit.,, Hæc-
 nus Benedictus XIV. cujus proinde, & alio-
 rum auctoritas, rationibus innixa firmissimis,
 non Criticorum nuda prorsus, & inanis asser-
 tio, nos movet, & quodammodo impellit ad
 realitatem Stigmatum S. Francisci agnoscen-
 dam, & affirmandam. Hæc in causa est, ut
 cum prælaudato Raynaudo „ extra omne du-
 „ bium statuamus, Stigmata S. Francisci fuis-
 „ se opus Dei supra naturam „ & quidem
 ipsiusmet Redemptoris manu peractum, ut
 scriptores innumeri fatentur, Pontifices
 quamplurimi in respectivis diplomatibus con-
 firmant, & Ecclesia ipsa universalis ubique in
 officio & Missa eorundem Stigmatum solemni-
 ter canit.

CAPUT XII.

Ex quo S. Franciscus vera & reali Stigmatum impressione insignitus dicatur, non ideo Christo Domino æquiparatur, in sensu a Protestantibus, & Criticis nonnullis confecto.

Opportune dictum est in præfatione, Novatores & ore, & calamo vendere, S. Franciscum, quem placet ipsis idolum Stigmatizatum appellare, ita a Minoritis Christo crucifixo æquiparari, *ut ipsum habeant loco ipsius*. Primus, qui hæc somniaverit, & in vulgus ediderit, ad fucum simplicibus faciendum, & odium in Franciscanos excitandum, fuit ipse antesignanus Lutherus loco in eadem præfatione citato, ubi etiam vidimus, hæreticis adhærere Joannem Baptistam Thiers, & collectorem quorundam opusculorum tom. 9. in Notis ad ipsius Thierii dissertationem. Hanc solemnissimam imposturam vel ab ignorantia, vel a malitia, sive potius a malignitate, & odio repetendam esse, Catholicorum nul-

nullus negabit. Hæretici eam excogitarunt ad invidiam in Romanam Ecclesiam inter suos augendam, simulque evulgarunt ad expuendam bilem, qua eorum in Minoritas male affectus animus intime fervet. Quis enim, nisi malignus, & livore tabescens, calumniam hujusmodi creare, vel amplecti poterat? Et sane, ubinam id tradidere Minores, aut in quo libro, vel scripto hæretici prius, critici deinde, horum imitatores, legerunt, S. Franciscum a suis filiis Christo Salvatori ita æquiparari, ut ipsum collocent longe supra Christum, ut verum Messiam, Mediatorem, Advocatum, & Patronum invocent, & vitam æternam ab ipso petant, uti delirando scripsisse Lutherum, atque hinc repetivisse gregales, in laudata præfatione adnotavimus? A Minorum certe nullo horrenda hæc, & inaudita blasphemia scripta ullibi reperitur, sed a Novatoribus, ut dicebam, conficta fuit in odium Romanæ Ecclesiæ, ut hanc nimirum ob id quoque damnabilem edicant, quia nempe talia approbat, & Franciscanis de Institutore suo credere, & prædicare permittit, Sed quis maligna hæc a spiritu mendacii inventa, ac prolata esse non videt? Si Minorum aliquis
ita.

ita de S. Francisco sensisset aliquando, ac populis insinuare ausus esset, Ecclesia procul dubio, de fidei puritate summe sollicita, errorem hunc tamquam hæresim detestabilem proscripsisset, ipsumque assertorem pertinacem ut hæreticum, & impium damnasset, sicuti damnavit Lutherum, & alios dogmatizantes, & ab ejus fide recedentes.

Cum igitur id ab Ecclesia numquam factum legatur, hac sola ratione satis viro Catholico probatum esse debet, æqualitatem prædictam in sensu a Novatoribus, & modernis sciolis intellecto, imposturam esse putidissimam. Ab eadem namque Ecclesia matre didicimus, honorem Sanctorum judicium diligere, nec nos latet quos canones ipsa ediderit ad honorem ipsum ab erroribus præservandum, quibus vel a mendaci studio, vel ab ignorantia, vel etiam a pietate nimia, & zelo non secundum scientiam conceptis, labefactari potest. Hos canones nec ipsi ignorant hæretici, qui propterea fateri coguntur, quod si Ecclesia Catholica eorum omnes anathematizavit magistros, & errores, hunc quoque damnasset, quem ipsi fingunt de S. Francisco habito pro Messia, & loco Christi obtruso, ut po-

pote uni ex articulis fundamentalibus , ut ipsorummet verbis utar , immediate oppositum , ut nemo non videt . Sed non est nobis amplius in hisce laborandum , cum ipsimet Protestantes agnoscant , & fateantur , Ecclesiam Romanam , licet ab ipsis tot conviciis affectam , in fundamentalibus numquam defecisse , quod falsum esset , si prædictum errorem in Franciscanis vel tantummodo tollerasset . Ipsimet hæretici negare non possunt , si rationem , non passionem , audire velint , quæ ab eorum doctoribus in ipso rebellionis furore de S. Francisco divulgata fuerunt , falsa esse , & inventiones malignas , unde ab eis ad Thierium , & alios Criticos gradum facimus . Contendunt hi cum hæreticis , a Minoritis proprium parentem æquiparari Christo , quia Stigmatibus istius insignitus exprimitur , & cum eo dicitur crucifixus . At quam logicam didicere eruditi nostri ? Minoritæ S. Franciscum Christi vulneribus ornatum , & crucifixum dicunt : ergo eum obtrudunt loco Christi , ut somniavit Lutherus , alium Christum ipsum esse putant , ut deliravit Scaliger , eundem invocant ut Messiam , Mediatorem , & Advocatum , & vitam æter-

æternam ab eo petunt , ut insaniendo repetit cum Luthero editor Alcorani Franciscanorum ? Cur ita philosophentur etherodoxi , ratio in præfatione , & alibi adducta fuit ; sed cur eos in hoc imitentur Catholicorum aliqui , nullatenus intelligi potest , nisi aut ignorantia summa , aut malignitas maxima supponatur in eis . Maligni namque est animi , rem malo in sensu accipere , quæ in bono commode accipi potest ; imo insolentia est apertissima sensum naturalem , & obvium , quem tenent omnes , deferere , & alium reddere novum , inauditum , a rei veritate , & communi intelligentia alienum , ut in re nostra faciunt recentiores , & quidem animo lædendi , & calumniandi .

Quem Catholicorum præterit , S. Franciscum . ideo crucifixum dici , quia Stigmatibus notatus apparuit , quibus in ligno crucis Christus affectus fuit , quod idem est ac dicere , Seraphicum Patrem ob hæc vulnera esse externam quamdam imaginem , & similitudinem Christi crucifixi , quam placuit ipsi Redemptori per suorum vulnerum impressionem in eo exprimere , ut hac renovatione in carne beatissimi Francisci , corda nostra sui amoris

ris igne inflammarentur? Negabunt Critici hujus impressionis veritatem? Sed hanc jam satis superque juxta eorum regulas probatam esse putamus, ideoque si vere, & realiter S. Franciscus Christi Stigmatibus impressus fuit, veram ipse Christi vulnerati imaginem detulit in suo corpore, atque ei per consequens similis dici potest, ac debet. Hanc similitudinem, reponent ipsi, denegamus, quia id est, non in hæreticorum, sed in nostro sensu, servum cum Domino, Franciscum cum Christo æquiparare. Papæ, quanta fidei, & conscientiæ puritas in reformatoribus nostris! At si Christus vulnera sua vere & realiter S. Francisco impressit, & vera hac impressione ipsum sibi similem extrinsece reddidit, nil restat aliud, quam aut veritatem talis impressionis denegare, aut hanc similitudinem admittere. Primum fieri nequit usque dum extabunt, & vim habebunt Criticorum regulæ: ergo S. Franciscus Christo crucifixo similis dicendus est, quia hæc similitudo sequitur factum, ac tamdiu vera erit, quandiu stabit factum ipsum tot rationibus probatum, atque suffultum. Repugnat, addunt ipsi delicatuli, & scrupulosi, ac indecens videtur hæc similitudo S.

Franc-

Francisci cum Christo, subditum nempe, & Caput, servum, & Dominum iisdem insignibus, & characteribus exornare. Reponimus, quod si Christus Stigmata sua Francisco impressit, & hunc idcirco sibi similem reddere voluit, similitudo isthæc nec indecens, nec repugnans censeretur debet, quia facta a Christo, qui horum neutrum efficere potest. Tota indecentia hæc, & repugnantia in solo opponentium cerebro defixa est, quia si nec indecens, nec repugnans fuit creare hominem ad imaginem, & similitudinem Dei, non video cur dedecere, ac repugnare debeat hominem reddere Christo crucifixo signis exterioribus conformem. Imo si ipsum Verbum Patris indignum non existimavit formam servi accipere, ac substantialiter fieri in similitudinem hominum, cur indecens putabimus, quod Christus in servo suo Francisco Stigmata suæ passionis renovaret, sicque extrinsecis hisce signaculis eum sibi crucifixo similem efficeret? Ergo ne S. Franciscus, quia ratione Stigmatum Christo similis, erit alter Christus, ut maligne inferunt hæretici, & cum istis moderni doctores eorum asseclæ, & discipuli? Nequaquam.

Ari.

Aristoteles lib. 2. de art. rethor. ea vocat
 „ similia , quæ sibi vicissim proportionem qua-
 „ dam respondent , etiamsi contraria esse
 „ videantur . „ Proportio , quæ S. Franci-
 scum Christo crucifixo similem reddit , est nu-
 da , & simplex stigmatizatio , quæ cum sit
 vera , & realis , vera quoque , & realis ratione
 istius proportionis debet esse similitudo , quin
 indecens aliquid , aut repugnans in ea appa-
 reat . Nam si imago , quæ hic pro similitudi-
 ne accipitur , est exemplar , & representatio
 rei , quid repugnat , vel implicat , quod S.
 Franciscus imago sit Christi crucifixi , quate-
 nus hunc extrinsece per sua Stigmata repræ-
 sentat ? S. Bonaventura in Leg. Min. post nar-
 ratam Stigmatum impressionem , hæc de Se-
 raphico Viro addit : „ Descendit de monte
 „ secum ferens Crucifixi effigiem , non in ta-
 „ bulis lapideis , vel ligneis , manu figuratam
 „ artificis , sed in carneis membris descriptam
 „ digito Dei vivi . „ Criticorum scrupulus
 idem esse videtur , ac ille Hispanorum , & Ja-
 nuensium quorundam , qui S. Franciscum
 cum signis redemptionis nostræ in imaginibus
 vel a pictoribus , vel ab aliis exprimi prohibe-
 bant , contra quos , ut alibi indigitavimus ,

Alc.

Alexander IV. litteras dedit, *Quia longum
esset*. Idem ferme esse videtur ac ille Frideri-
ci Episcopi Olomucensis, *Sanctorum gloria
detraكتورis*, ut ex Augustino Moravo in serie
Episcoporum Moraviae, & ex historia Bohe-
miae Dubravii, de ipso refert Laurentius Be-
yerlinck in theatro vitae humanae tom. 3. Verb.
Episcopus. Hic enim, teste Gregorio IX.
in suo Brevi, *Usque ad terminos*, existimabat,
vulnera solius Christi pro salute nostra cruci-
fixi adoranda esse, ac proinde inferebat, nec
S. Franciscum, nec Sanctorum alium cum
Stigmatibus pingendum fore „ quod sit inde-
„ cens in subditis, ut plantata sibi prætendat
„ insignia Capitis „ Hunc scrupulum solvit
Pontifex in iisdem litteris, ubi cum eodem
Antistite simul recentiores confutat, & doctri-
nam nostram sic indubiam reddit: „ Respon-
„ demus, videlicet, quod Dei sapientia,
„ quæ de limo terræ similem sibi formans ho-
„ minem, similis illi fieri per Incarnationis
„ mysterium, ut ipsum a morte redimeret,
„ non contempsit, dilectum sibi beatum Fran-
„ ciscum suorum specie Stigmatum decora-
„ vit. Quæ temeritas? quod peccatum? si
„ tam singulare privilegium ad indulgentia
N „ glo-

„ gloriam picturæ testificatione pateat oculis
 „ devotorum? Nonne, ut tileamus de aliis,
 „ Princeps Apostolorum eximius, licet po-
 „ sitione dissimili, quandoque pingitur cru-
 „ cifixus? Sed dicis intrepidus alia, dum pa-
 „ rum reformat ratio, quia cum præteriri
 „ nequiverit, quod de cruce Petri veritas
 „ indicaverat, neque improprie suspensus in
 „ cruce dicitur, neque incongrue tali dam-
 „ natus supplicio figuratur; sed de Franci-
 „ sci cruce, vel Stigmatibus, quod veritatis
 „ indicium? quod probabile argumentum?
 „ De cruce siquidem nota sæculis vita ipsius
 „ respondeat, quod postquam Religionis as-
 „ sumpsit habitum, vacando virtutibus, con-
 „ tinuum carnis sublit cruciatum: De Stigma-
 „ tibus vero plures fide dignissimi, quos mi-
 „ raculi tanti conscios divina placuit reddere
 „ pietati, testimonium veritati perhibeat &c.,
 Ex quo igitur S. Franciscus vere in suo corpo-
 re Stigmata Christi portaverit, hisce exorna-
 tum, ac ipsius Christi imaginem referentem
 depingi posse Gregorius IX. argumentatur, &
 concludit.

Damus hæc ultero citroque, reponunt
 doctores nostri, & cum Thierio in dissertatio-
 ne

ne contra Patrem le Franc super inscriptione, *Deo Homini, & B. Francisco, Utrique crucifixo*, negant, huic secundum, licet Christi vulneribus obsignatum, crucifixum dici posse, & si talis dicatur, quod ipsi Christo indecenter æquiparetur, alte proclamant. Recens collector opusculorum jam laudatorum, vir utique in dignoscendis nasu auctorum libris, olfactus vere acutissimi, ac prorsus singularis, dissertationem hanc ex gallico idiomate in italicum verti, & notis illustratam tom. 9. suæ collectionis edi curavit. In harum una collector ipse vocat Thierium, virum, „ Ecclesiasticum, doctum, veræ, ac solidæ „ pietatis zelatorem, & superstitionis implacabilem inimicum „ & recte quidem, quia hanc ubique crepat in suis libris, quos *de Superstitionibus* ideo inscribere voluit, atque tam acriter in hisce eam insectatur, ut superstitionem inveniat etiam ubi non est, Hunc dissertatorem, quamquam ob suas superstitiones coactum varias mutare domos, & fortunas, laudat collector, ac protestatur, se dissertationem Ecclesiastici templi ideo traduci, & denuo typis dari curasse, ne opus tam dignum omnino periret. Opus, quod, ipso fatente,

anno 1740. Hagæ Comitum tertio editum fuit a viro Protestante, ut occasionem hinc nancisceretur fugillandi doctrinam Concilii Tridentini de Imaginum veneratione, & Orationes ab Ecclesia præscriptas pro Templorum, & Altarium consecratione. O pietas nova, collectoris laude digna, quia simillima suæ! Libellus, qui causam exhibet carpendi Ecclesiæ dogmata, & cæremonias, est opus dignum viro Ecclesiastico, veræ pietatis zelatore. Videat interim collector quænam sit in seipso pietas, qua impulsus fuit ad libellum hujusmodi italice reddendum, ac iterum evulgandum, nosque unde digressi sumus, revertamur.

Verus, & naturalis sensus inscriptionis, contra quam Thierius invehitur, Catholicorum cuique obvius est, & apertus, & nonnisi ab invido, vel ignaro poterat accipi diversimode, ac ab auctore fuerat intellectus, ut huic, ejusque consodalibus odium populi maligne conciliaret. Si enim verba, ut fert adagium, intelligenda sunt juxta mentem profegrentis, vel scribentis, sola malignitas, vel ignorantia sensum a mente auctoris, & a Catholica veritate alienum in illa inscriptione poterat invenire. Hæc namque ut indegens, & Chri-

& Christo injuriosa dicenda non erat, nisi cum Protestantibus Thierius existimasset, Minoritas habere S. Franciscum loco Christi, huic illum æqualem, & omnino similem credere, ac talem in ipsa inscriptione eum exprimere voluisse. Sed quo fundamento tantam impietatem in Minoritis vel suspicari poterat vir pius, & solidæ pietatis propugnator? In quorum libro hanc hæresim ab eis assertam legit vir Ecclesiasticus, & doctus? In nullo sane, sed ab hæreticis, in quorum libris ejus pietas delectabatur, hanc atrocem calumniam accepit, & pie adoptavit, ac vendidit. Joannes Baptista Thiers, reponit pro ipso novus editor dissertationis, in hac id unum propugnat, inscriptionem P. le Franc esse indecentem, & damnabilem, quia S. Franciscus æque ac Salvator noster in ea dicitur crucifixus, quod est omnino falsum, cum ille, sicut iste, cruce lignæ, sive materiali, affixus nequaquam fuerit. Ita profecto non minus pie, quam acutè Thierius. At quisnam ei dixit, id in eo lapide exprimere voluisse inscriptionis auctorem, itaut sensus sit, S. Franciscum in ligno clavis fuisse confixum, & suspensum eodem modo, quo Christus pro nobis in eo pepen-

dit? Cum hoc pariter a nemine unquam contra historiæ veritatem fuerit prolatum, non video cur Thierius sensum hujusmodi in illa inscriptione legere potuerit. Respondet collector, id aperte colligi ex lectione ejusdem inscriptionis, in qua cum clare, iisdem verbis, & conjunctim Christus, & S. Franciscus dicantur crucifixi, quilibet intelligit, crucifixionem secundi cum illa primi æquiparari, quod est omnino falsum, quia Christus veræ, & materiali cruci affixus fuit, minime vero S. Franciscus. Vult igitur superstitionis implacabilis hostis, S. Franciscum in illa inscriptione male crucifixum dici, quia in cruce lignea appensus non fuit, nec ferreis clavis confossus ex ista pependit. Ita ipse, uti constat ex tota ejus dissertatione, in qua centies, & ad nauseam utque repetit, S. Francisci crucem non fuisse, sicut fuit illa Salvatoris.

O mysterium uni Thierio nunc primo revelatum! Et quis Catholicorum unquam ignoravit, Seraphicum Patrem in cruce lignea non pependisse, ac ideo tantum crucifixum dici, quia crucis mortificationem jugiter, ac tandem Stigmata Domini Jesu in corpore suo portavit? Nullus certe, nec ipsæ mulierculæ,
 quas

quas proinde si Thierius interrogasset, hæ-
 quoque facillime ei dixissent, quo sensu S.
 Franciscus tum in prædicta inscriptione, cum
 alibi dicatur crucifixus. Ad quid ergo super-
 stitionem in illa timuit vir nimis justus, in qua
 nec ipsæ femellæ æquivocare possunt, & ad
 quid sensum a se uno intellectum, & non il-
 lum, quem omnes tenent, Patrem le Franc
 in ea reddere voluisse deprædicat? Non alia
 certe de causa, nisi quia malignus, & inquietus.
 Thierii zelus, replicat collector, exar-
 sit veritatis amore, quia si S. Franciscus ma-
 teriali cruci non fuit affixus, crucifixus dici
 nequit, & hoc est, quod vir doctus, & pius
 contendit contra Patrem le Franc, Optime
 quidem, ut liquet ex ipsa dissertatione, quæ
 inter verba quamplurima hanc unicam exhi-
 bet rationem, milliesque repetit: „ S. Fran-
 „ ciscus dici non potest crucifixus, quia cla-
 „ vis in cruce lignea confixus non fuit. „ Ver-
 „ rum si ita est, ut ipse scribit, & docet, cur
 „ S. Paulus, qui pariter non pependit in ligno,
 „ ad Galat. 2. v. 19. se dicit cruci confixum:
Christo confixus sum cruci? Imo cur ipsemet
 Christus Matth. 16. prædicat: *Si quis vult*
post me venire, abneget semetipsum, & tollat

crucem suam? Si Thierius non aliam crucem agnovit, quam ligneam, & materialem, & nonnisi huic homines configi posse putavit, peregrinus utique fuit in doctrina Christi, nilque penitus vir piissimus didicit in schola istius, in qua edocemur, crucem nobis necessariam esse, idest hujus vitæ tribulationes, & victorumque nostrorum mortificationem. Hæc a Christo, & ab universis Christianis doctoribus crux dicitur, & crucifixio, & qui ipsam diligit, & amplectitur, crucifixus vocatur ab Apostolo ad Roman. 6. v. 6. scribente: *Vetus homo noster crucifixus est;* & ad Galat. 3. v. 24. *Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis, & concupiscentiis.* Hæc est illa crux, cui Paulus dicit Christo se fuisse confixum, & ob quam Christianus quilibet similiter crucifixus, eidem Christo redditur conformis, ut Patres, & expositores docent, quorum Cornelius a Lapide illud Apostoli ad Roman. 8. v. 29. *Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui;* sic declarat: „ Per crucem conformamur Filio „ Dei, & Christo crucifixo, quæ ingens est „ dignitas, & utilitas. Sicut enim hic con- „ formamur Christo in tribulatione, ita con- „ for-

„formabimur eidem in beatitudine”, „Non
 igitur tantum, qui pendent in ligno, sed
 etiam illi omnes, qui mortificationem Jesu
 in corpore suo circumferunt, crucifixi dicun-
 tur, & Christo conformes, ac proinde cum
 S. Franciscus hujusmodi crucem jugiter por-
 taverit, absque superstitione Christo similis,
 & crucifixus dici potest, sicuti hac de causa
 talis dicitur a Gregorio IX. in litteris desuper
 exscriptis, in quibus ad Episcopum Olomu-
 censensem de cruce Sancti Viri quærentem, ait:
 „De cruce siquidem nota sæculis vita ipsius
 respondeat.”

„Si vero crucifixus dici potest ob jugem
 sui mortificationem, eo magis talis dicendus
 erit, uti revera dicitur a plurimis, ratione
 Stigmatum Redemptoris, quæ in carne sua
 divinitas impressa per biennium, & amplius
 gestavit. Frater Elias in epistola alibi lauda-
 ta, „Non diu”, inquit, „ante mortem Frater,
 „& Pater noster apparuit crucifixus.” „S. Bo-
 naventura in Legend. Min. lect. 1. de *Tran-
 situ mortis*, ait: „Christo igitur jam cruci-
 fixo, Vir Dei confixus tam carne, quam spiri-
 tu.” „Alexander IV. in diplomate, *Roma-
 nesi*, scribit: „In hoc Franciscus ab ipso
 „Christo

„ Christo, licet dolenter, dulciter, & aman-
 „ ter crucifixus apparuit „ idest in monte Al-
 verna, de quo ibi loquitur Pontifex, qui in
 alio, *Benigna operatio*, de S. Francisci Stig-
 matibus hæc habet: „ Ex his sincera fides
 „ Christi accipit, quod etiam illi possint esse
 „ passionis Christi sine extrinseco persecuto-
 „ re consortes, qui pro ejus amore carnem
 „ suam cum vitiis, & concupiscentiis volun-
 „ tarie crucifigunt. „ Tandem & alii Ponti-
 fices, & scriptores quamplurimi S. Franci-
 scum, quia Christi vulneribus insignitum,
 crucifixum dicunt, & Ecclesia ipsa in Missa
 Stigmatum ei accomodat illud Apostoli mox
 recitatum, *Christo confixus sum cruci*, & in
 hymno Vesperarum de eo canit:

*Collaudetur Crucifixus,
 Tollens mundi scelera,
 Quem laudat Concrucifixus,
 Crucis ferens vulnera,
 Franciscus prorsus innixus
 Super mundi fœdera.*

Sed quin plura addamus, ipsemet Thie-
 rius nobiscum ultimo convenit, ac fatetur,
 quod

quod si S. Franciscus vera, & reali Stigmatum impressione ornatus fuit, crucifixus dici possit. Hanc veritatem tam clare cognovit vir doctus, & pius, ut cum alibi proposuisset absolute evincere, S. Franciscum dici non posse crucifixum, mox advertens opinioni huic suæ ob stare Stigmatum realitatem, melius duxit hanc denegare, atque hinc proferre, Stigmata hæc mystica tantum fuisse, & metaphorica. Quare cap. 3. suæ dissertationis piissime scribit: „ Clavi S. Francisci non fuerunt, nisi clavi Sancti amoris &c. „ Comparisonem vero instituens inter crucifixionem, & vulnera Christi, ac S. Francisci, concludit: „ Quænam similitudo, siue æqualitas potest esse inter rem veram, & figuratam, inter supplicium reale, & imaginarium, inter dolorem mysticum, & dolorem verum? Crucifigi apparenter, in figura, ecstatice, & mystice, nec est, nec dici potest crucifigi; & ideo cum S. Franciscus non aliter fuerit crucifixus, nullo modo fuisse crucifixum dicendum est. „ Circa finem insuper addit: „ Jesu Christ a été effectivement attaché à une Croix: Saint François ne l'a point été. Jesus Christ a été „ réel-

1, réellement, & véritablement crucifié: Sa-
 2, int François ne l'a été tout ou plus qu' en
 3, apparence. Sed si ex rationibus, & te-
 stibus omni exceptione maioribus, allatis in
 superioribus capitibus, meridiana luce ap-
 paret, S. Francisci Stigmata fuisse vera, &
 realia, fateatur necesse est piissimus Thierius,
 Seraphicum Patriarcham non apparenter,
 non in figura, non mystice, & imaginarie,
 sed vere, proprie, physice, & realiter fuisse
 crucifixum, ac talem per consequens dici
 posse. Nec pigeat novum editorem Thieria-
 nae dissertationis audire, quæ de ipso Thierio
 scribit loco superius laudato Benedictus XIV.
 4, Hic veritatis fines scribendi impetu trans-
 5, gressus est, asserens, metaphorice tantum,
 6, & mystice S. Franciscum vulnera recepisse,
 7, se, quod fallum esse ex supra adductis,
 8, & alibi adducendis dignosci potest.

Mihi ulterius non irascatur Thierii ad-
 vocatus, si hunc suum clientem, incautum,
 & infidelem dico in legendis auctoribus, & in
 eorum textibus expendendis. Ibidem nam-
 que citat ipse pro sua sententia Petrum de Na-
 talibus in Catal. Vit. SS. l. 9. cap. 19. & Ja-
 cobum de Voragine Legend. aur. cap. 144.

atque utrosque secum sentire jactat. Quoad primum id probare præsumit ex istius verbis a se allatis: „ Seraphim crucifixus crucifixionis suæ signa sic ei evidenter impressit, „ ut crucifixus videretur & ipse „. Ita revera Petrus de Natalibus. Sed hic nullæ metaphoræ, apparentiæ nullæ exprimuntur. Dicit quis, hunc loqui in Thierii sensu, eo quod aperte scribat, S. Francisco impressa fuisse crucifixionis signa, ob quæ crucifixus videbatur, sed non erat. Subtiliter quidem, sed omnino frustra. Cui namque vel in mentem venit, S. Franciscum, ut iterum diximus, clavis materiali cruci fuisse confixum? Nemo sane, cum omnes crediderint semper, & credant, ei realiter impressa fuisse vera Stigmata, quæ ob similitudinem videbantur illa Salvatoris, cujus erant signa. Et quomodo clarius explicare id poterat Petrus de Natalibus? Quicumque veritatem Stigmatum S. Francisci tenet, & fatetur, signa hæc fuisse scribit Christi crucifixi, sed signa vera, non metaphorica, ut vult Thierius. Integrum auctoris textum, quo Criticus abutitur, audiamus. „ In visione Dei „, inquit Petrus de Natalibus, „ beatus Franciscus supra se cruci-

„ fixum

„ fixum Serafin aspexit, qui crucifixionis
 „ suæ signa sic ei evidenter impressit, ut cru-
 „ cifixus videretur & ipse. Consignanturque
 „ manus, pedes, & latus crucis caractere,
 „ sed diligenti studio ab omnium oculis Stig-
 „ mata abscondebat; quidam tamen hæc in
 „ vita viderunt, sed in morte plurimi con-
 „ spexerunt. „ Eadem prorsus hic habet Pe-
 trus de Natalibus, quæ penes alios leguntur
 auctores, quos Thierius saltem aliquando vi-
 dere debuisset, vel ab ipsis Petri verbis addi-
 scere, quod si passionis Christi signa, nempe
 Stigmata, adeo evidenter beato Francisco
 fuerunt impressa, ut crucifixus videretur,
 hæc profecto nec mystica, nec metaphorica
 fuere, sed tam vera, & physica, ut in vita,
 & in morte ejus a multis fuerint inspecta. Id
 si egisset vir solidæ pietatis amator, signum
 non accepisset pro metaphora, atque intelle-
 xisset, quod si vulnera illa sacra dicuntur si-
 gna, dicuntur talia relatè ad illa Christi, quæ
 significant, & repræsentant, ut ipsa fert na-
 tura signi, non autem considerata in se, quia
 non poterant significare seipsa, & si repræ-
 sentabant Stigmata Christi, erant istorum ve-
 ra, & realia signa, quod falsum esset, si &
 illa

illa S. Francisci non fuissent vera Stigmata . Quotquot enim hæc talia fuisse putarunt , ea vocant signa , vel signacula Christi crucifixi , quin crediderint unquam , illa indecirco mystica fuisse , & metaphorica , ab ipsa philosophia edocti , quod signum ut aliud indicet , ut in casu nostro , debet esse quid physicum , & reale , & quod natura signi realitatem hanc non excludit in re significante . Et equidem S. Bonaventura in Lect. de Canoniz. & de Translat. S. Francisci scribens de fratribus , qui convenerant ad transitum Patris , ait : „ Deosculabantur in eo signacula summi Regis . „ Ecclesia vero universalis in officio Stigmatum , ut alibi quoque dictum est , solemniter canit : „ Signasti , Domine , servum tuum „ Franciscum , signis redemptionis nostræ .

Qualia denique Jacobus de Voragine fuisse putaverit Stigmata S. Francisci , an vera scilicet , vel metaphorica , haud melius colligi potest , quam ex ejusdem verbis , desumptis ex Serm. 266. *de Sanctis* , qui est 3. *de Stigmatibus Francisci* , & hæc sunt : „ Stigmata in corpore suo portavit , quod „ fuit omnimodæ veritatis . Quod multipliciter ostendi potest . Primo ex Seraphica „ vi-

„ fixum Serafin aspexit, qui crucifixione
 „ suæ signa sic ei evidenter impressit, ut cru-
 „ cifixus videretur & ipse. Consignanturque
 „ manus, pedes, & latus crucis caractere,
 „ sed diligenti studio ab omnium oculis Stig-
 „ mata abscondebat; quidam tamen hæc in
 „ vita viderunt, sed in morte plurimi con-
 „ spexerunt. „ Eadem prorsus hic habet Pe-
 trus de Natalibus, quæ penes alios leguntur
 auctores, quos Thierius saltem aliquando vi-
 dete debuisset, vel ab ipsis Petri verbis addi-
 scere, quod si passionis Christi signa, nempe
 Stigmata, adeo evidenter beato Francisco
 fuerunt impressa, ut crucifixus videretur,
 hæc profecto nec mystica, nec metaphorica
 fuere, sed tam vera, & physica, ut in vita,
 & in morte ejus a multis fuerint inspecta. Id
 si egisset vir solidæ pietatis amator, signum
 non accepisset pro metaphora, atque intelle-
 xisset, quod si vulnera illa sacra dicuntur si-
 gna, dicuntur talia relatè ad illa Christi, quæ
 significant, & repræsentant, ut ipsa fert na-
 tura signi, non autem considerata in se, quia
 non poterant significare seipsa, & si repræ-
 sentabant Stigmata Christi, erant istorum ve-
 ra, & realia signa, quod falsum esset, si &
 illa

illa S. Francisci non fuissent vera Stigmata .
 Quotquot enim hæc talia fuisse putarunt , ea
 vocant signa , vel signacula Christi crucifi-
 xi , quin crediderint unquam , illa indcirco
 mystica fuisse , & metaphorica , ab ipsa phi-
 losophia edocti , quod signum ut aliud indicet ,
 ut in casu nostro , debet esse quid physicum ,
 & reale , & quod natura signi realitatem hanc
 non excludit in re significante . Et equidem
 S. Bonaventura in Lect. de Canoniz. & de
 Translat. S. Francisci scribens de fratribus ,
 qui convenerant ad transitum Patris , ait :
 „ Deosculabantur in eo signacula summi Re-
 „ gis . „ Ecclesia vero universalis in officio
 Stigmatum , ut alibi quoque dictum est , solem-
 niter canit : „ Signasti , Domine , servum tuum
 „ Franciscum , signis redemptionis nostræ .
 Qualia denique Jacobus de Voragine
 fuisse putaverit Stigmata S. Francisci , an ve-
 ra scilicet , vel metaphorica , haud melius
 colligi potest , quam ex ejusdem verbis , de-
 sumptis ex Serm. 266. *de Sanctis* , qui est 3.
de Stigmatibus Francisci , & hæc sunt :
 „ Stigmata in corpore suo portavit , quod
 „ fuit omnimodæ veritatis . Quod multipli-
 „ citer ostendi potest . Primo ex Seraphica
 „ vi-

„ visione; vidit enim beatus Franciscus Chri-
 „ sti passionem meditando, revolvit unum
 „ de Seraphin sex alas habentem, & inter
 „ alas erat effigies Christi crucifixi; dispa-
 „ rens autem, in corde suo mirabilem re-
 „ liquit ardorem, & in corpore suo Stigma-
 „ tum impressionem. Secundo ex sanguinis
 „ emissionem; ex dextero enim latere, tam-
 „ quam lancea transfixo, sæpe sanguis exi-
 „ bat, qui tunicam, & femoralia resperge-
 „ bat. Alias enim sanguinem non emisisset,
 „ si vera Stigmata non fuissent. Tertio ex
 „ sensibili dolore; cum enim quidam frater
 „ scapulas ejus confricaret, & vulnus lateris
 „ sic tetigisset, beatus Franciscus ad ejus ta-
 „ tum dolorem sensit, & maxime exclama-
 „ vit. Alias enim dolor non sentiretur, nisi
 „ vera Stigmata haberentur. Quarto ex mul-
 „ torum fideli attestatione, quia multi tam-
 „ in vita, quam in morte ista Stigmata vi-
 „ derunt, tetigerunt, & osculati sunt, ut
 „ quod audivimus, & quod vidimus oculis non
 „ stis &c. Quinto ex multorum miraculo-
 „ rum ostensione, nam ex signis ipsis modo
 „ certificat dubios, sicut patet in Papa Gre-
 „ gorio; modo juvat devotos, sicut patet in
 „ mi-

„ milite sibi devoto, qui lethaliter fuit vul-
 „ neratus; modo convertit incredulos, sicut
 „ patet in clerico de ejus Stigmatibus dubi-
 „ tanti, & manu sua vulnus recipienti. „
 Hæc Jacobus de Voragine, qui nil clarius,
 nilque validius dicere poterat ad Stigmatum S.
 Francisci veritatem exprimendam, realita-
 temque comprobendam, licet signa eadem
 ipse vocet, sed vera signa, idest vera Stig-
 mata, ut ejus verba rationibus innixa aper-
 tissime declarant. Quare cum hæc non mysti-
 ca, & metaphorica fuerint, S. Franciscus
 crucifixus dici potest, & Christo similis,
 quamquam cruci lignæ clavis non fuerit con-
 fixus.

Externa hæc S. Francisci similitudo cum
 Christo crucifixo exprimitur etiam in stem-
 mæ fratrum Minorum per duo cancellata
 brachia, mediam crucem habentia rubra ci-
 catrice obsignata. Collector opusculorum,
 five novus editor dissertationis Joannis Bapti-
 stæ Thiers, ac istius laudator, & protector -
 in Nota ad cap. 1. ejusdem dissertationis pag.
 78 hoc Minorum stemma describit, ac po-
 stea concludit: „ Videtur per hoc significari
 „ velle, S. Franciscum fuisse crucifixum, uti
 O „ fuit

110 VERITAS IMPRES.

„ fuit Christus . „ Vir iste præsumptione , ac temeritate plenus , quique plerisque videtur novus ichonimachus , Christi patientis , & Sanctorum inimicus , veræque philosophiæ , ac sanctæ theologiæ penitus inscius , ex dictis intelligat , si vult , quam ignoranter sapiat , quam tarpiter hallucinetur , quam audacter scribat , & quam insolenter agat hæc venditando . Intelligat , inquam , si vult , quoniam quidquid ipse sentiat , vel eruet de S. Francisci Stigmatibus , nostra , qui de ipso non curamus , nihil omnino interest , imò ejus deliria in Seraphici patris laudem cedere aubitamur , non minus , quam Pomponatii , Bælii , & Lutheri , ejusque gregalium calumniæ , quas ipsi in lucem edere , ac iterum inter Catholicos imprudenter evulgare placet . Nos veritatem Stigmatum S. Francisci tot firmissimis rationibus , tot validissimis testibus , & auctoribus assertam , probatam , confirmatamque , corde tenentes , atque ore , & calamo affirmantes , spretis nostri sæculi nebulionibus , cum Alexandro IV. in litteris jam a libi laudatis , *Benigna operatio* , concludimus : „ Nemo itaque eidem Sancto audeat „ de cetero esse molestus , in corpore suo „ Chri-

Christi triumphalia Stigmata præferenti ;
 Ipsi autem reformatoribus , qui , utpote nova pietate , novaque theologia imbuti , hæc legentes ridebunt , & sublannabunt , illud ejusdem Pontificis in alio diplomate , *Grande , & singulare* , prolatum intimamus : „ Qui prædicaverint , dictum Confessorem ipsa Stigmata nullatenus habuisse , cujuscunque Ordinis , vel conditionis existant , eo ipso laqueum excommunicationis incurrant , a qua non possint absolvi , nisi personaliter Apostolicam Sedem adeant , super hoc absolutionis beneficium petitori . Et si forte tales doctores , seu lectores in theologia , seu quacumque alia facultate fuerint , lectionis si doctores , prædicationis officium si prædicatores , si vero potestatem audiendi confessiones habeant , ea sint omnino privati , & quilibet ipsorum nihilominus , qui hujusmodi officia , vel potestatem simul habuerit , similem horum privationem incurrat .

Moderni critici , novique theologi , dicebam , hæc audientes ridebunt , sed ex risu lectores intelligent , hos , nedum censurarum ecclesiasticarum , & piarum institutionum ,

sed Sanctosum quoque, ac supremi Pastoris contemptores; esse Jansenianos, ac utique ex illis; qui sub arctioris discipline velamine veniunt ad nos, ut alibi etiam diximus, in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. At fideles audiant ultimo, quæ Summus Pontifex Clemens XI. de ipsis ad nostram doctrinam scribat, dum eorum aperit insolentiam, & pervicaciam; qui Constitutioni, *Unigenitus*, obedire detrectant. Ait Pontifex: „ Justo Dei judicio ambulantes in
„ tenebris, nesciunt plane quò vadant: scian-
„ datum siquidem de Constitutione nostra
„ comminiscuntur; sed seipsos potius de per-
„ vitaci sua inobedientia scandalum facere
„ non agnoscunt. Sacrosanctam Episcopatus
„ dignitatem exaltare se velle declarant; sed
„ se ipsa deprimunt, dum interim fraterni-
„ tatem ipsi contemnuunt, audacissima in fe-
„ rioris Cleri rebellionem fomentum tribuunt,
„ universumque Ecclesiasticum Ordinem Lai-
„ cis Tribunalibus, vel in ipsa Religionis
„ causa, indecore, ac perperam subijci non
„ attendant. De veteris, ac novæ Legis di-
„ scrimine, tamquam de re ipsis solis per-
„ spectâ, multa, & plerumque inausuliter
pr

disputant, & novæque præstantiam, quam
omnes agnoscunt, & profitentur, incul-
care non desinunt; utriusque tamen Legis
plenitudinem, quæ est dilectio, minime
observant. Charitatem nulli impensius
laudant, nulli impudentius violant. Divi-
næ Gratix virtutem prædicant, quam Cæ-
tholicus nullus negat: sed damnatis errori-
bus faventes, Spiritui Gratix contumeliam
faciunt. Quod vero Nos de pusillorum
scandalo sollicitos plurimum excruciat,
illud est, quod dum plerique eorum hæc
faciunt, vel consentiunt facientibus, ad-
huc specioso quodam ementire severitatis
amictu se contegentes, rigidioris doctrinæ
gloriam captare non cessant, instituenda-
que in melius Christianorum vitæ, & ad
normam Evangelii componenda zelum
magnifice ostentant. Quare Nos pernicio-
sam hanc larvam, quæ animabus pretiosis-
simo Christi sanguine redemptis certum pa-
rare posset exitium, palam detrahere vo-
lentes, ipsos aberrantes fratres publice, &
coram universa Ecclesia monitos facimus,
ne sibi ulterius de falsa exactionis discipli-
næ fama blandiantur; neque enim vera
vir-

212. VERITAS IMPRES.

„ virtus absque humilitate, pietas absque
 „ obedientia, Christiana demum perfectio
 „ absque charitate potest consistere. Porro
 „ quæ humilitas? sensum proprium commu-
 „ ni Fratrum sententiæ, quin, & Supremæ
 „ Beati Petri Cathedræ judicio obstinate præ-
 „ ferre? Quæ obedientia, Apostolicis defi-
 „ nitionibus reluctari? Quæ tandem chari-
 „ tas, injuriis, & contumeliis agere, rixas,
 „ & contentiones ubique disseminare? Agno-
 „ scant igitur, Divini luminis irradiante ful-
 „ gore, quam gravibus coram Deo, & Ec-
 „ clesia reatibus, & periculis involvantur,
 „ Meminerint scriptum esse, quod quasi pec-
 „ catum ariolandi est, repugnare, & quasi
 „ scelus Idololatriæ est, nolle acquiescere,
 „ Omnipotentis Dei, qui superbis resistit,
 „ tremendum, & imminens sibi iudicium, ti-
 „ meant, Ecclesiæque pacem simul, & Rei-
 „ publicæ tranquillitatem perturbare tan-
 „ aliquando desistant. Hæc tanti Pontificis
 „ verba, de respondentibus Constitutionem, *Uni-*
 „ *genitus*, prolata, etiam de Sacrorum Sug-
 „ matum S. Francisci, aliarumque piarum tra-
 „ ditionum modernis oppugnantibus dicta esse,
 „ ex eo patet, quod isti in his oppugnandis eo-
 „ dem

dem agantur spiritu, quo in responsa Constitutione prædicta agebantur illi, eademque hi excitent scandala, quæ inobedientia, & superbia sua disseminabant illi. Patet etiam ex eo vel maxime, quod nostri reformatores, utpote Janseniani, eandem Constitutionem superbi, & inobedientes & ipsi despiciant, ac proinde eodem malo spiritu acti, ab eorum antesignanis accepto, etiam pias institutiones abjiciant, præsertim si a Regularibus eas in-
 vectas, aut propugnatas esse perspiciant. Sed recogitent ipsi interim, si adhuc eis est intellectus, ultima nunc allata gravissima Clementis XI. verba, & fideles, lupis agnitis ovina pelle contextis, ab eis caveant, atque Ecclesiæ Matris judicio firmiter adherentes ut filii, ejus devote, & humiliter pietatem sequantur, & fideliter servant.

FINIS;

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PH.D. THESIS
SUBMITTED TO THE FACULTY OF THE DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
IN CANDIDACY FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
BY
JAMES H. WILSON
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
CHICAGO, ILLINOIS
1961

1961

